

ΞΕΛΑΡΕΝΑ

ΚΑΙ ΟΙ ΜΟΝΟΜΑΧΟΙ ΤΗΣ

ΔΙΜΗΝΗ ΦΥΛΛΑΔΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΕΞΟΥΣΙΑΣΤΙΚΗ
ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

δρχ. 70..

ΟΚΤΩΒΡΗΣ 1983

1

αναρχικη οργανωση

κοινωνιολατρευια κ' επανασταση

αγορα & οικονομικος σχεδιασμος

καστοριαδης

ερυδρες ταξαρχειες

χιλη, πολωνια μεση ανατολη, CNT.

Σχετικά με την έκδοση

Η ΑΡΕΝΑ δεν αποτελεί προϊόν της συλλογιστικής καποιου "χώρου", ούτε την εντυπη εκφραση-του. Ξεπηδήσε τόσο από την ανάγκη παρεμβάσης μέσα στην συγχρονη πραγματικότητα, όσο και από το προσωπικό πάθος και τη θέληση για αυτοεκφραση μερικων ατομων, που αναζητουν την κοινωνικη και ατομικη ταυτοτητα-τους: την αυτοσυνειδηση-τους μέσα στον δοσμενο κοσμο.

Θελουμε να γινει η ΑΡΕΝΑ ενα αυτονομο φοροουμ συζητησης προβληματισμου και προωθησης καθε αναρχικης και ελευθεριακης ιδεας και πρακτικης. Δεν αποτελεί "οργανο" καποιας τασης ουτε καποιας ομαδας, και γιαυτο -θελουμε να πιστευουμε

πως- θα αποτελεσει ενα βημα αυτοεκφρασης τοσο των ατομων που ηθελημενα συνεταιριστηκαν για την εκδοση-της, όσο κι αυτων που μελλοντικα θα θελησουν να συνεργαστουν μαζι-μας.

τα σχολια, τα θεωρητικα κειμενα και οι εξωτερικες ειδησεις δεν θα αναφερονται μονο στην σφαιρα της αντι-εξουσιας αλλα θα εχουν να κανουν με ο,τι δεν καταχωρειται στις στηλες του επισημου ή ανεπισημου τυπου του κρατους και των κομματων-του.

η θεματικη, η μορφη και η τιμη-της δεν θα καθοριστουν απο τους νομους της αγορας: δημοσιευουμε ο,τι αρεσει, ο,τι πουλαει, ο,τι τραβαι... Οι προσωπικες επιθυμιες, οι αναζητησεις, τα παθη και η αυτοεκφραση δεν ειναι εμπορευματα Κατεβαινουν στην αγορα οχι για να πουληθουν, αλλα για να ερωτευθουν...

η τιμη-της θα ναι φτηνη. Για να κρατηθει ομως σ αυτα τα υψη και να αυξησει μελλοντικα την υλη-της, εχει αμεση αναγκη απο την οικονομικη ενισχυση των φιλων του περιδελικου. Θελουμε να λειτουργησουμε εξω απο το κυκλωμα της αγορας και γιαυτο ζηταμε την ενισχυση της ΑΡΕΝΑΣ ειτε με την μορφη συνδρομων ειτε με την αποστολη καποιου χρηματικου ποσου με ταχυδρομικη επιταγη. Σε καθε τευχος θα δημοσιευονται οι

ενισχυσεις σε ειδικη στηλη, με αρχικα ονοματων και κατα περιοχες.

δεν αποσκοπουμε να γινουμε οι "πνευματικο αφεντες" μεσα απ αυτο το εντυπο του "αναρχικου χωρου". Αλλωστε ο "χωρος" σαν τετοιος μας ειναι τελειως αδιαφορος, αφου δεν διαφερει σε τιποτα απο αλλες μεταφυσικες και αλλοτριωτικες εννοιες πως "κρατος", "θεος", "ιδεολογια", "λαος"...

ΕΙΜΑΣΤΕ ΑΥΤΟΝΟΜΟΙ-ΜΕΣ, και θα παραμεινουμε τετοιοι απο καθε κεντρο εξουσιας, ειτε κρατος λεγεται αυτο, ειτε "χωρος"...

ΕΙΜΑΣΤΕ ΑΝΑΡΧΙΚΟΙ-ΚΕΣ, και θα ειμαστε όσο θα θελουμε να καθοριζουμε εμεις οι ιδιοι-ιδιες τις ζωες-μας, ειτε σαν ατομα ειτε σαν κολλεκτιβα...

Η ΑΡΕΝΑ ΚΑΙ ΟΙ ΜΟΝΟΜΑΧΟΙ-ΤΗΣ

Η ΑΡΕΝΑ

ΚΑΙ ΟΙ ΜΟΝΟΜΑΧΟΙ ΤΗΣ

ΑΡΕΝΑ - Φυλλαδα για την αντι-εξουσιαστικη θεωρια και πληροφορηση.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ: Γιωργος Χαμπας, Ξανθιππου 63, Χολαργος ΑΘΗΝΑ (Διευθυνση προσωρινη).

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

ΟΝΟΜΑ.....

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ.....

Εσωτερικο, 5 τευχη: 350 δρχ
Κυπρος, Ευρωπη, 450 δρχ
Αμερικη, Καναδας, \$ 6

ΕΣΩΚΛΕΙΩ δρχ.....

ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΤΑΓΕΣ στην διευθυνση:

Ποστ Ρεσταντ 15501 ΧΟΛΑΡΓΟΣ

Περιοδικό "ΑΡΕΝΑ"
Γιωργος Χαμπας
Ποστ Ρεσταντ 155 01
Χολαργός - ΑΘΗΝΑ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦ ΙΑ στην ιδια διευθυνση.

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ-ΜΟΝΤΑΖ: Λεωνιδας Χρηστακης, Νικ. Ουρανου 58-ΑΘΗΝΑ 114 71, τηλ. 3630305.

Η ΑΡΕΝΑ

ΚΑΙ ΟΙ ΜΟΝΟΜΑΧΟΙ ΤΗΣ

ΤΟ ΕΞΩΦΥΛΛΟ: Λιθογραφία του Cuesco, 1970.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Για μια αναρχικη οργανωση	σελ. 3
Κοινωνιολατρεια και επανασταση	σελ. 7
Αγορα και οικονομικος σχεδιασμος	σελ. 11
Οι στρατοκρατες στην εξουσια	σελ. 14
Ερυθρες Ταξιαρχιες	σελ. 16
Ιαπωνια: Το κινημα ριζωνει	σελ. 19
Διεθνες Αναρχικο Φεστιβαλ	σελ. 19
Χιλη: Αμεση Δραση και Αυτοοργανωση	σελ. 20
Αναφορα στο 6ο Συνεδριο της CNT	σελ. 22
Αναρχοσυνδικαλισμος και Πολωνια	σελ. 25
Μεση Ανατολη: "Ειρηνη για ολους"	σελ. 29
Παλαιστινιες: Αναμεσα στον ενσπλο αγωνα και στην παραδοση	σελ. 30

για μια αναρχική οργάνωση

Η άποψη πως ο Αναρχισμός κι η Οργάνωση όχι μόνο δεν αντιλέγουν μεταξύ-τους, αλλά και πως το ένα προϋποθέτει το άλλο, δεν αποτελεί πλέον παραδοξολογία.

Η παλιά αντίληψη περί Οργάνωσης, που έθετε σαν αποκλειστικό-της σκοπό την πρακτική και μόνο παρέμβαση μέσα στις αντιφάσεις της εξουσιαστικά οργανωμένης ελληνικής πραγματικότητας, άρχισε να χάνει πλέον τη σαγηνευτική-της φύση, αφού ο τρόπος αυτός παρέμβασης αποδείχτηκε ανίκανος να συγκροτήσει τον Αναρχικό Λόγο και να παρουσιάσει τον Αναρχισμό σαν αυτό που πράγματι είναι: ο μοναδικός δρόμος για την απελευθέρωση της κοινωνίας και του ατόμου απ' τα δεσμά του σύγχρονου κράτους και της πολιτικής εξουσίας.

Η συζήτηση που άρχισε εδώ και καιρό να γίνεται γύρω απ' το οργανωτικό μοντέλλο του αναρχικού χώρου —μάλλον με τρόπο απόλυτο και με γενικευμένες λύσεις— παρουσίασε άλλοτε δείγματα ενός άκρατου σκεπτικισμού κι άλλοτε δείγματα μιας ξέφρενης φούργιας.

Το κείμενο που ακολουθεί —και που χωρίζεται σε τρία μέρη:

α) μια σύντομη ανάλυση και κριτική των μέχρι τώρα προσπαθειών,
β) ένα "θεωρητικό" κείμενο γύρω απ' τη φύση "της μάζας", απαραίτητο για την οργανωτική πρόταση που ακολουθεί και γ) την πρόταση, με τίτλο "αναρχικές κολλεκτίβες"— αποτελεί μια μικρή συμβολή στη συζήτηση αυτή.

Οι σκέψεις που διατυπώνονται παρακάτω δεν πρέπει να ιδωθούν σαν ένα "οργανωτικό μανιφέστο", που επιδιώκει σώνει και καλά να γενικευθεί, αποκλείοντας και καταδικάζοντας κάθε άλλη σκέψη και πρωτοβουλία.

Η κριτική, η συμπλήρωση κι ίσως μια διαφορετική διατύπωση-του θα αποτελούσαν και την ολοκλήρωση της προσπάθειας αυτής.

ΜΕΡΟΣ 1 ΣΥΝΤΟΜΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΗ

Πριν από μερικά χρόνια ήταν σχεδόν αδύνατο —και με λίγες μόνο εξαιρέσεις— να μιλούσε κανείς για συντονισμό ή οργάνωση του αναρχικού χώρου, δίχως η πράξη αυτή να μην καταδικαζόταν αυτοστιγμεί σαν "αστικό απομεινάρι μιας πρώτερης κομματικής ζωής..." Ο Αναρχισμός και η Οργάνωση ήταν δυο έννοιες εχθρικές και αντιμαχόμενες.

Κι όμως, το θέμα οργάνωση βρίσκεται σήμερα στην ημερήσια διάταξη κι αποτελεί τον πρώτιστο προβληματισμό. Το ερώτημα βέβαια της οργάνωσης δεν βρήκε την απάντησή-του, γιατί παρότι καταφέραμε και ξεπεράσαμε το "γιατί πρέπει", δεν μπορέσαμε ακόμα να ανακαλύψουμε το "πώς θέλουμε".

Πολλοί είναι αυτοί που αναρωτιούνται, πώς περάσαμε απ' το ένα στάδιο στο άλλο. Κι εδώ θα πρέπει να δώσουμε κάποια εξήγηση.

Η αντίληψη, πως ακόμα κι ο συντονισμός ήταν κάτι που ερχόταν σε άμεση αντίθεση με τις "αναρχικές ιδέες" και πως καταπατούσε την αυτονομία του ατόμου, δεν ήταν ένα γεγονός ανεξήγητο: ο Αναρχισμός στα πρώτα χρόνια της μεταπολίτευσης ήθελε να φαίνεται απλά σα μια αντί-δράση, σαν μια αυθόρμητη απόρριψη κάθε οργανωτικού σχήματος. Κι αυτό, όχι γιατί πολλοί αναρχικοί πάσχιζαν τότε να προστατέψουν τις ιδέες-τους από επικίνδυνες επιμικτικές τάσεις, αλλά μάλλον γιατί είχαν αποχωρήσει λίγο χρόνο πριν από αυταρχικές, μαρξιστικές οργανώσεις και δεν ήθελαν σε καμμία περίπτωση να ξαναγυρίσουν... στον τόπο του εγκλήματος: στο οργανωτικό μοντέλλο του "κόμματος" ή του "μου-λισμού".

Το πλησίασμα των αναρχικών ιδεών σήμαινε γι' αυτούς σε πρώτη φάση μια απόρριψη και μια αντίδραση στις ντιρεκτίβες και την ηθική του πολιτικού γραφείου, στους κουβάδες της καθημερινής αφισσοκόλησης και στις ντουντούκες της πολιτικής αγκιτάσις...

Παρότι είχε έτσι εγκλωβιστεί ο χώρος σε ένα "αντί-θετικό" σχήμα, δίχως να προβληματίζεται καν για την αναζήτηση της "θέσης", για ένα δηλαδή νέο δρόμο, η στάση αυτή την περίοδο εκείνη απέναντι στον κομματικό και κρατικό μηχανισμό ήταν αρκετά λογική, κι αν θέλετε ως ένα βαθμό "θετική".

Ο χώρος δεν ήταν έτοιμος τα χρόνια εκείνα να δεχτεί ένα οργανωτικό μοντέλλο —ούτε καν αυτό της ελευθεριακής, αντιαυταρχικής οργάνωσης. Δεν μπορούσε να αναγνωρίσει την αναγκαιότητα της οργανωτικής δόμησης του χώρου, αφού —δεν είχε ακόμα καμμία σχετική εμπειρία.

Ο σημερινός ελευθεριακός χώρος έχει αποκτήσει αυτές τις εμπειρίες, συλλογικά ή ατομικά. Η ίδια η δομή-του έχει κι αυτή αλλάξει. Δεν αποτελείται μόνο από νέους, μαθητές ή φοιτητές. Μπορούμε τώρα να του καταλογίσουμε άτομα από οικοδόμους μέχρι υπαλλήλους, από μαθητές μέχρι καθηγητές, από φοιτητές μέχρι ΕΔΠίτες. Υπάλληλοι και λουφαδόροι της εργασιακής πειθαρχίας αναζητούν εναντίονα την εναλλακτική λύση.

ΜΗΠΩΣ ΗΡΘΕ Η ΩΡΑ;

Οι λόγοι που οδήγησαν στο αναποδογύρισμα της αντίληψης πάνω στο θέμα της οργάνωσης, είναι βασικά δύο:

Πρώτ' απ' όλα, η κρατική καταστολή είχε αρχίσει από ένα στάδιο και μετά να πέρνει μεγάλες κι επικίνδυνες για την ίδια την ύπαρξη του χώρου διαστάσεις. Το κράτος, μαζί μ' όλους τους κομματικούς μηχανισμούς-του, δεξιούς κι αριστερούς, εύρισκε ή δημιουργούσε συνέχεια αφορμές για να προβοκάρει και να δυσφημεί το χώρο απ' τη μια, και να χρησιμοποιεί ωμή βία —όποτε το έκρινε αναγκαίο— απ' την άλλη.

Μπροστά σ' αυτό το καλοσχεδιασμένο μέτωπο τρομοκρατίας, πολλά άτομα έμειναν σχεδόν αβοήθητα και ακάλυπτα, με αποτέλεσμα πολλοί σύντροφοι και συντρόφισσες να καταλήγουν στη φυλακή —δίχως να μπορούμε εμείς να γενικεύσουμε την αντίδρασή-μας, ακόμα και τότε που τα δικαστήρια τους καταδικάζαν χωρίς να μπορούν να αποδείξουν την "ενοχή-τους".

Η αντιμετώπιση μιας τέτοιας κατάστασης απαιτούσε εντατική δουλειά κι επίμονη αγικιτάσια, κάτι που έφερνε στο προσκήνιο την ιδέα της οργάνωσης, κάτω πλέον από νέες συνθήκες.

Μιά άλλη, κατά δεύτερον, και πιο πικρή απ' την πρώτη εμπειρία, ήταν το γεγονός πως ο χώρος των αναρχικών αποδυναμώνονταν πολύ περισσότερο απ' τις εσωτερικές αδυναμίες-του, παρά από τις επιθέσεις του κράτους και της δικαιοσύνης-του. Ας δούμε τα πράγματα καθαρά: Αν και ο αριθμός των ελευθεριακών και αναρχικών ατόμων αυξάνονταν από το '74 και δώθε συνεχώς —κάτι που θα μπορούσε να είχε γεννήσει ένα αναρχικό κίνημα—, ο μεγάλος αυτός αριθμός ατόμων δεν κατάφερε να παίξει κάποιο σημαντικό ρόλο μέσα στο κοινωνικό προτσές, σαν άτομο ή σαν κollectίβα, και πολλές φορές ούτε καν να συγκροτήσει και να προπαγανδίσει επαρκώς τον Αναρχικό Λόγο που ευαγγελίζονταν.

Και κάτι ακόμα χειρότερο: οι λιγοστές αναρχικές ομάδες-παρέες που δημιουργήθηκαν, καταπίστηκαν πολύ

περισσότερο με το πρόβλημα της εσωτερικής συνοχής και επιβιώσης-τους, παρά με το πρόβλημα της κοινωνικής κριτικής και της αντιεξουσιαστικής έρευνας. Ο κύκλος της ολιγόχρονης διάρκειας ύπαρξης κάποιας ομάδας, από την σύσταση μέχρι τη διάλυσή-της, διαγράφονταν διαρκώς "κατ' εικόνα και ομοίωση" κάποιας άλλης προγενέστερης, αφού όλες συναντούσαν και σκόνταφταν στα ίδια προβλήματα. Κάθε νέα, εμβριακή προσπάθεια αρνιόταν την πάλη για έναν κριτικό-επιστημονικό Αναρχισμό, και πέρναγε μονομιάς στην άκριτη δράση και στο αναπόφευκτο στάδιο μιας τέτοιας τακτικής: στον πεσοπισμό και τη απογοήτευση.

Το δεύτερο αυτό γεγονός, η ανάγκη δηλαδή για κάποια ανταλλαγή απόψεων και συντονισμό της πάλης των ατόμων που δούλευαν σ' αυτές τις ομάδες, έφερε κι αυτό ξανά στο προσκήνιο το πρόβλημα της οργάνωσης, και το έκανε θέμα συζήτησης και επιτακτικής ανάγκης.

Εν ολίγοις: Η συνειδητοποίηση της αναγκαιότητας ενός κάποιου οργανωτικού σχήματος, έξω απ' τα παλιά πρότυπα, έχει γενικευθεί και ωριμάσει. Οι ελευθεριακές ιδέες, συνειδητά ή ασυνειδητά, κερδίζουν συνεχώς έδαφος. Τα μαρξιστο-λενινιστικά βαμπίρ κλείνουν ήδη τις θέσεις-τους στο ιστορικό μουσείο που έφτιαξε ειδικά γι' αυτούς και κάθε όμοιό-τους η "κυβέρνηση της αλλαγής".

Δεν νομίζετε πως είναι πια καιρός να μετατρέψουμε τις ελευθεριακές ιδέες σε Αναρχικό Λόγο και Πράξη;

ΜΕΡΟΣ ΙΙ: "ΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ" Η ΜΑΖΑ ΣΑΝ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΞΟΥΣΙΑΣ

ΙΙ.1

Οι αναρχικοί πρέπει να δείξουν ότι είναι το αντικατόπτρισμα μιας μελλοντικής τάξης, κι όχι του δοσμένου κόσμου που αποτελεί η παραδοσιακή αριστερά.

Μια τέτοια προοπτική απαιτεί δυο πράγματα: την ανάλυση-ερμηνεία κατά πρώτον του δοσμένου κόσμου, και την αναζήτηση-ανακάλυψη κατά δεύτερον του σπέρματος μιας μελλοντικής τάξης.

Εάν έχουμε πράγματι τη διάθεση να ερμηνεύσουμε τη σύγχρονη πραγματικότητα και τη δόμηση της πολιτικής εξουσίας του σήμερα, πρέπει να εξετάσουμε κατ' αρχάς ένα φαινόμενο καθοριστικό για την αναπαραγωγή και την διαίωνιση της εκμετάλλευσης και της υποταγής του ατόμου στο σύγχρονο κράτος: την μαζικοποίησή-του, τόσο σαν καταναλωτικό όσο και σαν ον που παλεύει για την απελευθέρωσή-του.

ΙΙ.2

Η πρακτική δραστηριότητα του ατόμου (παραγωγή, κατανάλωση, πολιτική κλπ.), όπως η φύση και τα αντικείμενα που το περιβάλλουν, αποτελεί μέρος του εξωτερικού-του κόσμου· ενός κόσμου που έχει οργανωθεί και ελέγχεται σήμερα κατ' αποκλειστικότητα από τα μονοπώλια του πνεύματος και της υλικής παραγωγής.

Το αποτελεσματικότερο μέσο που χρησιμοποίησε το σύγχρονο κράτος για την μεταμόρφωση του ατόμου σε άβουλο και άμορφο μηχανισμό ήταν η κατανάλωση. Πώς το πέτυχε; Με την μεταμόρφωση του ατόμου σε άτομο-μάζα.

Από τη στιγμή που η κατανάλωση πέρασε στα χέρια των μεγάλων μονοπωλίων κι άρχισαν οι νόμοι-της να καθορίζονται απ' τη μαζική παραγωγή, το άτομο έχασε τις ιδιαιτερότητές-του και απόκτησε νέες ιδιότητες.

Η "συλλογική ψυχή" του ατόμου, προϊόν της ένταξης-του στην κοινωνία, έπαψε να καθορίζεται απ' αυτό το ίδιο και να αποτελεί πράξη μιας κάποιας ελεύθερης εκλογής και αυτοβουλής δραστηριότητας. Τα μηνύματα που άρχισε να δέχεται σαν άτομο-μάζα απ' τον εξωτερικό κόσμο —στον οποίο είχε υποταγή τόσο σαν συνείδηση όσο και σαν δραστηριότητα— ήταν μηνύματα απάτης και αλλοτροίωσης.

Νέοι τρόποι σκέψης άρχισαν να καθορίζουν ασυνειδητά την καθημερινή-του συμπεριφορά. Το άτομο-μάζα έχασε την συνειδητή συμπεριφορά-του κι άρχισε να κυριαρχείται απ' την ασυνειδητή. Ο προσανατολισμός των σκέψεων και των συναισθημάτων-του ακολούθησε μια προκαθορισμένη κατεύθυνση, αποτέλεσμα της υποβολής και της μετάδοσης μηνυμάτων απ' τα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Άρχισε να σκέφτεται με εικόνες, που προκαλούνται συνειρμικά η μία απ' την άλλη, δίχως να τις κρίνει με κάποια λογική αρχή για το αν συμφωνούν με την πραγματικότητα.

Η εξουσία πέτυχε μέσα απ' την μαζική κατανάλωση να ταυτίσει τις επιθυμίες του ατόμου με τις επιθυμίες της δικής-της, και να το μεταφέρει μέσα από ποικίλες διαδικασίες σε μία κατάσταση πλήρους απώλειας της συνειδητής-του προσωπικότητας, κάνοντάς-το να υπακούει στις διαταγές-της και να ενεργεί και να σκέφτεται με τρόπο που έρχονταν σε άμεση αντίθεση με την φύση του και τον χαρακτήρα-του. Το άτομο δεν ήταν πια ο εαυτός-του.

Το ερώτημα που προκύπτει απ' όλα αυτά είναι: Μπορεί λοιπόν το άτομο να ξεφύγει απ' τις εξουσιαστικές παραστάσεις που του δημιουργεί ο εξωτερικός-του κόσμος, έχοντας σαν κινητήριο μοχλό την συνείδησή-του;

Οι απόψεις εδώ των αναρχικών και των μαρξιστών διαχωρίζονται σαφώς μεταξύ-τους. Θα αναφέρω στο κείμενο που ακολουθεί κι αυτές των δεύτερων μας και καταλάβουν μερικοί τι διάολο επανάσταση ευαγγελίζονται...

ΙΙ.3

Ο Μαρξ απέδειξε πως η πρακτική δραστηριότητα όλων των ανθρώπινων όντων, που είναι γνωστή σαν Κοινωνικό Είναι, υπάρχει ανεξάρτητα απ' αυτά και καθορίζει την κοινωνική-τους συνείδηση.

Η διαπίστωση αυτή, θεμελιώδης αρχή της μαρξιστικής ιδεολογίας, μπορεί να θεωρηθεί σωστή αν δεν την τοποθετήσουμε στην σφαίρα του απόλυτου: ότι δηλαδή η κοινωνική συνείδηση του ατόμου αποτελεί αποκλειστικά αντανάκλαση του εξωτερικού-του κόσμου, αλλά δεχτούμε πως καθορίζεται σε μεγάλο βαθμό

απ' αυτόν, διατηρώντας όμως παράλληλα το στοιχείο της αυτονομίας και του υποκειμενισμού.

Ο Ν. Λένιν στο βιβλίο-του "Τι είναι οι Φίλοι του Λαού" (Εκδόσεις Θεμέλιο, σελ. 15) τονίζει κατά τρόπο απόλυτο, ότι "... η πορεία των ιδεών εξαρτάται απ' την πορεία των πραγμάτων". Μια τέτοια διαπίστωση, όσο κι αν φαίνεται σωστή, μπορεί να οδηγήσει σε επικίνδυνα και λανθασμένα συμπεράσματα.

Ο σύντροφος Μ. Μπούκτιν, αναφερόμενος στον τρόπο ανάπτυξης της συνείδησης, κατανόησε πολύ σωστά τις πολιτικές και κοινωνικές προεκτάσεις των παραπάνω θέσεων και τόνισε κατηγορηματικά: "... δεν είναι αρκετό να πούμε ότι η συνείδηση ακολουθεί το Είναι. Το να αντιμετωπίζουμε την ανάπτυξη της συνείδησης απλώς σαν υποκειμενική αντακλαση της ανάπτυξης της υλικής παραγωγής, το να λέμε όπως ο ύστερος Μαρξ, ότι η ηθική, η θρησκεία κι η φιλοσοφία αποτελούν τις "ιδεολογικές αντανακλάσεις και τους απόηχους" της πραγματικότητας, κι ότι "δεν έχουν ιστορία ούτε ανάπτυξη" από μόνες-τους, είναι σαν να ρυθμίζεις την διαμόρφωση της ιδεολογίας και να αρνιέσαι έτσι στη συνείδηση οποιαδήποτε αυθεντική βάση για να ξεπεράσει τον κόσμο όπως είναι δοσμένος. Εδώ και η ίδια η κομμουνιστική συνείδηση γίνεται ένας "απόηχος" της πραγματικότητας". (Μ. Μπούκτιν, Αυθορμητισμός και Οργάνωση, σελ. 19, Εκδόσεις Ελ. Τύπος).

Οι διαπιστώσεις αυτές του μαρξισμού, αν ιδωθούν κατ' απόλυτο τρόπο σαν μέθοδος ερμηνείας της σύγχρονης πραγματικότητας, θα μας οδηγήσουν στο λαθεμένο συμπέρασμα, πως η κοινωνική συνείδηση του ατόμου δεν θα μπορέσει ποτέ να ξεπεράσει και να αυτονομηθεί απ' την συνείδηση των πολυεθνικών όσο διάστημα θα συνεχίζουν αυτές να υπάρχουν... Η συνείδηση δηλαδή του ατόμου θα είναι αποκλειστικά η συνείδηση που θα του καλλιεργεί η IBM.

Οι αντιλήψεις αυτές οδήγησαν τους μαρξιστές σε τέτοιο βαθμό παράνοιας, ώστε να θεωρούν πως το υποκείμενο της επανάστασης δεν είναι ο εργάτης με την αυτοσυνείδηση, αλλά ο εργάτης ο υποταγμένος στις εργοστασιακές σχέσεις εξουσίας και στην καταναγκαστική πειθαρχία των αφεντικών.

Η απόρριψη της αυτονομίας της συνείδησης και οι τάσεις ενσωμάτωσης των μαρξιστών μέσα στις δομές της πολιτικής εξουσίας και του καπιταλιστικού συστήματος, οδήγησαν τα κόμματα-τους στις αισχρότερες συμμαχίες με την αστική και φιλελεύθερη τάξη, και στον εκφυλισμό-τους σαν τους δήθεν μηχανισμούς της ανατροπής του καπιταλισμού.

Τα καλοπιάσματα στον εργάτη-μάζα και η θεοποίηση της υποτακτικής ηθικής-του, μετέτρεψαν την ιδεολογία του μαρξισμού σε κυρίαρχη ιδεολογία της εργατικής τάξης σε μια περίοδο που το εργατικό κίνημα είχε χτυπηθεί ανεπανόρθωτα και βάδιζε πλέον στο δρόμο του ρεφορμισμού και της μικροαστικής τακτοποίησης. Οι αναρχικοί κι οι οργανώσεις-τους έχασαν τις προσπάθειες που διέθεταν στο μαζικό κίνημα, ακριβώς γιατί μια μαζική οργάνωση δεν θα μπορούσε να ήταν πια επαναστατική σε μια περίοδο που δεν ήταν ώριμη για την κοινωνική επανάσταση. Ο Αναρχισμός ήταν η προσωποποίηση της επανάστασης και υποχώρησε την ίδια στιγμή που χάνονταν κι εκείνη απ' τις συνειδήσεις του κόσμου.

II. 4

Ο σημερινός δρόμος της απελευθέρωσης δεν ακολουθεί πια την παλιά πορεία της μαζικής πολιτικής, γιατί μαζική πολιτική σημαίνει σήμερα: πολιτική των μονοπωλίων. Η τεχνητή μάζα που δημιούργησαν η IBM και η Κόκα-Κόλα ελέγχεται μόνο απ' αυτές και λειτουργεί σύμφωνα με τους νόμους που αυτές θέσπισαν.

Κάθε προσπάθεια οικειοποίησης της μάζας σαν μάζα είναι μοιραίο ν' αποτύχει. Για να απελευθερωθεί η μάζα πρέπει πρώτα να αρνηθεί τον εαυτό-της: πρέπει να πάψει να είναι μάζα.

Ο μαρξισμός απέτυχε ακριβώς γιατί απόσκοπούσε να απελευθερώσει τη μάζα "απ' τα μέσα". Πίστευε πως θα μπορούσε να λειτουργήσει για "εσωτερική-του χρήση". Τα αποτελέσματα αυτής της ταχτικής ήταν είτε η αναπόφευκτη οικειοποίηση της μαζικής πολιτικής σε επίπεδο εξουσίας (χώρες υπαρκτού σοσιαλισμού), είτε η σύναψη προδοτικών για το εργατικό κίνημα συμμαχιών (πολιτική Λαϊκών Μετώπων).

Όπως δεν μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε το κράτος για την απελευθέρωση της κοινωνίας και του ατόμου απ' αυτό, άλλο τόσο δεν μπορούμε να ασκήσουμε μια "πολιτική μάζας" για την απελευθέρωσή-της. "... ο σκοπός-μας δεν πρέπει να 'ναι η δημιουργία ενός μαζικού κινήματος, αλλά μιας ταξικής συνείδησης... Η ταξική συνείδηση δεν είναι ταξική προκατάληψη. Η τάξη έχει συνείδηση του κοινωνικού-της Είναι, γιατί επιδιώκει να οργανωθεί. Η μάζα δεν έχει συνείδηση του κοινωνικού-της Είναι, γιατί οργανώνεται απ' την Κόκα-Κόλα και την IBM. Το ηθικό δίδαγμα της Ιστορίας είναι: Η μάζα είναι μάζα, γιατί οργανώνεται σαν τέτοια. Μην ξεγελιάστε απ' τη μάρκα-της

(σκέψου "προλεταριακή μάζα"). Η μάζα είναι πάντα η ίδια. (Κ. Γουάρντ, Αυθορμητισμός και Οργάνωση, σελ. 39. Η υπογράμμιση και η επεξήγηση είναι δικές-μου.)

Τα μονοπώλια που κυριαρχούν σήμερα στην Αγορά, εκπροσωπούνται στην πολιτική απ' την μονοπωλιακή φύση των κομμάτων: Τα πολιτικά κόμματα αποτελούν την πλουραλιστική μορφή ενός ενιαίου (μονοπωλιακού) κόμματος —πλουραλιστική στη μέθοδο και τον τρόπο κυριαρχίας πάνω στην κοινωνία, ενιαία σαν φορέας της απόλυτης εξουσίας πάνω στον πληθυσμό.

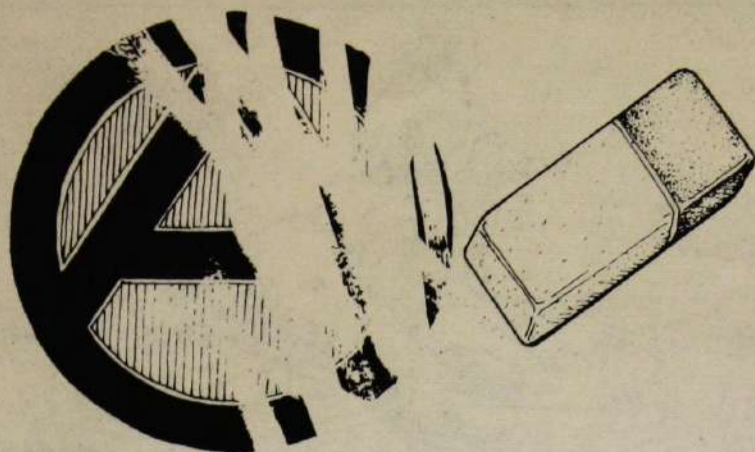
Η μονοπωλιακή διεύθυνση της κοινωνίας, σύμφωνα με τις θεωρίες των ετατιστών —αναγνώριση στο κράτος τον μοναδικό εκπρόσωπο της "κοινωνικής ειρήνης και συνοχής", και αποδοχή-του σαν την αποστασιοποιημένη θέσμιση της κοινωνίας, που φαντάζει όχι σαν όργανο κυριαρχίας, αλλά σαν "λαϊκή υπόθεση"— δεν είναι κάτι που μπορεί να αναθεματιστεί από μεριάς-μας με ηρωική κίνηση μιας βεντάλιας. Το ανάθεμα των αναρχικών δεν πρέπει να παραμείνει άλλο ιδεολογία: απαιτείται πλέον μια ανάλυση που θα ξεπεράσει την απλή παρατήρηση των γεγονότων και την αυθόρμητη και συναισθηματική απόρριψη των σύγχρονων εξουσιαστικών δομών.

Αν δεχτούμε πως το σημερινό συνταγματικό (και γι' αυτό μονοπωλιακό) κράτος, στηρίζεται τόσο οικονομικά όσο και πολιτικά πάνω στην τεχνητή και καθοδηγούμενη ύπαρξη της μάζας, τότε χρέος-μας είναι να αντιπαράθεσουμε ένα άλλο οργανωτικό σχήμα και μια άλλη πολιτική σαν φορέα της ανατροπής-του: Ένα σχήμα αντι-μάζα και μια πολιτική πρώτου προσώπου.

ΜΕΡΟΣ III: Η ΠΡΟΤΑΣΗ

ΑΝΑΡΧΙΚΕΣ ΚΟΛΛΕΚΤΙΒΕΣ ΜΙΑ ΑΠΟΠΕΙΡΑ ΕΝΟΠΙΩΣΗΣ ΤΗΣ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗΣ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΘΡΥΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΜΑΖΑΣ

Μπορεί να είμαστε για αυτούς που ορίζουν τη μοίρα της κοινωνίας σήμερα, ό,τι τα αφρισμένα κύματα για την πλατειά επιφάνεια της θάλασσας, είμαστε όμως ΕΚΕΙΝΟΙ που θα κορσέψουν τους θυσαυρούς ενός καινούργιου πολιτισμού, που 'ρχεται τώρα κατά πάνω-μας με φτερωτά καράβια. Κι είμαστε οι μόνοι που το ξέρουμε, γιατί το κύμα ορθώνεται πιο ψηλά απ' αυτούς, κι ας είναι στιγμιαίο...

I.

ΤΙ ΕΙΝΑΙ Η ΚΟΛΛΕΚΤΙΒΑ

Ο όρος "κολλεκτίβα" δεν σημαίνει απαραίτητα έναν κοινοβιακό τρόπο ζωής. Μια κολλεκτίβα μπορεί να σχηματιστεί "... όταν κάποιοι άνθρωποι δουν πως δεν έχουν μόνο σαν ενοποιό στοιχείο-τους μια συγκεκριμένη πολιτική, αλλά και πως συμφωνούν πάνω στη μέθοδο πάλης." (Κ. Γουώρντ, Αυθορμητισμός και Οργάνωση, σελ. 40, Εκδόσεις Ελεύθερος Τύπος).

Η κολλεκτίβα αντιτάσσεται σ' όλες τις ιεραρχικές μορφές οργάνωσης, και στοχεύει στην ανοικοδόμηση μιας αταξικής, αντιεξουσιαστικής κοινωνίας. Λειτουργεί σαν καταλύτης μέσα στις κοινωνικές καταστάσεις, αναλύοντας τις αντιφάσεις-τους και συνθέτοντας τη θεωρία-της. Παλεύει για την αποδέσμευση της κοινωνικής συνείδησης του ατόμου-μάζα από τον εξωτερικό-του κόσμο, και συμβάλλει με τον τρόπο αυτό στην αυτονομήσή-της: στην αυτοσυνείδηση του επαναστάτη.

Η κολλεκτίβα δεν αποτελεί πρωτοπορία, αλλά αντίθετα μια πρωτοβουλία που έχει σαν σκοπό να ανακαλύψει και όχι να δημιουργήσει το κίνημα και τις αιτίες-του. Αντιτίθεται στη μάζα, γιατί είναι αντι-μάζα. Η μορφή-της καθορίζεται από τις πρακτικές δραστηριότητες που αναλαμβάνει.

Η κολλεκτίβα, σαν μέρος του εξωτερικού κόσμου των ατόμων που την συνθέτουν, καθορίζεται άμεσα από αυτά, και τους προσφέρει ερεθίσματα τέτοια, ώστε να μπορούν να αντιμετωπίσουν την φθορά της καθημερινής ζωής.

Η κολλεκτίβα είναι το σχολείο του Νέου Διαφωτισμού...

II.

Η ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ

"Δεν μπορεί να υπάρξει επανάσταση δίχως επαναστατική θεωρία, ούτε και στρατηγική δίχως ανάλυση". (ο.π.π., σελ. 49).

Ο εξωτερικός κόσμος του ατόμου δεν μπορεί να εξισωθεί με τα προσωπικά αισθήματα και τις παραστάσεις που έχει το άτομο γιαυτόν, γιατί και τα δύο αυτά στοιχεία είναι προϊόντα είτε της άμεσης επιρροής του δοσμένου κόσμου πάνω-του, είτε προϊόντα μιας αυθόρμητης αμφισβήτησης και αρνητικής στάσης.

Οι κολλεκτίβες θα πρέπει να γνωρίσουν τον αντι-κειμενικό κόσμο μέσα από ένα προτσές της γνώσης: την δομική ανάλυση της εξωτερικής πραγματικότητας. Ερμηνεύοντας τις πραγματικές λειτουργίες του κόσμου αυτού, θα ανακαλύψουν τα σύγχρονα αίτια της καταπίεσης και της αλλοτροίωσης του ατόμου και θα μπορέσουν να αποφύγουν τις λανθασμένες μεθόδους πάλης που βασίζονται στον προσωπικό κόσμο της

οργής και της επιφανειακής απόρριψης.

Αυτό που πρέπει να απασχολεί κάθε επαναστάτη/τρια, δεν είναι το "ΠΩΣ θα κάνει την επανάσταση", αλλά το "ΓΙΑΤΙ" της επανάστασης. Κατά συνέπεια, σκοπός της ανάλυσης δεν είναι τόσο η διαμόρφωση ενός προγράμματος δράσης αλλά πολύ περισσότερο η ερμηνεία της σύγχρονης πραγματικότητας. Η κολλεκτίβα δεν έχει σαν σκοπό να δημιουργήσει το κίνημα και τις αιτίες-του, αλλά να το ανακαλύψει.

Η επαναστατική θεωρία θα προκύψει από την σύνθεση των αποτελεσμάτων της ανάλυσης, μέσα από την κριτική παρατήρηση, την εμπειρική επαλήθευση και την λογική ταξινόμηση των στοιχείων-της. Η απελευθέρωση βέβαια της σκέψης, δεν μπορεί να προέλθει από μια επιστημονική θεωρία που οικοδομείται πάνω σε μια συνείδηση που αποτελεί απλή αντανάκλαση του εξωτερικού (εξουσιαστικού) κόσμου, και που για το λόγο αυτό θα αποτελεί εξωτερικό καταναγκασμό και επιβεβλημένο περιορισμό. Η απελευθέρωση της σκέψης θα προκύψει μόνο από μια θεωρία, που θα έχει απελευθερωθεί από τα δεσμά της κυριαρχίας και θα 'χει περάσει στην σφαίρα του αυθόρμητου, της εσωτερικής τάξης. Κι αυτό, γιατί θα έχει οικοδομηθεί πάνω στην αυτοσυνείδηση: την αυτόνομη συνείδηση του επαναστάτη.

Η ανάλυση, που καθορίζει τον τρόπο σκέψης του ατόμου, είναι το πρώτο βήμα για τη συνειδητή δραστηριότητά-του.

"... Μέρος του προβλήματος, ότι δεν ξέρουμε τι να κάνουμε, αποκαλύπτεται στην άγνοιά-μας του ποιοι είμαστε..." (ο.π.π., σελ. 51). Επειδή ο επαναστατικός ρόλος της θεωρίας δεν μπορεί να εξισωθεί με την επαναστατική οργή του ατόμου, η ανάλυση της σύγχρονης πραγματικότητας θα είναι το στοιχείο εκείνο που θα καθορίσει το ποιοι είμαστε και τι τακτική θα ακολουθήσουμε.

Η κολλεκτίβα θα καθοδηγήσει με τη θεωρία την πράξη-της, και θα καταστρέψει τις σχέσεις εξουσίας του δοσμένου κόσμου.

III.

Η ΚΟΛΛΕΚΤΙΒΑ ΣΑΝ ΜΕΡΟΣ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΚΟΣΜΟΥ. ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ.

Η κολλεκτίβα, όντας προϊόν της πρακτικής δραστηριότητας του ατόμου, ανήκει κι αυτή στον εξωτερικό-του κόσμο. Σαν μέρος του κόσμου αυτού θα έπρεπε, όπως συμβαίνει μ' όλους τους άλλους θεσμούς, να κυριαρχεί πάνω στο άτομο, να το καθοδηγεί και να το εξουσιάζει. ("Το κόμμα του προλεταριάτου", όπως ορίζεται και θεσπίζεται από τους μαρξιστές, έχει ακριβώς αυτές τις ιδιότητες: καθοδηγεί -σαν μέρος του εξωτερικού κόσμου- το άτομο και τη μάζα.)

Η κολλεκτίβα είναι το μοναδικό ανθρώπινο δημιούργημα, που ωφείλει την ύπαρξή-του αποκλειστικά στη θέληση των ατόμων που το συνθέτουν, καθώς και ο μοναδικός θεσμός μέσα στην ετατιστικά (κρατιστικά/εξουσιαστικά) οργανωμένη κοινωνία, που καθορίζεται από την αυτοσυνείδηση και την αυτοβουλία των ίδιων των "μελών"-της. Η κολλεκτίβα δεν καθοδηγεί σαν μέρος του εξωτερικού κόσμου, αλλά ορίζεται σαν δημιούργημα της απελευθερωτικής πάλης του ατόμου.

Η δομή-της έρχεται σε άμεση ρήξη με τον ετατιστικό περίγυρο, και η μοναδικότητά της ύπαρξής-της έγκειται σ' αυτό ακριβώς το στοιχείο-της. Πολεμάει τη μάζα και το κράτος όχι σαν μάζα ή μαζικό κίνημα, αλλά σαν ΤΑΞΗ με αυτοσυνείδηση και δική-της επαναστατική ψυχολογία.

III.1

Η κολλεκτίβα πρέπει να 'ναι ολιγάριθμη, γιατί η σωστή λειτουργία-της προϋποθέτει υπαρκτά σχέσεις και άμεση επαφή των ατόμων που την συνθέτουν. Σαν προϊόν της συλλογικής πρακτικής δραστηριότητας και θέλησης των ατόμων-της, θα πρέπει να δίνει μηνύματα αντιστρόφως ανάλογα εκείνων των μέσων μαζικής ενημέρωσης.

Η ολιγάριθμη μορφή-της θα οδηγήσει στην αυτοσυνείδηση, που σαν μέθοδος εξατομίκευσης του ατόμου-μάζα, θα το βοηθήσει να μεταμορφωθεί σε συνειδητό ον, τέτοιο που να μπορεί να πάρει στα χέρια-του τον άμεσο έλεγχο της προσωπικής-του ζωής και του εξωτερικού-του κόσμου.

Όταν ο αριθμός των μελών-της αυξηθεί, πρωταρχικός σκοπός θα πρέπει να 'ναι η δημιουργία μιας δεύτερης κολλεκτίβας, απόλυτα αυτόνομης από την πρώτη. "... η διαφορά ανάμεσα στην επέκταση και την αναπαράγωγή είναι ότι η διαφορά ανάμεσα στην πρόσθεση και τον πολλαπλασιασμό. Η πρώτη στηρίζει τη δύναμή-της στους αριθμούς, ενώ η δεύτερη στις σχέσεις ανάμεσα στους ανθρώπους..." (ο.π.π., σελ. 42).

III.2

Η διάρκεια ύπαρξης της κολλεκτίβας πρέπει να καθορίζεται από το έργο που εκτελεί και παράγει. Η φύση-της πρέπει να είναι λειτουργική. Όταν πάψει να είναι τέτοια, η κολλεκτίβα θα πρέπει να διαλυθεί. Οι δικαιολογίες περί "αναγκαιότητας ύπαρξης" οδηγούν σε παρασιτικές και γραφειοκρατικές σχέσεις.

III.3

Οι οργανωτικές δομές-της πρέπει να καθορίζονται από το έργο που εκτελεί. Μια "Κολλεκτίβα Αντιεξουσιαστικής Έρευνας" είναι φυσικό να λειτουργεί διαφορετικά από κάποια άλλη που ασχολείται με ένα θέμα πρακτικής υφής.

ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΑΤΡΕΙΑ ΚΑΙ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ

Ο PAUL GOODMAN, Ιουδαϊκής καταγωγής και γεννημένος το 1911 στην Νέα Υόρκη, θεωρείται ένας απ τους σημαντικότερους εκπροσώπους του βορειοαμερικανικού αναρχισμού. Το κείμενο που δημοσιεύουμε είναι αποσπασμα από το βιβλίο-του "ΤΟ ΑΝΑΡΧΙΚΟ ΜΑΝΙΦΕΣΤΟ", που γραφτηκε το 1945 και που το 1960 έγινε το Μανιφέστο της εξεγερμένης αμερικανικής νεολαίας. Το μοναδικό κείμενο-του, απ ο,τι γνωρίζουμε, που έχει μεταφραστεί στα ελληνικά, είναι αυτό που περιέχεται στο βιβλιαράκι των "αυτονομών εκδόσεων" με τον τίτλο: "Εκπαιδευτικός ζουρλομανδύας ή σχολεία του δρομου;" Η μεταφραση του κειμένου που παραθετούμε έγινε απ την Κατερίνα Παπαθανασίου. Πηγή το βιβλίο "Staatlichkeitswahn" των εκδόσεων "Büchse der Pandora".

Η ΜΑΡΞΙΣΤΙΚΗ ΠΛΑΝΗ ΓΙΑ ΤΗ ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ

Συμφωνα με τον Μαρξ και τον Ενγκελς η προοπτική για τη σοσιαλιστική επανάσταση ξεπηδάει μέσα απ τη διαλεκτική δυο καταστάσεων:

- α) την πνευματική αποξενωση του προλεταριάτου απ την αρχική ψυχή

του ανθρώπου, απ την παραγωγή και απ τη φυσική μορφή της συνδιαλλαγής ανάμεσα στα μέλη της κοινωνίας, μέσα απ τον αμετρο καταμερισμό εργασίας και τις καπιταλιστικές σχέσεις παραγωγής και,

- β) την κτηνωδη και αβασταχτη εξαθλίωση που προκαλούν η τασή για αύξηση του ποσοστού κερδούς και οι καπιταλιστικές κρίσεις.

Θα προσπαθησω να αναφερθω πιο

λεπτομερειακα πανω στα σημεια αυτα:

α) Για τον Μαρξ και τον Ενγκελς, το ιδιαιτερο χαρακτηριστικο του ανθρώπου είναι η ικανότητα-του να παραγει αγαθα και να κανει χρηση, στη σφαιρα της παραγωγής, της αμοιβαίας βοήθειας.

Ο κατάμερισμος, ομως, της εργασίας και η καπιταλιστική χρηση της τεχνολογίας απανθρωποιει την παραγωγή: το άτομο παραγει μονο ενα τμημα του εμπορευματος, που προκειται να πουληθει σε μια μακρινή αγορά, και πραγματωνει μονο ενα ελαχιστο μερος των ανθρωπινων δυνατοτητων-του, αφου επαναλαμβάνει σε μονιμη βάση την ιδια αυτοματοποιημένη κίνηση.

Οι συνθηκες εξαλλου του ανταγωνισμού και της μισθωτης σκλαβίας απομονώνουν τους ανθρωπους και κατ'επ'ακολουθίαν την αμοιβαίότητα, την οικογενειακή ζωη και την φιλία. Δεν υπάρχουν, λοιπον, καπιταλιστι-

III.4

Η επικοινωνία ανάμεσα στις κολλεκτίβες θα είναι συχνή μόνο στο μέτρο που θα είναι λειτουργική. Οι συχνές επαφές δίχως συγκεκριμένους σκοπούς, οδηγούν σε ανούσιες φιλολογικές συζητήσεις (ή ακόμα και γυμναστικές επιδείξεις...), που καταντούν ανιαρές και απωθητικές.

III.5

Κάθε κολλεκτίβα πρέπει να είναι απόλυτα ελεύθερη στο να ορίζει από μόνη-της τόσο το αντικείμενο της έρευνας και της πρακτικής δραστηριότητάς-της, όσο και τη μέθοδο πάλης που θα ακολουθήσει. Οι μικρές ομάδες που λειτουργούν σαν παραρτήματα μεγαλύτερων οργανώσεων δεν θα καταφέρουν ποτέ να αισθανθούν αυτόνομες, γιατί νοιώθουν πως ανήκουν σε κάποιον άλλον.

Η ενότητα και τα Ενιαία Μέτωπα ανάμεσα στις κολλεκτίβες καταντάνε καταπιεστικά, στο μέτρο που καταπιέζουν την διαφορά στις πολιτικές εκτιμήσεις και στους προσανατολισμούς της κάθε κολλεκτίβας. Η ενότητα είναι ένας εφιάλτης συμβιβασμού και καταπιεσμένης επιθυμίας. Ένα Ενιαίο Μέτωπο μπορεί να σχηματιστεί μόνο στη βάση της αντιμετώπισης ενός κοινού και άμεσου προβλήματος. Το Ε.Μ. αποτελεί ένα στιγμιαίο, αμυντικό ή επιθετικό σχήμα και όχι μια οργανωτική αρχή ή μοντέλλο.

IV.

ΔΡΑΣΗ ΣΕ ΤΟΠΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

Η κολλεκτίβα πρέπει να δίνει προτεραιότητα στην τοπική δράση, απ

τη στιγμή που αποτελεί μια ομάδα αντι-μάζας. Πρέπει να προχωρεί έξω από το κύριο ρεύμα και να μην επικοινωνεί σαν "πρεσβευτής" (διάβαζε: κόμμα, εργατικές ομοσπονδίες) με τη μάζα, δίχως βέβαια αυτό να σημαίνει πως πρέπει να ξεκόψει από τον εξωτερικό κόσμο.

Η κολλεκτίβα πρέπει να δημιουργήσει τον δικό-της κοινωνικό περίγυρο.

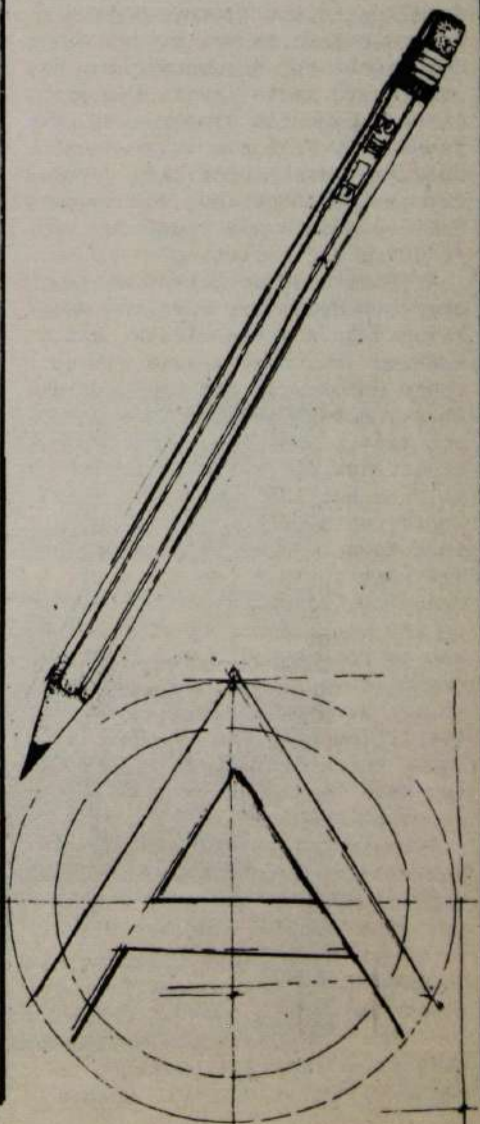
Πολλά άτομα του χώρου-μας έχουν γοητευθεί από την μαζική πολιτική κι απ' την ιδέα πως "οι μάζες κάποτε θα εξεγερθούν" κι είναι φυσικό να τρέφουν αμφιβολίες για την τοπική δράση. "... Η προτεραιότητα" όμως, "της τοπικής δράσης είναι μια απόπειρα ενοποίησης της καθημερινής ζωής και θρυμματισμού της μάζας." (ο.π.π., σελ. 46). Αν πιστεύουν μερικοί στην επαναστατική δύναμη της μάζας, τότε θα πρέπει να πιστέψουν και στην επαναστατική δύναμη της εξουσίας και του κράτους...

Τοπική δράση δεν σημαίνει ενασχόληση με προβλήματα που χαρακτηρίζουν ένα συγκεκριμένο τόπο. Η παρέμβαση της κολλεκτίβας σε οποιονδήποτε τόπο και χρόνο βασίζεται στην συνολική κριτική του δοσμένου κόσμου. Η παρέμβαση όμως αυτή μπορεί να θεωρηθεί επαναστατική μόνο όταν δεν γίνεται σε σχέση με τεχνητούς και κάλπικους μηχανισμούς (μάζα), αλλά παρά και ενάντιά-τους.

V.

Οι Κολλεκτίβες-μας θα 'ναι ο οργανισμός πριν απ' τη γέννηση του νέου κόσμου· θα 'ναι τα σπέρματα της ΑΝΑΡΧΙΑΣ...

ΓΙΩΡΓΟΣ ΧΑΜΠΙΑΣ
Ιούλης '83

και θεσμοι, για τους οποίους το προλεταριato θα εδειχνε καποιο ενδιαφερον ή θα χε τη θεληση να τους χρησιμοποιησει. Οι προλεταριοι εχουν μεταμορφωθει σε μια αποξενωμενη μαζα. Τα αποξενωμενα αυτα άτομα στεκονται αδιαφορα μπροστα στην αστικη ηθικη και κοινωνια.

β) Εντουτοις, οι προλεταριοι δεν μενουν απαθεις μπρος στην αθλιότητα, τις αρρωστιες, την σεξουαλικη παραιτηση, την παιδικη θνησιμοτητα τον θανατο και τον πολεμο -γνωστα επακολουθα της συρρικνωσης των μισθων, του ιμπεριαλισμου και της ανεργιας. Οι κρισεις παλι αυτες ωθουν την μπουρζουαζια στην παλη εναντια στην πτωτικη ταση του ποσοστου κερδους, ετσι ωστε να μπορει για μια αλλη φορα να επενδυσει.

Στο αισθημα, ομως, της δυσαρεσκειας, της ματαιωσης και της αυθορμητης αντιδρασης ενυπαρχει η ταση για μια βιαιη αλλαγη. Ενυπαρχει μια λανθανουσα μορφη εξεγερσης.

Μεσα απο τουμες τις καταστασεις ξεπηδησε λοιπον η επαναστατικη ιδεα: Πιεσμενο απ την αναγκαιοτητα αναζητησης της προσωπικης-του ασφαλειας, το προλεταριato στρεφεται σε νεες βασεις. Η στροφη αυτη επιτυγχανεται μεσα απο τη γνωση που παρεχεται, απο μεσοαστικης συνθηως καταγωγης διδασκαλους, που προσπαθουν να δωσουν μια ερμηνεια για τα αιτια της δυστυχιας.

Η γνωση αυτη συνδεεται με την αρχεγονη ανθρωπινη φυση του προλεταριατου, που ανακαλειται απο τη ληθη, και που αποκτα κατα καποιο τροπο μορφη μεσα στη σημερινη αλληλεγγυη. Απο δω θα προκυψει μια νεα ταξη, ο σοσιαλισμος, που παρουσιαζει μαλιστα μια σοβαρη ανανωση, αλλα που στα πιο βασικα χαρακτηριστικα ομοιαζει με την αρχεγονη ανθρωπινη φυση. Σε αντιθεση με την ιδεα τουτη, η ζωη που κανει η μπουρζουαζια φαίνεται να είναι κενη απο νοημα. Αυτος είναι ο λογος, που το προλεταριato εχει γνωση, πως οι δυναμεις-του συνεχως αυξανονται και πως κραταει στα χερια του τις παραγωγικες δυναμεις ολοκληρης της κοινωνιας, σε τετοιο βαθμο ωστε να μπορει να μετατρεφει την ιδεα σε πραξη.

Απο ψυχολογικη -και μαλιστα ανθρωπολογικη και ηθικη- σκοπια το μαρξιστικο μοντελλο εχει μεγαλη ισυ. Στο επιπεδο ομως, που ολα αυτα τα στοιχεια εχουν πραγματι ετσι οπως εχουν περιγραφει. Στην αντιθετη περιπτωση, η απουσια δηλαδη ενος και μονο στοιχειου, θα ταν ικανη να καταστρεφει ολοκληρο το μοντελλο και να οδηγησει μακρια

απο τον συντροφικο σοσιαλισμο.

Σχετικα με το β) σκελος, δεν υπαρχει καμια αμφιβολια πως απουσιαζουν οι προυποθεσεις:

Τον τελευταιο, γενικα, αιωνα οι πραγματικοι μισθοι της εργατικης ταξης στις εξελιγμενες βιομηχανικα χωρες δεν εμειναν στασιμοι στα φυσικα ορια του "ελαχιστου (ποσοστου) συντηρησης" (:κατωτερο οριο εισοδηματος). Αντιθετα, αυξηθησαν σε τετοιο βαθμο, ετσι που οι επαναστατες αρχισαν να καταπιανονται πλεον με την υπερασπιση του "κοινωνικου και πολιτιστικου, ελαχιστου (ποσοστου) συντηρησης". (Τα αιτια είναι η εκπληκτικη ανοδος της παραγωγης, η τεραστια ανανωση της τεχνολογιας, η αναγκαιοτητα για εσωτερικες αγορες καθως και η μεγαλη δυνατοτητα κερδους -κατι που στερησε απο το "ποσοστο κερδους" την παλια-του μαγεια-).

Ποιο είναι το αποτελεσμα; Η πνευματικη αποξενωση, για την οποια γινεται αναφορα στο α) σκελος, ξεπερασε κατα πολυ τις προδιαγραφες του Μαρξ. Ο ανθρωπος αυτος παρτι κατορθωσε να δει τον απανθρωπο χαρακτηρα της παραγωγης και να προβλεψει την μειωση των ωρων εργασιας εξαιτιας της εισαγωγης του αυτοματισμου, αμφιβαλλων αν θα μπορουσε να προβλεπει και τουτο το γεγονός: πως χιλιαδες άτομα δουλευουν μερα και νυχτα διχως να γνωριζουν τι παραγουν.

Δεν προβλεψε τον αποκτηνωτικο χαρακτηρα της καταναλωσης. Τη γενικευμενη χρηση ενος συνολου απο αεροδυναμικες ανεσεις, που οι τεχνολογικες προδιαγραφες-τους παραμενουν ακατανωητες απο τον καταναλωτη.

Δεν προβλεψε την καταστροφη της Εκλογης, στη σφαιρα της "ελευθερης" αγορας, με βαση τη χρηση της μαξικης διαφημησης και του μονοπωλιακου ελεγχου. Φυσικα, ουτε και το περασμα ολων των αρχεγονων εμπειριων οπως της γεννησης, του πονου, του θανατου κλπ, στα χερια των νοσοκομειακων ειδικων.

Η ανυποφορη εκμεταλλευση δεν βοηθαι σημερα το αποξενωμενο απο τη φυση-του άτομο να επιστρεφει κριτικα στον ιδιο-του τον ευατο. Αντιθετα, με βαση το καταναλωτικο παραληρημα αναζητει την τεχνιτη ικανοποιηση στον κοσμο του "βιοτικου επιπεδου". Και ποια είναι η ψυχολογικη αναγκη που το παρακινει; Ο ανταγωνισμος...

Η αποψη-αιτημα, πως το προλεταριato πρεπει να οργανωθει για να απαιτησει ικανοποιητικους μισθους και ανετες συνθηκες εργασιας ηταν στην αρχη πολιτικα αναγκαιο και επαναστατικο στις συννεσεις-του.

Σημερα, ομως, εχει μεταμορφωθει σε αιτημα "βιοτικου επιπεδου" και "ελευθερου χρονου" τετοιου, που να μπορει κανεις να απολαυσει τα εμπορευματα.

Η ηθικη της κυριαρχης ταξης εχει γινει αμεσα αποδεκτη. Εαν τα άτομα αυτα σημερα εχουν περασει στο χωρο των ιδανικων μιας αλλης ταξης, είναι τοτε ηλιθιο να τα αποκαλουμε ακομα "προλεταριους", και στην περιπτωση της ελευθερης αποδοχης του αποξενωτικου τροπου οργανωσης της παραγωγης, θα ταν αδικο να τα αποκαλουμε "εργατες".

Παρτι ο Μαρξ αναγνωρισε την κενότητα της ζωης μεσα στο συγχρονο συστημα, παρελειψε να δει, πως η εκταση αυτης της κενότητας είναι σε θεση να ικανοποιησει τον ανθρωπο

σε τετοιο βαθμο, ωστε να κατασσει πλεον ανικανος να αντιληφθει την προδοσια που διαπραττεται απεναντι στην αρχικη-του φυση. Εκεινο που θεωρησε ελλατηριο της επαναστασης, εγινε και το αιτιο της προδοσιας.

Οι επιστημονικοι δασκαλοι των μαζων δεν ασχολουνται πλεον με το να ανακαλουν στη μνημη την αρχεγονη δημιουργικη-μας φυση, με το να καταπολεμουν τον κτηνωδη καταμερισμο εργασιας και με το να αναζητουν συμμαχιες με συντροφους, που θα ταν ικανοι να υποκινήσουν την Αμεση Δραση. Μοναδικο-τους ενδιαφερον εγινε σημερα "το γενικο καλο" και "εν ειρηνηι" παρελευση των βιομηχανικων μηχανισμων: εγιναν οικονομολογοι της πληρους απασχολησης, κοινωνιολογοι των επιδοσεων, ψυχολογοι που προτεινουν επαγγέλματα και πολιτικοι της γραφειοκρατιας.

Οσον αφορά την ψυχολογια της μπουρζουαζιας, υπαρχει κι εδω μια παρομοια διαφοροποιηση με τις παραστασεις που μας προσφερε ο Μαρξ. Ο μπουρζουαζ, κατα τον Μαρξ, εχει τα ακολουθα χαρακτηριστικα: κερδοσκοπει με το χρημα, αποξενωμενος απ ολα τα φυσικα, προσωπικα και κοινωνικα ενδιαφεροντα -κατι που απλοποιει την ασεβη-του καρριερα: συσσωρευση, επενδυσεις, εκμεταλλευση, πολεμος. Ενσαρκωνει την αχαλινωτη ταση για πλουτο και εξουσια, τοσο πραγματικα οσο και φανταστικα. Οι προυποθεσεις για τον ρολο του βρισκονται εξω απ τον κοσμο της λογικης. Είναι ενα άτομο, κι οχι ενας ολοκληρωμενος ανθρωπος. Το γεγονός της πτωσης του ποσοστου κερδους ή του κλεισιματος των αγορων μπορει να τον οδηγησει σε απεγνωσμενες περιπετειες.

Ενας τετοιος τυπος ανθρωπου δεν νομιζω πως μπορει σημερα να υπαρξει. Ισως να συμβαινει βεβαια αυτο γιατι η κυριαρχη ταξη εχει φορεσει σημερα -για την αυτοπροστασια της- το προσωπειο της δημοκρατιας. Το γεγονός, ομως, πως είναι ικανη να κανει κατι τετοιο, αποδεικνυει πως απαρτιζεται απο διαφορετικους απ τον προαναφερομενο τυπου.

(...)
Προς εκπληξη-μας βλεπουμε, πως ενα μεγαλο μερος της μπουρζουαζιας σημερα είναι προθυμο να προσαρμωσει σε μοντελλα που θα προσφερουν ενα χαμηλο, σπου είναι δυνα το υψηλο, αλλα σε καθε περιπτωση σταθερο ποσοστο κερδους.

Ο αντιπαλος δεν είναι πλεον αμεσα ο ατομικος επιχειρηματιας, αλλα ο μαντζερ, ο διευθυντης της βιομηχανικης μηχανης σαν συνολο: είναι η κυβερνηση. Αυτη που αρεσκαται να δειχνει ολογυρα τα δοντια-της...

ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΑΤΡΕΙΑ.

Με τα ως τωρα αποτελεσματα ειμαστε σε θεση να δωσουμε εναν τυπικο ορισμο της συνειδησης της μαζας, αυτο που εμεις (συμφωνα με τον Αυγουστο Κομτ) αποκαλουμε κοινωνιολατρεια.

Κοινωνιολατρεια είναι η συνειδηση της, αποξενωμενης απ τη φυση-της, μαζας, που στρεφεται στην ανεμποδιστη λειτουργια του βιομηχανικου συστηματος, εχοντας την πιστη πως θα μπορουσε να αποκτισει απ αυτο ενα φηλο βιοτικο επιπεδο κα-

θως και τη σιγουρια πως θα το απολαυσει.

Με τον τροπο αυτο φιλτραρονται και υποκαθιστωνται τελικα οι επαναστατικες εκρηξεις του λαου απο το ενδιαφερον για το "βιοτικο επιπεδο". Εδω δεν προκειται ομως για το "ελαχιστο(επιπεδο)συντηρησης" (κατι που θα μπορούσε δυνητικα να λειτουργησει κατα τροπο επαναστατικο),αλλα ουτε και για το οικονομικο επιπεδο(κομφορ και πολυτελεια) προκειται για ενα ειδικο τεχνολογικο επιπεδο,πυρωμενο απ τον ανταγωνισμο και τη διαφημιση,ικανο να προσφερει στα αποξενωμενα ατομα ενα αισθημα ενοτητας.

Σ ολους τους ανθρωπους μπορεί να μην αρμοζει το ιδιο ποσοστο ανθρωπινης συμπεριφορας,αλλα αρμοζει το ιδιο ποσοστο εμπορευματος. Μια τετοια αποξενωτικη ρυθμιση των διαφορων ζητηματων μπορεί,αν εξαιρεσουμε τις περιπτωσεις πολεμου,να εχει μεγαλη διαρκεια.Και λεω "αν εξαιρεσουμε τις περιπτωσεις πολεμου",γιατι θα πρεπει να ερευνησουμε σε βαθος το γεγονος,αν ο πολεμος δεν ανηκει ουσιαστικα στην σφαιρα της κοινωνιολατρειας.

Απ τη πλευρα της πολιτικης ελιτι: Κοινωνιολατρεία είναι η συμφωνη γνώμη της πλειοψηφιας της μπουρζουαζιας να μετατραπει σε εισοδηματια της πολιτικης των βιομηχανικων σωματειων,στη δουλεια ομως των οποιων δεν θα πρεπει να επεμβαίνει,καθως και ο διορισμος του ενεργητικου τομεα-της σε καλοπληρωμενες,κοινωνικα καταξιωμενες και ισχυρες θεσεις εποπτειας πανω στους μηχανισμους: κοινωνιολατρεία λοιπον σημαίνει ψυχολογια του κρατικοκαπιταλιστικου και του κρατικοσοσιαλιστικου συστηματος.

ΠΩΣ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΝΑΙ ΤΟ ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ;

Τι μπορεί να σημαίνει ενα επαναστατικο προγραμμα μεσα στα πλαίσια της κοινωνιολατρειας; (Την λεξη "επαναστατικο" τη χρησιμοποιω συμφωνα με τη κληρονομια του Ρουσσω και της γαλλικης επαναστασης η πεποιθηση,δηλαδή,πως ο ανθρωπος γεννιεται ελευθερος και πως αλυσσοδενηται αργότερα στα δεσμα των

θεσμων πως η αδελφικότητα είναι η πιο βαθεια εκφραση της πολιτικης δυναμης και η πηγη ανανewσης της κοινωνιας πως σοσιαλισμος σημαίνει απουσια κρατους και καθε αλλης παρομοιας μορφης εξαναγκασμου)

Στην περιπτωση που η διαρκης προσδος της τεχνολογικης παραγωγικότητας συμβαλλει πραγματι στην προετοιμασια των μαζων για το περασμα στην κοινωνιολατρεία καθως και στην αποδοχη απ τη μερια της μπουρζουαζιας ενος χαμηλου αλλα σταθερου ποσοστου κερδους,σε μια τετοια περιπτωση το μαρξιστικο προγραμμα οχι μονο εχει χρεωκοπησει,αλλα εχει γινει και αντιδραστικο.Τα οικονομικα αιτηματα των μαρξιστων (υψηλοτεροι μισθοι και καλιτερες συνθηκες εργασιας) σταθεροποιουν την κοινωνιολατρεία τα πολιτικα αιτηματα (κρατικοποιηση των μεσων παραγωγης και καταληψη της πολιτικης εξουσιας) οδηγουν στον ετατιστικο σοσιαλισμο.

Η αποψη-μου για την κοινωνικη επιστημη του Κ.Μαρξ είναι διχασμενη: Όταν ημουν νεος,προικισμενος με ενα ανεξαρτητο πνευμα,αρνιομουν να παραδεχω την κοινωνικη επιστημη του Μαρξ,γιατι ηθελα να κανω μια ανεξαρτητη πορεία ειτε σαν ανθρωπος ειτε σαν καλλιτεχνης -να σχηματισω,δηλαδή,τις δικες-μου παραστασεις για την κοινωνικη συμπεριφορα που παρατηρουσα.

Αρχισα ομως να ανακαλυπτω,πως στα αποτελεσματα στα οποια εφτανα με αργα και ανεπαρκη βηματα,ειχαν ηδη διατυπωθει επαρκως,και μαλιστα αρκετα ομορφα- απο τον ιδιο τον Μαρξ.Ετσι εγινα καποτε μαρξιστης,θεωρωντας με ικανοποιηση πως είναι σπουδαιο να ανηκει κανεις σε μια παραδοση και να χει σοφους φιλους.Στο επιπεδο αυτο ο Μαρξ εμφανιζοταν σαν κοινωνιοψυχολογος.

Όσον αφορά ομως την πολιτικη δραση,δεν πιστευω -ουτε και πιστευα ποτε- πως τα σλογκαν των μαρξιστων,οπως κι αυτου του ιδιου του Μαρξ,θα μπορούσαν ποτε να ανοιξουν το δρομο για εναν συντροφικο σοσιαλισμο.Μαλλον οδηγουν μακρια απ αυτον.Στο επιπεδο αυτο ο Μπακουινι υπερισχυε,οπως αλλωστε και ο Κροποτκιν με τον οποιο συμφωνω.

Το "βιοτικο επιπεδο" και η συγ-

χρονη χρηση των παραγωγικων δυνατοτητων θα μπορούσε να προκαλεσει την απεχθεια-μας,αλλα προκειται μαλλον για μια ηθικη απεχθεια.Η υπαρξη της κοινωνιολατρειας και μαλιστα ενος τυραννικου κρατους ευημεριας προσφερει πολλα πλεονεκτηματα στους επαναστατες.Βεβαια,η αναγκη για δραση δεν υποκινείται υποχρεωτικα απο την υλικη αθλιότητα.Για τον λογο αυτο,η δραστηριότητα-μας μπορείνα εχει εναν γρηγορο ρυθμο,εναν εκπαιδευτικο και δικως συμβιβασμους χαρακτηρα. Τα αποτελεσματα-της θα είναι διαρκη και πολυτιμα.

Η πολεμικη-μας στο βιομηχανικο συστημα εχει τη δυνατοτητα να ναι πολυπλευρη και συχνα αμεση,τετοια που να το αφησει να καταρρευσει κατω απο το δικο-του βαρος κι οχι εξαιτιας μιας μετωπικης επιθεσης.

Δεν είναι αληθεια,πως η ελλειψη καταπιεσης και απελπισιας κανει αδυνατη την αφυπνιση του επαναστατικου αισθηματος.Η γνώση που εχου με γυρω απ την κοινωνια που εμεις θελουμε και η παρoυσια-της μεσα στις καρδιες-μας,είναι αρκετη για να φλογισει τα επαναστατικα-μας αισθηματα.Κι όσο αυτα θα γινονται πραξη,τόσο η κοινωνιολατρεία θα κατανατω απο το βαρος της συγκρισης γελοια και αηδιστικη.Δεν υπαρχει καμια αμφιβολια,πως η αφυπνιση των φυσικων δυναμεων του ανθρωπου είναι ασυγκριτα ισχυροτερη απ τους αποξενωτικους θεσμους(που είναι ενα κακεντυπο κλιση των φυσικων δυναμεων).

ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ

ΖΩΔΟΧΩ ΔΗΓΗΣ 17,
9036-39980

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΕΠΙΛΟΓΗ
ΧΑΜΗΛΟΤΕΡΕΣ ΤΙΜΕΣ

ΠΛΗΡΗΣ ΚΑΙ ΜΟΝΙΜΗ
 ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ **ΟΛΩΝ**
 ΤΩΝ ΑΝΤΙΕΞΕΔΙΑΣΤΙ-
 ΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ
 ΤΩΝ ΕΚΔΟΣΕΩΝ
 "Ελεύθερος Τύπος"

Η κριτική που πολλές φορές κάνουμε εγώ και οι φίλοι-μου, μια κριτική κατά κάποιο τρόπο ρομαντική σχετικά με την τεχνολογία, είναι κι αυτή ένα προϊόν της πληθωριστικής τεχνολογίας. Έτσι, συχνά καταφεύγουμε σε αναφορές πάνω στα τρωτά σημεία του συστήματος και μαλιστα στην ανικανότητα-του να κερδίσει την ανθρωπινή υποταγή και αφασία.

Σ αντίθεση με τα ριζοσπαστικά προγράμματα, που αποσκοπούν να εισαγούν τις ήδη υπάρχουσες κρατικές και συνδικαλιστικές δομές μέσα σε μια τελειοποιημένη μορφή κοινωνιολατρίας, πρέπει εμείς από τη μεριά-μας να οργανωθούμε ανα μικρές ομάδες, ικανές να βάλουν φραγμούς στη συνεργασία με το σύστημα και να δοκιμασούν μεθόδους πάλης που θα ικανοποιούν άμεσα τη φύση-μας. (1)

Το βασικό είναι, πως το πρόγραμμα-μας μπορεί να πετυχεί με το θάρρος, με την αμοιβαία βοήθεια και ενθάρρυνση, βασιζόμενο πάντα στις δικές-μας αποκλειστικά προσπάθειες. Κι έτσι, τέτοιο θα μπορούσε, μέχρι ενός ορίου, να συμβεί άμεσα με μια βαθμιαία ισχυροποίηση των δυναμικών -διχως ποτέ να χρειαστεί να ξεπεσούμε κατά από τις αποξενωτικές ντιρεκτιβες του κομματος ή του συνδικατου(2).

Οι ομάδες πρέπει να ναι ολιγομελεις, γιατί η αμοιβαία βοήθεια είναι ένα μέρος της ανθρωπίνης φύσης-μας, και μαλιστα στο επίπεδο της προσωπικής φιλίας. (3)

Η δράση-μας δεν θα πρέπει να προσανατολιστεί στην οικοδόμηση ενός ουτοπικού συστήματος, αλλά στη βάση μιας συντροφικής τάξης, και μαλιστα ενσωματώνοντας ολοένα και πιο πολύ τις διαφορές κοινωνικές λειτουργίες μέσα στη δικιά-μας ελεύθερη κοινότητα:

Είναι προδοσία για την κοινότητα-μας, να δουλεύει κανείς ή να απασχολείται με κάτι που δεν αφήνει να ξεδιπλωθεί ολό το ανθρωπινό δυναμικό-του και που λειτουργεί μαλιστα ανασταλτικά, εξαιτίας του απερισκεπτού και αυθαιρέτου καταμερισμού εργασίας.

Είναι εγκλημα να χαράμιζουμε τη ζωή-μας μέσα στον κόσμο της μισθωτής σκλαβιάς του γραφείου ή της φαρμίας.

Σκοπος της οικονομίας δεν θα πρέπει να είναι η ενεργητική παραγωγή εμπορευμάτων, αλλά η δημιουργία συνεργατικών εργασιών, που θα αποτελούν αυτές καθαυτές αξία κι όπου οι εργατες θα έχουν μια πλήρη γνώση πάνω στα τεχνικά ζητήματα. Μονο έτσι θα απελευθερωθεί το δημιουργικό έργο της εργατικής κολλεκτιβας.

Πρέπει να εξετάσουμε όλα τα στοιχεία που συνθέτουν το βιοτικό μας επίπεδο, και να δούμε ποια στοιχεία από αυτά είναι πραγματικά χρήσιμα και ποια αποδεικνύονται απλά παραγωγα του ανταγωνισμού, της "ασφαλείας" και του αισθηματος κατώτεροτητας -δημιουργημάτων των εκμεταλλευτικών θεσμών και της πειθαναγκαστικής διαφήμισης.

Το πρόβλημα δεν είναι το ποσοτικό μέρος του εμπορευματος (το γεγονός, πως κατακλύζουμε τους εαυτούς-μας με εμπορευματα οικιακής χρήσης έχει πολλές ψυχικές αιτίες τόσο βαθεία ριζωμένες μέσα-μας, που γίνεται αδύνατη μια οικειοθελής απορριψής-τους), αλλά αν τα εμπορευματα που ανεβαζουν το "βιοτικό επίπεδο" καθορίζονται από αξίες αποξενωσης.

Πρέπει να επιτραπεί η σεξουαλική ικανοποίηση στα παιδιά και στους νεους, και μαλιστα να τους ενθαρρυνουμε, έτσι που να καταφέρουν να απελευθερωθούν από την αγχώδη στάση δουλοπρεπείας μπρος στην εξουσία.

Η επιρροή που ασκούν οι προκαταλήψεις-μας πάνω στα παιδιά, ίσως

να ναι δύσκολο να αποφευχθεί, αλλά μπορούμε τουλαχιστον να δημιουργήσουμε ευκαιρίες τέτοιες στη νεολαία, που να της επιτρέπουν την σεξουαλική απολαύση. Ένα τέτοιο γεγονός είναι βασικό, ώστε να εμποδιστεί η επανόδος στα προτυπα του καταναγκασμού και της εξουσίας, αδιαφορα με το ποιες πολιτικές αλλαγές πρέπει να προηγηθούν.

Πρέπει να φτιαξουμε μικρές ομάδες άμεσης πρωτοβουλίας και να επέμβουμε προσωπικά στα ζητήματα της κοινότητας που έχουν να κάνουν άμεσα με θέματα που μας αφορούν(κατοίκηση, κοινοτικός σχεδιασμός, μάθηση...).

Οι αποφασεις για τα προσωπικά-μας ζητήματα δεν μπορούν να περνούν από αντιπροσωπευτικές κυβερνήσεις και γραφειοκρατίες. Ακόμα κι αν η κυβέρνηση αντιπροσώπευε πραγματικά τα συμφέροντα των ψηφοφορων-της, η πολιτική πρωτοβουλία κάθε ατομου παραμένει μια πολυτιμή και αναπαλλοτριωτή δραστηριότητα.

Ο,τι φαίνεται επιφανειακά στην κυβέρνηση, όπως ακριβώς και στην οικονομική παραγωγή, σαν ικανότητα, μια ακριβέστερη παρατήρηση δεν θα μπορούσε παρά να αποδείξει το αντίθετο.

(...)
Ξέρω πως το πρόγραμμα αυτό φαίνεται να απαιτεί μεγάλες πρωτοβουλίες, θάρρος, επιμονή προσπάθεια και κοινωνική δημιουργικότητα. Είναι, όμως, που μέχρι τώρα περυσαν μια "λογική ζωή", δεν προκείται να πιστεφούν ποτέ στο ακατόρθωτο του μινιμουμ αυτού προγράμματος.

**η μικροτερη ποδοσφαιρικη ομαδα
εχει καλυτερη οργανωση
απ το ΙΔΕΟΔΡΟΜΙΟ***
**ΟΠΩΣ ΠΑΝΤΑ
ΟΙ ΠΙΟ ΔΥΝΑΤΟΙ ΚΙ ΟΙ ΠΙΟ ΑΔΥΝΑΜΟΙ
ΜΙΑΣ ΑΠΟΨΙΛΩΜΕΝΗΣ
ΕΠΟΧΗΣ
*ΜΕΣΑ ΣΤΟΝ ΟΧΤΩΒΡΗ**

Το άρθρο του ιταλού αναρχικού Luziano Lanza που ακολουθεί είναι ένα σύντομο απόσπασμα από την 25σελιδη εισήγηση που έκανε το 1979 στο "ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΥΤΟΔΙΕΥΘΥΝΣΗ" στην Βενετία.

Η εισήγηση ολοκληρή βρίσκεται στο βιβλίο "SELBSTVERWALTUNG-DIE BASIS EINER BEFREITEN GESELLSCHAFT"

(Αυτοδιευθυνση-η βάση μιας απελευθερωμένης κοινωνίας), που εκδόθηκε τον Οκτώβρη του 1981 από τις εκδόσεις "TROTZDEM VERLAG".

Το άρθρο αυτό είναι το πρώτο από μια σειρά άλλα άρθρα που θα δημοσιευτούν στην ΑΡΕΝΑ σχετικά με το θέμα "ΑΥΤΟΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ". Η αποδοχή του κείμενου από τα γερμανικά έγινε από τον Γιώργο Χαμπα.

ΑΓΟΡΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Η απαίτηση να σκιαγραφήσουμε εκ των προτέρων μια μετεπαναστατική διαρθρωτική της οικονομίας, καθώς και των σχέσεων που θα την διέπουν, δεν θα μπορούσε να θεωρηθεί ανεδαφική στο μέτρο που στόχος-μας δεν ήταν η ανεύρεση ετοιμοπαράδοτων λύσεων, αλλά αντιθέτως η εμβάθυνση της έρευνας εκείνης που, με βάση την ανάλυση των οικονομικών σχέσεων, θα αποσκοπούσε στον καθορισμό της φύσης-τους* την φύση που θα έπρεπε να έχουν για να μπορούν να ανταποκριθούν στους στόχους της Αναρχίας: της κοινωνίας εκείνης, μέσα στην οποία θα πραγματοποιηθεί η ελευθερία και η ισότητα... με λίγα λόγια... η γενικευμένη εναλλαγή στο σημερινό ιεραρχικό μοντέλλο της κοινωνίας". (...)

"Η οικονομία σαν μια επιστήμη "για τον εαυτό-της", δεν παρέχει αποτελεσμάτιστα στην πραγματικότητα και οδηγεί σε εσφαλμένες παραστάσεις, όταν ιδωθεί σαν η καθοδηγητική της πράξης. Η οικονομία αποτελεί απλά και μόνο ένα στοιχείο, σίγουρα το σημαντικότερο, της γνώσης: Είναι η γνώση της εξουσίας."

Η άποψη αυτή του BERTRANT RUSSELS δηλώνει συμπερασματικά ο,τι κατά τη γνώμη μου θα μπορούσε να θεωρηθεί "σωστή στάση" απέναντι στην οικονομική επιστήμη και στους ιεραρχικούς-της, που είναι πάντα οι απολογητές των υφιστάμενων κυριαρχών συμφεροντών.

Γιατί τα έργα πραγματικά των οικονομολόγων δεν κάνουν τίποτα άλλο απ' το να συμβαλλουν, κατά κύριο λόγο, στην αποκρυφή των υφιστάμενων σχέσεων εξουσίας, πίσω από ένα σκηνικό που κατακλύζεται από "οικονομικές αναγκαιότητες" και "οικονομικούς νόμους".

Αυτό που πρέπει σίγουρα να αναγνωρίσουμε είναι πως οι οικονομικές σχέσεις που ξεπηδούν μέσα από ένα δοσμένο κοινωνικό σύνολο σαν οι "πρωταρχικοί-του οροί", ακολουθούν δική τους μια συγκεκριμένη, αναλογα με τους "οικονομικούς ορους", νόστη δυναμική. Οι νόμοι, όμως, αυτοί δεν ξεπηδάν από το τίποτα, αλλά προήλθαν από τις "δοσμένες προϋποθέσεις".

Ακριβώς εδώ βρίσκεται και το πρόβλημα που μας ενδιαφέρει: Ποιες είναι οι προϋποθέσεις (που καθορίζονται απ' την επαναστατική θέληση), και ποιες είναι αυτές που θα δημιουργήσουν τις οικονομικές εκείνες σχέσεις που θα αναλογούν στους σκοπούς-μας; -και κατά συνέπεια, ποιες πρέπει να αποφύγουμε επειδή λειτουργούν αρνητικά ή οδηγούν σε αρνητικά προς τους σκοπούς αποτελέσματα.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑ

"Αγορά είναι ο τοπος όπου καθορίζεται η ποσότητα ενός ανταλλάσσομενου -προς μια συγκεκριμένη τιμή- αγαθού, με βάση την αλληλοεμφάνιση της Προσφοράς και της Ζήτησης".

Ετσι, ή καπως παρομοια ορίζεται η Αγορά μέσα απ τα "Εγχειρίδια Οικονομίας". Ιδανικός τοπος, λοιπόν, για την αλληλοεμφάνιση των "ελευθερα" εξωτερικευμένων επιθυμιών. Μέσα και μπορεί κανείς βεβαία να βρει και το θεωρητικό υποβάθρο του "τελείου ανταγωνισμού": Θα ταν το επίπεδο εκείνο, κατά το οποίο θα πετυχαίνε η Αγορά το MAXIMUM των δυνατοτήτων-της, ακριβώς γιατί θα αποτελούσε ένα γνήσιο όργανο της αξίας των αγαθών και των υπηρεσιακών παροχών... Μ' αλλα λόγια, οι τεραστίες στρατίες από παραγωγούς και καταναλωτές δεν θα είχαν καμία επιρροή σαν άτομα πάνω στην ποσότητα και την ποιότητα των εμπορευμάτων. Να, ένα ιδανικό μοντέλλο, που δεν υπήρξε ποτέ...

Το μοντέλλο αυτό θεωρείται εντούτοις σαν η πρωτογενής μορφή της Αγοράς, μέσα από την οποία ξεπηδήσαν όλες οι άλλες μορφές της καπιταλιστικής-της εκφράσης. Η ιστορική εξέλιξη της Αγοράς θεωρήθηκε σαν μια αδιακοπή τροποποίηση του "ελευθερου ανταγωνισμού", μέχρις ότου εφτάσε στο στάδιο του ολιγοπωλιακού συγκεντρωτισμού (Μονοπωλία).

Τα αίτια μιας τέτοιας εξέλιξης ενυπάρχουν μέσα στο πρότυπο που μας έδωσε πριν το σα χρόνια ο PROUDHON: "Το μονοπωλίο είναι το μοιραίο τέλος του ανταγωνισμού" με την αδιακοπή αρνήση του εαυτού-του, προκαλεί ο ανταγωνισμός τον ίδιο-τον τον θάνατο: η γέννηση του μονοπωλίου αποτελεί μάλιστα την δικιά-του νομιμοποίηση."

Η Αγορά μέσα στην οποία θα έπρεπε να κυριαρχούσε ο ελευθερός ανταγωνισμός, περιέχει (ακόμα και) στο βαθμό που κινείται ορίζοντια ανάμεσα σε παραγωγούς και καταναλωτές -και μόνο ανάμεσα σ αυτές τις δύο κατηγορίες- το λιγότερο ένα στοιχείο που αντιφασκει με την θέληση-της να βασιστεί πάνω σ ένα συμβολαίο "ανάμεσα σε ίσα μέρη": το στοιχείο αυτό είναι η "Επιχειρήση".

Επειδή η Επιχειρήση βασίζεται και αναπτύσσεται σε σχέση με μια σύμβαση ανάμεσα σε ένα νισα μέρη (καπιταλιστής-προλεταριός), και επειδή η σχέση αυτή αποτελεί τη βάση της παραγωγής -στα πλαίσια της προαναφερθείσας Αγοράς-, η Επιχειρήση αντιστρέφει την ορίζοντια μορφή-της. Μια τέτοια σχέση παραγωγής δε έχει φυσικά επιπτώσεις μόνο πάνω στους παραγωγούς, αλλά και στους καταναλωτές.

Ποια είναι τα κύρια χαρακτηριστικά του συστήματος της καπιταλιστικής Αγοράς ;

- 1) Η ατομική ιδιοκτησία στα μέσα παραγωγής, και η ατομική πρωτοβουλία,
- 2) Ο προσανατολισμός στο κέρδος, σαν συστατικό στοιχείο της άσκησης εξουσίας,
- 3) Η διανομή των πορών, των αγαθών και των εισοδημάτων μέσω της Αγοράς και του Συστήματος Αξιών.

Όπως τονίζει ο VON MISES, η Αγορά είναι "ο τοπος" όπου όλα αυτά τα στοιχεία εμφανίζονται με την πιο καθαρή-τους μορφή: "Η Αγορά είναι συνεπώς το ζωτικό νευρο της καπιταλιστικής διαρθρώσεως της κοινωνίας, η πεμπτούσια δηλαδή του καπιταλισμού. Η Αγορά είναι δυνατή μόνο μέσα στα καπιταλιστικά πλαίσια. Ο,τι δημιούργησε αυτή, δεν μπορεί να το μιμηθεί τεχνικά ο σοσιαλισμός".

Η αντίληψη αυτή έρχεται σε άμεση αντιθεση με κείνη του DANIEL CHAUVEYS, ενός συντρόφου της γαλλικής C.F.D.T., που πιστεύει πως "... η οικονομία της Αγοράς είναι φαινομενικά &

μόνο κατάλληλη για μια καπιταλιστική διαρθρωση της οικονομίας... η καπιταλιστική Αγορά είναι μια ψευδής Αγορά, όπως άλλωστε κι η σύμβαση εργασίας των μισθωτών που δεν είναι παρά μια ψευδής σύμβαση. Η αληθινή οικονομία της Αγοράς, που βασίζεται στον ελευθερό διάλογο ανάμεσα σε παραγωγούς και καταναλωτές, δεν έχει κανει ακόμα την εμφάνιση-της..."

Χωρίς να προσεγγίσουμε τον "Νεοφιλελευθερισμό" μερικών οικονομολογών του στυλ: "... απ' ό,τι μέχρι σήμερα γνωρίσαμε, η Αγορά έρχεται στην πρώτη θέση αναφορικά με την καλυψη των κοινωνικών αγαθών..." , πρέπει να παραδεχτούμε πως η Αγορά, ή καλύτερα ο μηχανισμός-της, είναι ένα πολύ αποτελεσματικό μέσο για την καλυψη της διανομής των αγαθών και των κοινωνικών παροχών.

Μια πολυσυνθετή κοινωνία, για να μπορέσει να αποφασίσει τι πρέπει να παραχθεί και ποιες τεχνικές πρέπει να ακολουθηθούν για την διευκόλυνση της διανομής των εκφρασθέντων αναγκών, έχει ανάγκες από πληροφορίες σχετικά με τις προτιμήσεις των καταναλωτών. Εκτός αυτού, η λειτουργία της Αγοράς δεν απαιτεί ένα υψηλό ποσοστό συγκεντρωτισμού.

Η Αγορά προσφέρει στις παραγωγικές μονάδες συγκεκριμένες πληροφορίες, που οι μονάδες αυτές τις αποκρυπτογραφούν με το μικρότερο κόστος. Οι παραγωγικές μονάδες δεν προ-απαιτούν για τη λειτουργία-τους μια γενική γνώση πάνω στο σύνολο της οικονομικής διαδικασίας, αλλά μόνο μια περιορισμένη γνώση πάνω στα ζητήματα του εκάστοτε τομέα-τους. Σήμερα όμως η Αγορά έχει κυριευθεί από μερικούς επιχειρηματίες, που αποσκοπούν στην οικειοποίηση της γνώσης και των πληροφοριών αυτών.

Η Αγορά αρχίζει να εκτιμάται πλέον από μια διαφορετική σκοπία, και πρώτα απ' όλα στο τρόπο λειτουργίας-της μέσα σε ένα σοσιαλιστικό περιβάλλον. Εννοίες όπως "Σοσιαλιστική Αγορά" ή "Σοσιαλισμός της Αγοράς", έχουν αρχίσει να αποκτούν διαδοχή στην Ιταλία και να αποτελούν αντικείμενο σοβαρών συζητήσεων.

Πιστεύω πως το πρόβλημα που αντιμετώπιζει, δεν είναι πως θα μετ'ατρεφούμε το σοσιαλιστικό σε επιθετό για να ωραιοποιήσουμε την δαιμονική-της οφί, αλλά αντίθετα να αναγνωρίσουμε πως η Αγορά αποτελεί ένα στοιχείο οικονομικού υπολογισμού και ορθολογιστικής διανομής, και πως δεν περικλείει μέσα-της εμφυτούς νόμους, αλλά πως αντιστοιχεί στις κοινωνικές προϋποθέσεις κάτω από τις οποίες προκειται να ενεργοποιηθεί.

Συμπερασματικά, μπορούμε να κάνουμε την εξής παρατήρηση: Η Αγορά μπορεί να αποτελεί τόσο περιοχή ελευθερού εμπορίου, όσο & περιοχή οικονομικής ανισότητας.

Ο ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Ο OSKAR LANGE πιστεύει πως ο "οικονομικός σχεδιασμός" ή καλύτερα ο σχεδιασμός της οικονομικής ανάπτυξης, είναι ένα βασικό χαρακτηριστικό του σοσιαλισμού.

Η θέση αυτή αντιπροσωπεύεται τόσο στους μαρξιστικούς όσο και στους αναρχικούς κύκλους. Η διαφορά έγκειται στον τύπο του προγραμματισμού: συγκεντρωτικός και απολυταρχικός στην πρώτη περίπτωση, αποκεντρωτικός και δημοκρατικός στη δεύτερη.

Ο ανταρχικός σοσιαλισμός σχεδιοποιεί κεντρικά, βασιζόμενος στο σύστημα της κρατικής ιδιοκτησίας πάνω στα μέσα παραγωγής. Η διανομή των (παραγόμενων) αγαθών και πορών επιτυγχάνεται με διοικητικές -απ' το κέντρο προερχόμενες- ντιρεκτιβές.

Ο ελευθεριακός σοσιαλισμός αντίθετα, θεωρεί τον κεντρικό σχεδιασμό σαν ένα μέσο συν

τονισμού του παραγωγικού έργου, καθώς και της ισοτιμής ρυθμίσης της διανομής των αγαθών και των πόρων -με βάση βεβαία το σύστημα της κοινωνικοποιημένης ιδιοκτησίας.

Αυτό που δεν μπορώ να καταλάβω, είναι γιατί πρέπει οπωσδήποτε να ταυτίζεται ο σοσιαλισμός με τον σχεδιασμό. Και αναρωτιέμαι, φυσικά, γιατί και τα συστήματα που χαρακτηρίζονται σαν καπιταλιστικά αφήνουν περιθώρια τέτοια, ώστε η ανάπτυξη-τους να στηριχθεί σε συγκεκριμένες μορφές σχεδιασμού. Οι μεγάλες επιχειρήσεις (μονοπώλια, ολιγοπώλια) αποτελούν για παράδειγμα ένα κέντρο σχεδιασμού.

Όπως και η Αγορά δεν μπορεί να χαρακτηριστεί μόνο σαν καπιταλιστική, άλλο τόσο και ο σχεδιασμός δεν μπορεί να θεωρηθεί σαν μια αποκλειστική ιδιοότητα του σοσιαλισμού. Το σημείο στο οποίο πρέπει να δώσει προσοχή μια ανάλυση των οικονομικών σχέσεων είναι η ποιότητα, τα χαρακτηριστικά και ο μηχανισμός αποφάσεων.

Από την εξέταση της ιστορίας της οικονομίας προκύπτει πως υπήρχε πραγματικά μια συγκεκριμένη Αγορά, που εξελίχθηκε αργότερα σε όργανο της καπιταλιστικής ανάπτυξης, όπως ακριβώς υπήρχε κι ένας συγκεκριμένος σχεδιασμός, που ταυτίστηκε με την άνοδο στην εξουσία της κλάσης των τεχνοκρατών. Ο σχεδιασμός εμφανίζεται σαν μια κατ'ουσία συγγενής μέθοδος με το τεχνοκρατικό μοντέλο άσκησης της εξουσίας. Και φυσικά, όσο ο σχεδιασμός θα κινείται στα πλαίσια της κοινωνικής γνώσης, θα αποτελεί πάντα το κύριο χαρακτηριστικό της τάξης που θα κατέχει την "πνευματική ιδιοκτησία".

Σχεδιασμός λοιπόν και τεχνοκρατία θεωρούνται μέσα στα μετακαπιταλιστικά συστήματα δύο έννοιες αλληλενδότες.

Μια παρατήρηση, που θα αξίζει να κάνουμε εδώ, είναι πως η σχέση ανάμεσα στα δύο αυτά πράγματα αναπτύσσεται τόσο πιο πολύ μέσα στα συστήματα αυτά, όσο πιο πολύ κορεσμένη φαίνεται να είναι η καπιταλιστική Αγορά, και όσο πιο πολύ καταφεύγει αυτή στον κρατικό σχεδιασμό.

Σήμερα έχουμε να αντιμετωπίσουμε έναν νέο παραλληλισμό ανάμεσα στο σχεδιασμό και τις νέες μορφές εξουσίας. Έναν παραλληλισμό που είναι στενά συνδεδεμένος με τη νέα μορφή (κρατικής) διεύθυνσης της οικονομίας.

Τέτοια επιχειρήματα μπορούν όμως ευκόλα να καταρριφθούν, για τον απλό λόγο, πως ο α-

ποκεντρικός προγραμματισμός εμποδίζει την γενεση κάθε νέας εξουσίας, αφού προστατεύει τα συλλογικά συμφέροντα και ελεγχεται από τη "βάση": οι σχεδιαστές στην περίπτωση αυτή, δεν κάνουν τίποτε άλλο από το να συντονίζουν τις επιθυμίες του συνόλου.

Και πιο συγκεκριμένα:

Ας θεωρήσουμε πως υπάρχει ένα σύστημα αυτόδιευθύνσης, που για να συντονιστεί και να ικανοποιηθεί τις ανάγκες του συνόλου και του ατόμου, έχει εφαρμόσει ένα μοντέλο πραγματικού δημοκρατικού σχεδιασμού.

Πώς θα μπορούσε να λειτουργήσει η διαδικασία του σχεδιασμού;

Κάθε παραγωγική μονάδα και κάθε καταναλωτής θα πρέπει να δώσουν τις απαραίτητες πληροφορίες σχετικά με τις παραγωγικές δυνατότητες και τις καταναλωτικές ανάγκες. Για να μπορούμε να καθορίσουμε τις προτιμήσεις και τα κατευθυντήρια γενικά πρότυπα (σε τελευταία ανάλυση, για να τα σχεδιάσουμε), είναι απαραίτητο να τα αντιπαραθέσουμε τις πληροφορίες αυτές -κάτι που επιτυγχάνεται μόνο με την συγκέντρωσή-τους. Η φάση που θα ακολουθούσε, θα ήταν η επεξεργασία των παρεχόμενων στοιχείων, πιθανά με την βοήθεια ενός κομπιούτερ.

Έτσι, τα στοιχεία θα "ερμηνευόνταν", και θα προετοιμαζόνταν οι "προτάσεις σχεδιασμού", που θα μεταφερόνταν για την εκλογή-τους στη βάση.

Ένας τέτοιος δρόμος θα "ουδετεροποιούσε" τα πάντα: ο σχεδιασμός σαν όργανο συντονισμού δεν θα μπορούσε να γεννήσει μια νέα μορφή εξουσίας.
(...)

Η προοπτική σύμφωνα με την οποία πρέπει να ενεργοποιηθούμε δεν είναι το παντρεμά Αγοράς και σχεδιασμού, αλλά η ποικιλομορφία των λύσεων, όπως ακριβώς και η ποικιλομορφία των προβλημάτων που πρέπει να υπερπηδηθούν.

Ο μύθος της μιας και πανταχού ισχυρούς λύσης, είναι ένα κομμάτι μιας θεωρητικής κληρονομιάς, από την οποία πρέπει το ταχύτερο δυνατό να απελευθερωθούμε.

Η λύση ίσως να είναι η συνυπαρξη διαφορετικών μοντελλών, που κάθε ένα θα λειτουργούσε αυτόνομα, κι όλα συγχρονως μαζί. Με τον τρόπο αυτό, τα θετικά στοιχεία θα μπορούσαν να γενικευθούν και τα αρνητικά να αποφευχθούν.

Γιατί ο γνήσιος πλουραλισμός προϋποθέτει και πλουραλιστικές λύσεις...
(...)

ΔΥΟ ΒΙΒΛΙΑ ΤΩΝ ΑΥΤΟΝΟΜΩΝ ΕΚΔΟΣΕΩΝ

ΟΙ ΣΤΡΑΤΟΚΡΑΤΕΣ ΣΤΗΝ ΕΞΟΥΣΙΑ

Τι είναι η "Σοβιετική Ένωση" σήμερα, 66 χρόνια μετά την Οκτωβριανή επανάσταση; Τι οικοδόμησε το απολυταρχικό-της καθεστώς μέσα σε αυτά τα χρόνια; Τα ίδια ερωτήματα που απασχόλησαν περσι τον Μάρτη όλους εκείνους που πήραν μέρος στο σεμινάριο "ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥ ΣΟΒΙΕΤΙΚΟΥ ΙΜΠΕΡΙΑΛΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΠΟΛΥΤΑΡΧΙΣΜΟΥ", που οργανώθηκε από το "CENTRO STUDI LIBERTARI G. PINELLI" στο Μιλάνο της Ιταλίας, τέθηκαν και στο Κ.Καστοριάδη κατά τη διάρκεια της συνεντεύξης που έδωσε στο ιταλικό αναρχικό περιοδικό "RIVISTA A".

Ο Κ.Καστοριάδης δεν είναι από κείνους τους "στοχαστές" που αρχίζουν να προβληματίζονται τώρα τελευταία -ίσως κι από μόδα- πάνω στη φύση των πολιτικο-οικονομικών μηχανισμών που εξουσιάζουν στις χώρες του λεγόμενου "υπαρκτού σοσιαλισμού". Μαζί με τον Claude Lefort, ασχολήθηκε επανειλημμένα-τόσο μέσα από βιβλία όσο κι απ' το περιοδικό "Σοσιαλισμός ή βαρβαρότητα"- με την φύση των ανατολικών κρατών ήδη απ' τα πρώτα μεταπολεμικά χρόνια - από τότε δηλαδή που πήγε στο Παρίσι.

Στο τελευταίο-του βιβλίο "Dewant la guerre" (Μπροστά στον πόλεμο), ξεπερνά τις παλιές θεωρίες περί "γραφειοκρατικών" κρατών και, καταγγέλοντας-τα πλέον σαν καθάρους στρατοκρατικούς μηχανισμούς, δίνει μια νέα διάσταση στις δομές και τις λειτουργίες των ετατιστικών αυτών κοινωνιών. Το βιβλίο αυτό κυκλοφορεί και στην ελληνική γλώσσα σε μετάφραση Ζωής Χριστοφίδου-Καστοριάδη, από τις εκδόσεις IMAGO.

Στο τελευταίο-σου βιβλίο "Dewant la guerre", γράφεις, πως δεν αρκεί πια να περιγράψει κανείς σήμερα τη Ρωσία σαν μια χώρα όπου η τεχνογραφειοκρατία εξελίχθηκε σε κυρίαρχη τάξη, αλλά πολύ περισσότερο σε μια χώρα όπου η καταπίεση και η καταστολή επτάσαν σε τέτοια ύψη, που ποτέ ως τώρα δεν γνώρισε η σύγχρονη ιστορία. Τι καινούργια στοιχεία είναι αυτά;

Για να μπορέσω να σου απαντήσω, πρέπει πριν απ' όλα να κάνουμε μερικές παρατηρήσεις. Κατ' αρχήν πρέπει να τονίσουμε, πως η τρομοκρατία της μάζας με την σταλινική-της μορφή δεν υφίσταται πια. Δεν υπάρχουν πλέον ούτε δολοφόνοι εκατοντάδων ή χιλιάδων ατόμων, ούτε και στρατοπεδα συγκέντρωσης με εκατομμύρια φυλακισμένους. Σίγουρα υπάρχει μια απολυτή καταστολή, που κατά κάποιο τρόπο είναι πιο αποτελεσματική από παλιά. Κρατάει, δηλαδή, τον λαό υποταγμένο στη δύναμη της εξουσίας, χωρίς μαζικές καταδίκες και χωρίς εκατομμύρια άτομα σε στρατοπεδα συγκέντρωσης. Η κλασική μορφή τρομοκρατίας της εποχής του Σταλιν δεν είναι παρά μια περίοδος που προσωπικά την χαρακτηρίζω σαν "Delirium". Δεν υπάρχει καμία λογική αιτία για την εξαπ-

λώση αυτής της τρομοκρατίας, ούτε οικονομική ούτε και πολιτική. (...) Τώρα το "Delirium" αυτό έχει εξαφανιστεί.

Επικαιρά είναι τώρα τα φεμματα, φεμματα τεραστίων διαστάσεων, που εντούτοις δεν πλησιάζουν το "Delirium". Η απολυτή περιφρόνηση της πραγματικότητας, χαρακτηριστικής σταλινικής εποχής, επαφίε να υφίσταται, και οι ευθύνες για τις αποτυχίες επαφίε να ξεφεύγουν από τα, σύμφωνα με τον προγραμματισμό, σχέδια και να πεφτούν πάνω στους σαμποτέρ Αναρχικούς ή Τροτσκιστές. Η απολυταρχική, τεχνητή συνθεση της πραγματικότητας έχει πια ξεπεραστεί.

Ένα άλλο, σημαντικό για τις παρατηρήσεις που κάνουμε, στοιχείο, είναι η αποσυνθεση και η ρενστοποίηση της ιδεολογίας. Μια ιδεολογία πρέπει απ' τη μια να βασιζέται σε λογικά επιχειρήματα και να έχει μια παγκόσμια μορφή, κι απ' την άλλη να μπορεί να επεμβαίνει στην οργάνωση της κοινωνικής πραγματικότητας.

Κατι τέτοιο δεν συμβαίνει σήμερα στη Ρωσία. Ο Μαξισμός-Λενινισμός είναι μια απλοποιημένη λειτουργία, που δεν μπορεί με τίποτα να συμφωνήσει με τα επικαιρά προβλήματα και να επεμβεί στην οργάνωση της κοινωνικής πραγματικότητας.

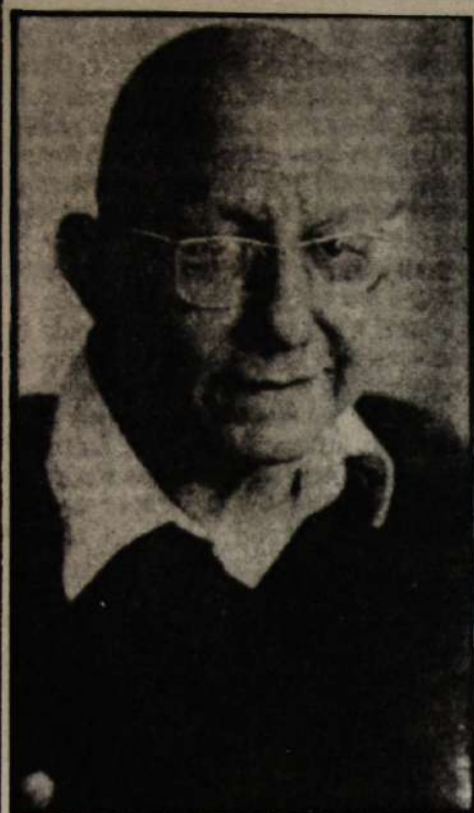
Αυτό σημαίνει, πως τα "κοκκίνα αφεντικά" δεν κρατάνε πια στα χέρια-τους τον πλήρη έλεγχο της πραγματικότητας. Η κυβέρνηση έχει παραιτηθεί απ' τον έλεγχο της σκέψης και της ψυχής του ατόμου. Αν κάποιος διαδηλώσει, φυσικά, δημοσία την αντίθεση-του με την κυβέρνηση, καταλήγει στο ψυχιατρείο ή στο στρατόπεδο συγκέντρωσης -ή στην καλύτερη περίπτωση, χάνει απλώς τη δουλειά-του. Όταν όμως δεν διαμαρτυρείται, αφήνεται στην ησυχία-του.

Η κυβέρνηση έχει περιοριστεί (σήμερα) στον έλεγχο της εξωτερικής συμπεριφοράς. Μπορεί κανείς να πει πως η κυβέρνηση έγινε παυλοφική ή σκιννερική(1), και πως παραιτείται απ' το έργο της υπερκοινωνικοποίησης του ατόμου. Σ' αντίθεση με το παρελθόν, η κυβέρνηση ρεπεί τώρα προς τον ατομισμό, την προσωπική καριέρα και τη βοτκα.

Τι αντιπροσωπεύει, όμως, αυτή η εξέλιξη; Τι μαρτυρεί το γεγονός αυτό για την τωρινή κυβέρνηση;

Πρώτα από όλα, είναι βασικό να καταλάβουμε, πως ο ολοκληρωτισμός απέτυχε ήδη απ' το πρώτο κι όλες σταδίο, όπως ακριβώς και κείνες οι προσπάθειες για αυτομεταρρυθμίση της γραφειοκρατίας.

Μετά τον θάνατο του Σταλιν πιστέψαν πολλοί (και μερικοί συνεχι-

Κ. Καστοριάδης

ζουν ακόμα και σήμερα να πιστευ-
ουν), πως η γραφειοκρατία μπορεί
να μεταρρυθμιστεί από μόνη-της,
και πως η ρωσική κοινωνία συνεχι-
ζει να εξελίσσεται μέσα από αυτή
την πορεία των μεταρρυθμίσεων. Αν
εξετάσουμε το γεγονός αυτό από τη
αποψη μιας παγκόσμιας ανατολής ή
μιας ανατολικής ιδεολογίας, τότε
θα δούμε, πως το κράτος φαντάζει
σαν κάτι φυσικό, σαν κάτι που ταυ-
τίζεται με τις τάξεις κάθε κοινω-
νίας: λιτή δημοκρατία και λιτή οι-
κονομία της ελεύθερης αγοράς.

Αρχισαν, έτσι, να μελετάνε τις με-
ταρρυθμίσεις και να τις εισάγουν
στο γραφειοκρατικό σύστημα: αρχί-
σαν, δηλαδή, να μελετάνε κατά ποσο
θα έπρεπε να εισάγουν τον οικονομικό
ορθολογισμό - με την ανατολιτι-
κή αποψη, με την αποψη της κυβερνή-
σης. Πιστέψαν, πως θα μπορούσαν να
αναλύσουν τα προβλήματα της ρωσι-
κής κοινωνίας σύμφωνα με τα σταθ-
μα της αμερικανικής κοινωνιολογι-
ας: ωραία μόδα, παιχνίδια και αν-
ταγωνισμός ανάμεσα στις διάφορες
ομάδες συμφερόντων.

Τα πράγματα δεν εξελίχτηκαν κατ'
αυτό τον τρόπο. Πραγματι, έγιναν
δύο προσπάθειες για μια απ' τα πα-
νω μεταρρύθμιση. Η πρώτη απ' τον
Μαλενκόφ, που στόχευε στην αύξηση
της παραγωγής καταναλωτικών αγα-
θων και που απέτυχε πολύ γρήγορα
εξαιτίας της επέμβασης του στρα-
τού. Η δεύτερη, που έγινε απ' τον
Χρουτσφ, και που στόχευε να βαλει
κατά κυριο λόγο φραγμούς στον
στρατιωτικό εξοπλισμό, απέτυχε κι
αυτή όπως κι η πρώτη, εξαιτίας ε-
νός αντιτιθέμενου συνασπισμού που
είχε παρακλάδια και μέσα στο στρα-
τό.

Δεν αξίζει, λοιπόν, μετά απ' αυτά,
να δίνει κανείς σημασία σε ττοι-
ες προσπάθειες αυτομεταρρύθμισης.

Σήμερα, που το Κ.Κ έχει καταντή-
σει ένα "κατά κυριολεξία παρασι-
τό", μπορούμε να παρατηρήσουμε μια
φανταστική εξέλιξη στον στρατιω-
τικό τομέα. Πολλά, αν όχι και τα
πιο σπουδαία, προβλήματα που αφο-

ρουν τη ρωσική κοινωνία, δεν μπο-
ρούν να βρουν σήμερα μία λύση, αν
δεν παρουν την συγκαταβασή του
στράτου. Για τον λόγο αυτό φτάνω
και πολλές φορές στο ση-
μείο να λέω, πως ο στρατός έγινε
σήμερα μέσα στη ρωσική κοινωνία
η κυρίαρχη δύναμη.

Η εξουσία στη Ρωσία είναι σημε-
ρα μια "στρατοκρατική εξουσία",
μία δομή που ταυτίζει την εξέλιξη
του κοινωνικού σώματος μ' αυτή του
στράτου.

Ο στρατός δεν φαίνεται, όμως,
να κατέχει άμεσα την εξουσία.
Δεν έχει κανένα "κεντρικό πο-
στο" στην σοβιετική δομή της
εξουσίας.

Πριν σκεφτούμε οτιδήποτε άλλο,
πρέπει να αναρωτηθούμε πρώτα τι
είναι η εξουσία, ή πιο απλά ο σχη-
ματικός μηχανισμός-της. Δεν πρέπει
να φανταζομαστε απλά την αναπαρά-
γωγή της εξουσίας, έχοντας σαν βα-
ση τις μέχρι τώρα γνώστες σε μας
μορφές. Στη Ρωσία κυριαρχεί σήμερα
μία νέου τύπου εξουσία, που δεν
μπορεί να ερμηνευτεί με τα ως τω-
ρα δικά-μας πρότυπα.

Στην περίπτωση αυτή δεν προκει-
ται μόνο για την ανάπτυξη μιας
στρατοκρατικής εξουσίας, αλλά για
ένα νέο φαινόμενο... Ποτέ μέχρι ση-
μερα δεν υπήρξε ένας στρατός, που
για να καταφέρει να συντηρηθεί, θα
πρέπει να χει ταυτιστεί σε τέτοιο
βαθμό με την βιομηχανία. (...)

Ο ρωσικός στρατός είναι κατά τη
γνώμη-μου η κυρίαρχη δύναμη, ακρι-
βώς γιατί δεχεται μία προτιμητέα
διακρίση σ' όλα τα σχέδια, τις ντι-
ρεκτιβες κλπ. Ο στρατιωτικός τομέ-
ας δεν έχει καμία ανάγκη να ασ-
χολείται με θέματα όπως, ποιος θα
εκλεγεί δάσκαλος στην ανατολική
Σιβηρία ή σε ποιο επίπεδο θα κα-
θοριστούν οι τιμές των παπουτσιών
-γι' αυτές τις δουλιές υπαρχει η
γραφειοκρατία του κομματος.

Κατέχει λοιπόν ακόμα το κομμα-
τι σημαντικές θέσεις στη σοβιετι-
κή κοινωνία;

(...) Στη Ρωσία υπάρχουν δύο το-
μείς: ο κοινωνικός τομέας, που υ-
πολείτουργει ή που δεν λειτουρ-
γει καθόλου: στον τομέα αυτό πα-
ρουσιάζεται συνεχής ελλείψη καλών
προϊόντων, ασχημη δηλαδή ποιότητα.
Ο δεύτερος τομέας, που είναι ο
στρατιωτικός, λειτουργεί στην εν-
τελεια και κρατάει τη Ρωσία στην
πρώτη θέση ανάμεσα στις στρατιωτι-
κές δυνάμεις.

Η κατάσταση αυτή χρειάζεται κά-
ποια εξήγηση: Ο στρατός της μετα-
σταλινικής περιόδου είναι ένας
στράτος πυρηνικών μηχανικών, ηλεκ-
τρονικών, χημικών, μηχανικών μεταλ-
λουργίας κλπ. Με λίγα λόγια, μία
στράτια από ειδικούς. Η αύξηση της
διαφοράς ανάμεσα στον στρατιωτικό
και στον κοινωνικό τομέα είναι τε-
ραστία. Φαίνεται, πως ο στρατιωτι-
κός τομέας μπορεί να θεωρηθεί σαν
το μοναδικό δραστηριο τμήμα της
ρωσικής κοινωνίας. Η στρατιωτική
παρα-κοινωνία - και για να γίνω
πιο σαφής: ο επαγγελματικός τομέ-
ας μέσα στο στρατό - είναι μία τε-
ραστία βιομηχανία, που σύμφωνα με
τους υπολογισμούς-μου απασχολεί
περί τα είκοσι εκατομμύρια εργα-
τες - μέσα σε ένα σύνολο 140-150
εκατομμύρια εργατών.

Πως μπορεί και λειτουργεί τόσο
δραστηρία ο τομέας αυτός; Δεν αρ-
κει να αναφερθούμε στις μεγάλες

δυνατότητες της παραγωγής για να
δωσουμε εδώ μία απάντηση. Η αγροτι-
κή, για παράδειγμα, οικονομία απο-
μυξεί το 30% των επιχορηγήσεων κι
εντούτοις συνεχίζει να βρίσκεται
σε άθλια κατάσταση.

Η απάντηση είναι, πως η στρατιω-
τική παραγωγή έχει έναν διαφορετι-
κό συντελεστή οργάνωσης, για τον
οποίο έχουμε σήμερα (από καταγγε-
λιές των αντιφρονούντων) όλα τα
στοιχεία.

Περίληπτικά: Αν χαρακτηρίσουμε
την милитаристική "παρα-κοινωνία"
σαν τη μοναδική δραστηρία δύναμη
μέσα στην κυβέρνηση, που σ' αντιθε-
ση μ' αυτή το κομμα εμφανίζεται
σαν ένα "γένος ζωντανών πτωμάτων";
τότε θα δούμε, πως ο απολυταρχισμός
με την κλασσική-του έννοια ανοίξε
το δρόμο για ένα νέο τύπο κοινωνι-
κού σχηματισμού, που τον αποκαλώ
"Στρατοκρατία".

Έχει παρόλα αυτά ακόμα νόημα,
να χαρακτηρίζουμε τη σοβιετι-
κή κυβέρνηση σαν απολυταρχική
βασίζομενοι στις ήδη σε μας
γνώστες μορφές εμφανίσεως-της;

Πιστεύω, οτι πρέπει να αναγνωρίσω
με, πως βρισκομαστε μπροστά σε μι-
ά νέα ιστορική φύση, που έχει ένα
κοινό χαρακτηριστικό με τον κλασ-
σικό απολυταρχισμό: βασίζεται
στην κτηνώδη βία, προς ωφέ-
λος της βίας.

Υπάρχει, όμως, μία βασική διαφορά.
Κι αυτό, γιατί πρέπει να καταλάβω
με, πως στη Ρωσία ο σκοπός της από-
λυταρχικής εξουσίας έχει διαχωρι-
στεί από την κοινωνία. Η εξουσία
προσπαθεί πάντα να είναι ο σκοπός
παραμένοντας παράλληλα μία εξωτε-
ρική εξουσία. Γιατί; Νομίζω, πως το
λιγότερο στην περίπτωση της Ρωσι-
ας, ο κλασσικός απολυταρχισμός επέ-
σε έξω με τον κεντρικό-του στόχο
να αφομοιωσει ολοκληρωτικά την αγ-
ρωπινή υπαρχει-ή αν αυτό αποτυγχά-
νε, να την αφανίσει. Κάτι τέτοιο ι-
σως να ναι δύσκολο να αποδειχτεί,
αλλά το γεγονός αυτό μπορεί, συμ-
φωνα με τη γνώμη-μου, να "μεταφρα-
στεί" από την καταρρευση του κομ-
ματος και την πρωτοπορία του στρα-
τού.

Είναι σίγουρο, πως η ιστορία δεν
εφτάσε ακόμα στο τέλος-της. Σε αυ-
τή τη φάση της εξέλιξης γίνεται
σάφες, πως δεν μπορούμε να αγνοή-
σουμε τον άνθρωπο σαν ένα συντε-
λεστή αντίστασης. Όσο για μας, πρε-
πει να το βαλούμε καλά στο μυαλό-
μας, πως η δυνατότητα για έναν αγ-
ώνα για την ελευθερία υπαρχει
πάντα - κι όχι μόνο να το σκεφτού-
μαι, αλλά και να το κάνουμε ΠΡΑΞΗ.

(1) Ο Σκιννερ και ο Παβλωφ είναι
οι κύριοι εκπροσώποι της συμπερι-
φοριστικής ψυχολογίας. Πιστεύουν,
πως ο άνθρωπος - όπως και το ζω-
δινο - σε κάθε ορισμένο ερεθισμα
μία ορισμένη απάντηση. Σύμφωνα μ'
αυτούς, ένας άνθρωπος μπορεί να υ-
ποτάξει κατοίον άλλο μέσω της θεω-
ρίας περι ερεθισμάτων. Οι θεωρία
αυτή χρησιμοποιείται στις ΗΠΑ για
την "προσαρμογή" των φυλακισμένων
στα σωφρονιστήρια του MARION.

Ερυθρές ταξιαρχίες

Η ειδήση, πως "οι Κοκκινές Ταξιαρχίες αναστέλλουν τον ενοπλο αγώνα" έκανε πολλούς να αναπνεύσουν, σίγουρα, για πρώτη φορά ύστερα από πολλά χρόνια. Η απόφαση αυτή, που οι αιτίες-της αναλύονται στο κείμενο και στην συνέντευξη που ακολουθούν, ήταν μια απόφαση του "ιστορικού πυρήνα" των "ΚΤ" και του ίδιου του Ρενάτο Κουρτσίο. Και το κείμενο και η συνέντευξη δημοσιεύτηκαν από το γερμανικό περιοδικό "RA DIKAL" No 117, ύστερα από μια αποστολή στην Ιταλία. Αυτό που κάνει & τα δύο κείμενα να αποκτούν ενδιαφέρον, είναι η εμφάνιση ενός νέου προβληματισμού και η προσπάθεια για έναν νέο προσανατολισμό του "κινήματος ενοπλού αγώνα", έξω από τα στενά και αποσπασμένα πλαίσια του μαρξισμού-λενινισμού. Η "Συντομή αναφορά στην εξέλιξη των ΚΤ" γραφτηκε από τον ELLI PIRELLI. Η συνέντευξη δόθηκε από τον Ρενάτο Κουρτσίο και την φιλική-του ομάδα "AUTONOMES KOLLEKTIV PALMI". Οι συντομευσεις του κειμένου υπήρχαν και στο γερμανικό περιοδικό. Η απόδοση του κειμένου στα ελληνικά έγινε από τον Αλεξη Παντο.

★ ★ ★ ΝΕΟΙ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΙ ★ ★ ★

Συντομή αναφορά στην εξέλιξη των "ΚΤ"

Οι Κοκκινές Ταξιαρχίες είναι το πρώτο δημιούργημα της ενοπλής προπαγάνδας, και έχουν σαν στόχο-τους, μέσα από την ίδια-τους την ύπαρξη και την δραστηριότητα, να προπαγανδίσουν τη διαρκή μορφή της οργάνωσης και του ταξικού πολέμου. Οι Κοκκινές Ταξιαρχίες έχουν πάντα σαν σημείο αναφοράς τους στόχους που βαζεί το μαζικό κίνημα, και θεμελιώδης-τους σκοπός είναι να κερδίσουν την υποστήριξη και την συμπάθεια των προλεταριακών μαζών.

Απριλίου 1971
Κοκκινές Ταξιαρχίες

Αυτή είναι μια απ' τις διακηρύξεις με τις οποίες οι "ΚΤ" καθόρισαν για πρώτη φορά το ρολό-τους μέσα στους εργοστασιακούς αγώνες της Β. Ιταλίας.

Η παλιά μέσα στις μεγάλες βιομηχανίες του βορρά -Mirafiori και Pirelli στο Μιλάνο, Alfa Romeo, Sit-Siemens, IBM και Fiat στο Τορίνο και χημική βιομηχανία στη Μαγκερα-βρισκόνταν στο απογείο της εκρήξης-της το 1969 την περίοδο του αποκαλούμενου "καυτού φθινοπώρου". Η POTERE OPERAIA είχε πάρει ενεργό μέρος στις συζητήσεις μέσα στα εργοστάσια και στους διαφορούς μαχητικούς πυρήνες των πόλεων, σχετικά με το αναποφευκτό γεγονός του ενοπλού αγώνα, ιδωμένου σαν ένα στηρίγμα του μαζικού κινήματος.

Οι "ΚΤ" θεωρούνταν την περίοδο αυτή σαν ένα μαχίμο κομμάτι των εργατικών αγώνων στα τέλη του 60 και στις αρχές της δεκαετίας του 70. Επειδή σαν βάση-τους είχαν τον εργατή-μαζα, ήταν φυσικό και οι πυρήνες-τους να αποτελούνταν από εργατικά στελέχη. Οι μορφές παλής που ακολουθήσαν, καθορίστηκαν σύμφωνα με την θέση και τα αιτήματα των εργοστασιακών αγώνων.

Οι "ΚΤ", στην αρχική φάση (του ενοπλού αγώνα), δεν ήταν Η ενοπλή ομάδα, αλλά μια από τις τόσες -ένα κομμάτι της εργατικής δύναμης και της κοινωνικής παλής. Εκτός από αυτή υπήρχαν οι NAP (Ενοπλοί Προλεταριακοί Πυρήνες), που δημιουργήθηκαν το 73 σαν το μιλιτάντ τμήμα της παλής των φυλακισμένων, η GAP και η PAC (Proletari Armati per il communi-

simo), και αργότερα η PL (PRIMA LINEA: Πρώτη Γραμμή).

Πριν δύο χρόνια θεωρούνταν οι "ΚΤ" ακατανίκητες και αποτελούσαν μια διαρκή απειλή και προκλήση για το ιταλικό κράτος. Σήμερα, μετά από την τόσο θορυβώδη και παραδειγματική απαγωγή που κόντευε σχεδόν να ξεχαστεί, οι "ΚΤ" έχουν διαλυθεί και οι μαχητές-τους βρίσκονται στη φυλακή. Τι συνέβη; Πως μπόρεσε να πραγματοποιηθεί αυτό το γρηγόρο POLL-BACK του κράτους;

Ο ιταλικός κρατικός, βιομηχανικός και αστυνομικός μηχανισμός φέρεσε λοιπόν έτσι ξαφνικά τα κοφτερά δόντια του καρχαρία, για να κατορθώσει να καταβροχθήσει το κομμάτι εκείνο, που τόσο καιρό χτυπούσε δίχως επιτυχία, και να το χωνέψει τελικά μέσα στις φυλακές -ή μήπως αντίθετα, το ανυποτάχτο αυτό κομμάτι που τους γεμίζε με τρομο έγινε μικρότερο, πιο μαλακό και πιο ευάλωτο;

Την καυτή περίοδο των εργοστασιακών αγώνων ακολούθησε μια φάση στασιμότητας και ισορροπίας δυναμικών, στη διάρκεια της οποίας η συζήτηση προσανατολίστηκε στο θέμα των οργανωτικών δομών, σύμφωνα με τις οποίες από τη μια θα σιγουρευόνταν οι κατακτήσεις κι απ' την άλλη θα γίνονταν εφικτό να αντικρουστεί η αναμενόμενη επίθεση του κράτους.

Οι "ΚΤ" δεν μπορούσαν να μην μπουν κι αυτές στο χορό: το κομμάτι ήταν η πεμπτούσια της οργανωτικής συζήτησης, και η ανοικοδομηση-του το έργο των επομένων χρόνων. Εννοίες όπως "Ταξικός Αγώνας", "Κόμμα", "Πρωτοπορεία", "Βαθμοί Συνειδήσης", "Κομμουνισμός" κλπ, μετατραπήκαν σε μπαλακία στα χέρια των ταχυδακτυλουργών της θεωρίας, και προσαρμόστηκαν σε μια στερη και ορθόδοξη σκαλωσία, που σαν σκοπό-της είχε να σιγουρέψει το δρόμο που θα ακολουθούσε η ανοικοδομηση του ΡCC (Μαχίμο Κομμουνιστικό Κόμμα).

Όλη αυτή η πορεία απεικονίζονταν -με ένα υψος καπώς αθωο- σε μια διακήρυξη του 73, "...για τις "ΚΤ" η ενοπλή δράση αποτελεί το ακρογωνιαίο λίθο μιας εντατικής ταξικής δουλειάς. Είναι ο δρόμος για την εξουσία...". Η γλώσσα όμως από διακήρυξη σε διακήρυξη σκληραίνει κι ακολουθούσε στερεοτυπικές πολιτικές εκφράσεις: "...Το Κόμμα στεκεί πάνω από όλους. Αυτό δίνει τις κατευθυντήριες τάσεις στο κίνημα... Πιστευουμε ακραδαντα, πως η ε-

Ο Ρενατο
Κουρτσιο
στη
διαρκεία
της
δικής-
του

νοπλη πρωτοπορεία πρέπει να ενεργήσει σαν Κομμα". Αυτές ήταν οι θέσεις του 78. Από ένα τμήμα των εργοστασιακών αγώνων ξεπήδησε ένα κομμα, που οι αιτίες σύστασης-του βρισκόνταν μάλλον στο γεγονός, πως σιγα σιγα χανόνταν κάθε δυνατότητα επιστροφής στις παλιές καταστάσεις, και στο φαινόμενο πως νέα κινήματα έκαναν την εμφάνισή-τους, με τα οποία οι "ΚΤ" δεν είχαν και πολλά κοίνα σημεία.

Παρα την εσωτερική-τους αποστέωση, οι "ΚΤ" κατορθώσαν και αναπτύχθηκαν περιφερειακά. Οι νεοσύστατοι πυρήνες -Ρώμη, Νάπολη, Βενετία- δεν είχαν πλέον σαν σημείο αναφοράς-τους τον εργατή-μάζα, αλλά τον ανέργο, τον νεο, τον υπάλληλο...

Κεντρικό σημείο αποτελούσαν απ τη μια οι αγώνες της περιφέρειας, κι απ την άλλη η ήδη σταθεροποιημένη ενοπλή οργάνωση, που ολο και λιγότερο προϋποθέτε τους πρώτους. Μετά την απαγωγή του Μορο (Μαρτίς-Μαΐς 78), του αρχιτεκτόνα του "ιστορικού συμβιβασμού", ξέσπασε μια διαμάχη στις εσωτερικές γραμμές των ΚΤ πάνω στο πρόβλημα της μελλοντικής πορείας του ενοπλου αγώνα. Από τη στιγμή εκείνη, δύο τμήματα θα διεκδικούν το σύμβολο των "ΚΤ", κάθε ένα για δικό-του λογαριασμό: η πτερυγα των "Κινηματιών" (MOVIMENTISTI), και το "ορθοδοξο τμήμα" -κάθε ένα σύμφωνα με τους δικούς-του στόχους και τη δική-του πρακτική.

Τα γεγονότα που ακολούθησαν απ τη στιγμή της απαγωγής του Μορο μέχρι σήμερα, χαρακτηρίζονται από μια μετωπική επίθεση του ιταλικού κράτους εναντίον σε όλες τις ομάδες και τις δομές, που προσπαθήσαν, έξω από το ΚΚΙ, να καταστρέψουν τη βιομηχανική κοινωνία προς όφελος της δικής-τους απελευθέρωσης.

Το ΚΚΙ και τα συνδικατά ανήκαν στους πιο θυελλώδεις υποστηρικτές μιας σκληρής γραμμής απ τη πλευρά του κράτους. Χωρίς τη δικιά-τους ανοχή δεν θα είχε δημιουργηθεί ένα τόσο τεραστίο κύμα χαφιεδισμού.

Πρώτη καθίσαν στο σκαμνί την ΑΥΤΟΝΟΜΙΑ, σε μια περίοδο που δεν είχαν απομείνει παρα λιγότες μοναχά μικροομάδες απ το κίνημα του 77. Από τις 7 Απριλή 1979 και έπειτα, α-

κολούθησε ένα κύμα ερευνών και συλλήψεων σε ρυθμικά διαστήματα. Οι "ΚΤ" ήταν η μόνη οργάνωση που κατορθώσε να επιζηήσει ύστερα από αυτό. Το Ανταρτικό είχε αρχίσει να αιμορραγεί όμως ακαταπαύστα, και η περίοδος-του δεν θα διαρκούσε ακόμα για πολύ.

Η δράση των "ΚΤ" δεν σταματήσε, παρόλα αυτά, γρήγορα. Οι πτερυγές των ΚΙΝΗΜΑΤΙΩΝ και του ΚΟΜΜΑΤΟΣ εμφανίστηκαν ξανά, ενεργοποιημένες για πρώτη φορά σε διαφορετικά επίπεδα: οι "MONTIVENTISTI" έρριξαν το κύριο βάρος της δουλειάς-τους -με την ανοιξιατική καμπάνια-τους (απαγωγή του Κιβίλλο)- στο κοινωικοεπαναστατικό επίπεδο, ενώ οι ορθοδοξοί προσπάθησαν να ισχυροποιήσουν την παλιά θέση-τους (απαγωγή του Ντοζιέρ). Η "λεία" όμως των δευτέρων επεσε γρήγορα στα χέρια ξανά της αστυνομίας (Δεκεμβρής 81-Φλεβάρης 82).

Ένα νέο κύμα συλλήψεων ξέσπασε ξανά. Του-τη τη φορά χάρι στους προδοτές "PENTITI", που δελεαστήκαν από έναν νόμο, ενεργητικό γι αυτούς, που θεσπίσε το κράτος. Τα άτομα αυτά ξεκοφάν από τον ενοπλο αγώνα και παρέδωσαν εκατοντάδες συντροφους-τους στα χέρια του κράτους. Η νέα αυτή επίθεση σημάνε και την "τελευταία πράξη" για τις "ΚΤ". Το κράτος τις διέλυσε, δίνοντας τέλος σε έναν είκοσαχρονο κύκλο αγώνων που ξεκίνησε με το μεταναστευτικό κύμα των εργατών γης απ τον αγροτικό νοτο προς τον υπερβιομηχανοποιημένο βορρα.

Τα τελευταία γεγονότα είναι οδυνηρά: πάνω από 4000 "πολιτικοί κρατούμενοι" (έναν αριθμό που ούτε ο φασισμός δεν κατορθώσε να αγγίξει), μια δική κατά της ΑΥΤΟΝΟΜΙΑΣ με το κατηγορητήριο της "ενοπλής εξέγερσης" που δεν ενδιαφέρει πλέον κανένα, και ένας "Τρίτος Δρόμος" για τους κατηγορούμενους ΝΕΓΚΡΠΙ και σία -ανάμεσα στους μιλιτάντ και τους μετανοιωμένους-, που θα εξελιχτεί όπως προβλεπεται σε μια εναλλακτική κουλτούρα, στύλ Δ. Γερμανίας. Ακόμα και η PRIMA LINEA κατέθεσε τα όπλα, τελευταία, για να αφιερωθεί στα "κοινωνικά".

ELLI PIRELLI

Η ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

"Αυτή είναι μοναχά η αρχή"- συμφωνοί. Δεν πιστεύετε, όμως, πως υπάρχουν πολλοί συντρόφοι-σας, που μιλιανε για το τέλος και την παρακμή του ενόπλου αγώνα;

Είναι πολλοί αυτοί που θέλουν να τα βλέπουν όλα μαυρά. Βεβαίως, είναι αλήθεια πως ο ενόπλιος αγώνας που ξεπήδησε στις αρχές της δεκαετίας του 70 μέσα από το μεγάλο κύμα των ριζοσπαστικών φοιτητικών και εργατικών κινημάτων, έχει σήμερα ουσιαστικά τερματιστεί. Υπάρχει, όμως, και μια άλλη αλήθεια: ο ενόπλιος αυτός αγώνας πέτυχε εν πάσει περιπτώσει μερικούς θεμελιώδεις στόχους-του.

Δηλαδή;

Πρώτα απ' όλα έδωσε ζωή τη δεκαετία του 70 σε κείνο το πυρηνό αιτήμα, σε κείνη την επιθυμία για επαναστατική αλλαγή που φλογίζε με πάθος ολοκληρωτό κορμί του προλεταριάτου στη διάρκεια των μεγάλων αγώνων του 68-69. Ένα αιτήμα που κατέσταλει από τις δολοφονικές απαντήσεις που έδωσε το κράτος με το κύμα των συλλήψεων και με τους νεκρούς της "Πιάτσα Φοντανά" (κρατικοφασιστική επίθεση το 69 στο Μιλάνο). Το ό,τι αυτός (ο ενόπλιος αγώνας) όχι μόνο τόνισε και ισχυροποίησε ένα τέτοιο αιτήμα μέσα στις ενσπλιές οργανώσεις, αλλά ακόμα και σε ολοκληρωτές προλεταριακές περιοχές, είναι σίγουρα ένα θετικό αποτέλεσμα: το γεγονός αυτό συνέβαλλε στη δημιουργία μιας νέας γλώσσας και στη γενέση νέων μεθόδων αντιμετώπισης του κράτους, των καπλών και της κυριαρχίας του λουφράς.

Ποιοι είναι οι άλλοι στόχοι;

Έσπασε το μύθο, πως είναι αδύνατη μια επαναστατική και ενόπλη ανάπτυξη του ταξικού αγώνα μέσα στις μητροπόλεις, και τσακίσε ταυτόχρονα τις απ' το δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο εγκαθιδρυμένες ισορροπίες και πολιτικές γεωγραφίες...

Αυτά ήταν ταμπου που χαλιναγώγουν όλες τις προοδευτικές, προλεταριακές διαθέσεις και οδηγούσαν στο καναλιζαρισμό-τους μέσα στις γραφειοκρατικές-ρεφορμιστικές προοπτικές...

Δεν μπορεί να αρνηθεί κανείς το γεγονός, πως παρά πολλά κοινωνικά, πολιτικά και πολιτιστικά στρώματα έχουν σήμερα τη διάθεση να δώσουν μια λύση στα προβλήματα-τους και να πραγματοποιούν τις επιθυμίες-τους ακολουθώντας τον επαναστατικό δρόμο. Αυτή είναι μια μεγάλη νίκη-τόσο μεγάλη, που κάνει να φαίνεται η παρακμή των πολιτικο-στρωματικών μοντέλων που συνεβαλλαν σ' αυτή την ιστορία, σαν ένα σημαντικό γεγονός.

Περισσότεροι από 400 συλληφθέντες μέσα σ' ένα χρόνο, -δεν είναι αυτό ένα καλό επίχειρημα στα χέρια εκείνων που μιλιανε για την παρακμή του ενόπλου αγώνα;

Προκειται για ένα "θουρβώδες" μάλλον, παρά για ένα ουσιαστικό επίχειρημα. Βλέπουμε τη διάλυση όλων εκείνων των δομών, που πάνω-τους στηριχθήκε η μέχρι σήμερα μαχητι-

κοτητα-μας με αισιοδοξία. Κι αυτό γιατί γνωρίζουμε καλά,

- πως η δύναμη της ιδέας περί "ιστορικής αναγκαιότητας και δυνατότητας για μια επαναστατική αλλαγή των κοινωνικών σχέσεων" συνεχίζει να βρίσκεται στο επίκεντρο των πεποιθήσεων και των δραστηριοτήτων της προλεταριακής πρωτοπορίας των μαζών,

- πως η κρίση που μαστίζει την περίοδο αυτή ολοκληρωτό καπιταλιστικό οικοδόμημα, δεν μπορεί να βρει το δρόμο που θα οδηγούσε στη αναχίτηση της κρίσης και της πιθανής εξέλιξης-της,

- πως οι ταξικές αντιθέσεις μέσα σε κάθε γκέτο οδηγούσ' προς μια καταστροφική και επαναστατική εκρήξη.

Για τον λόγο αυτό, επαναλαμβάνουμε συνεχώς πως δεν προκειται παρά για μια νέα αρχή.

Θέλετε δηλαδή να πείτε, πως η διάλυση της ΟΚΚ (της -ενόπλια -μαχομένης κομμουνιστικής οργάνωσης) είναι αντιστροφώς αναλογία προς την αυξανόμενη ένταση των ταξικών αντιθέσεων -ή πως αλλιώς το βλέπετε;

Υπήρξαν ένα σωρό δυνάμεις που πραγματώσαν, κατά κάποιο τρόπο, και θεμελιώσαν στη διάρκεια αυτών των χρόνων τον ενόπλιο αγώνα: GAP, BR, NAP, PL, PAC καθώς και χιλιάδες άλλοι πυρήνες του κινήματος. Εκείνοι, που ανάμεσα σ' άλλα κατορθώνε και τους ενώνε, ήταν μια πολύ απλή σκέψη: η πραγματοποίηση του ενόπλου αγώνα.

Τα προγράμματα για το περασμένο στον κομμουνισμό ή τα σχέδια για την αναμόρφωση των μητροπόλεων, -όλα αυτά θα ξεπεράσαν μέσα απ' την πορεία των πραγμάτων. Να καί, όμως που δεν έγινε.

(...)

Κάνανα σχήμα (του ενόπλου αγώνα) δεν κατάφερε να κάνει το μεγάλο άλμα -παροτι όλοι είχαν προγραμματίσει τις λανθάνουσες τάσεις μέσα στο προλεταριάτο των μητροπόλεων, και παροτι μπορούσαν να συλλέξουν μέσα από τις διαφορές και ρευστές μορφές εκφράσεως-τους έναν σημαντικό αριθμό εμπειριών.

Η μεροληπτικότητα, έτσι, των οργάνων, των προγραμμάτων και των βάσει προτύπου δημιουργημάτων οδηγούσαν σε μια κατάσταση αυξανόμενης αποξένωσης απ' τις πιο βασικές τάσεις του κινήματος. Αυτό ήταν κι η αιτία της βαθμιαίας, αλλά αναποφενκτικής σκληρύνσεως και απολυθώσεως. Το αποτέλεσμα ήταν να αποκτήσουμε μια γνώση απ' όλα αυτά και να παρούμε μια βαθύτατη αναστασία που να μας επιτρέπει να ξαναδώσουμε πάνω στα αιτία της απογοήτευσής.

(...)

Το προλεταριάτο των μητροπόλεων ήταν από "καταβολής", και δίχως εξαίρεσεις, διαφοροποιημένο με βάση τη θέση που κατείχε κανείς μέσα στις παραγωγικές και ανταλλακτικές σχέσεις -δίχως να εννοούνται εδώ μόνο οι οικονομικές σχέσεις, αλλά πολύ περισσότερο και οι σχέσεις με τους ρόλους και τους κανόνες, που δεν είναι απαραίτητο να ανταποκρίνονται σε μια συνειδητή ταυτότητα. Αυτή η τελευταία είναι, μια κοπιαστική κατακίηση που προϋποθέτει σκληρούς αγώνες εναντίον στην επίσημη ιδεολογία που έχει μεταδώσει παντού η μπουρζουαζία.

(...)

Αυτό σημαίνει, πως το παιχνίδι ανάμεσα στην επανάσταση και την αντεπανάσταση δεν αρχίζει με ούτε και τελειώνει με την "ενόπλη παλη"

Υπάρχει μια πιο βασική αντιπαράθεση που διαρκεί 24 ώρες το 24ωρο και 365 μέρες το χρόνο: Είναι η αντιπαράθεση μέσα στην οποία μορφοποιείται επαναστατικά ολημάς η πρακτική ή που αντίθετα εμποδίζεται άμεσα απ' αυτή. Τούτη είναι η μάχη που χάσαμε και που εκμεταλλεύτηκε το κράτος των μητροπόλεων για να φέρει σε αντιμετώπιση τους μαχητές, τη στιγμή που βρίσκονταν σε κρίση, και να κάνει το ένα τμήμα να αντιμαχεται το άλλο.

(...)

Οι "MONTIVENTISTI", το τμήμα αυτό των "ΚΤ", επεξεργάσθη και αναπαρήχθη για το λόγο ακριβώς πως περάσε πλέον μέσα σε ένα πλουραλιστικό και αντιδογματικό κίνημα.

(...)

Ας ερθούμε τώρα στις κοινωνικές αναδιαρθρώσεις των παραγωγικών, πολιτικών και πολιτιστικών δομών... ποιες επιδράσεις είχαν οι αλλαγές αυτές πάνω στο επαναστατικό κίνημα;

Αν περιοριστούμε στις "ΚΤ", είναι σίγουρο πως επεδράσαν εκρηκτικά. Μέσα σε μια κοινωνία που γνώριζε βαθύτατες και εκτεταμένες αλλαγές, οι "ΚΤ" παρέμειναν φυλακισμένες μέσα στα αρχικά-τους πρότυπα, που μετεξελίχτηκαν για τον λόγο αυτό σε έναν ιδεολογικό μύθο, ακαμπτό και ανικάνο να δει τα νέα προβλήματα που έθεταν τα νεοανερχόμενα κοινωνικά σχήματα και τα νέα επαναστατικά υποκείμενα.

Δεν είναι τυχαίο το γεγονός, πως οι "ΚΤ" δεν μπορούσαν να κατανοήσουν ούτε καν και ασπρίστα το κίνημα του 77, αν και το κίνημα αυτό είχε φέρει σε κρίση, με τον πλούτο του δυναμικού και της γλώσσας-του ολη εκείνη την ταυτότητα της Αριστέρας που γεννήθηκε στη δεκαετία του 60.

Παρομοίως, δεν είναι ακόμα τυχαίο πως οι ριζοσπαστικοί μετασχηματισμοί των ταξικών δομών, που προκάλεσε σαν αμυντικό χτύπημα το κεφαλαίο με την Πληροφορική Επιστήμη (INFORMATIK), παραγνωρίστηκαν πλήρως, τόσο στην ανάλυση όσο και στην μέθοδο του αγώνα.

Συμφωνοί: ποια είναι όμως η αιτία που δεν μπορούσαν να διατηρηθούν οι αρχικές περιφερειακές δομές των "ΚΤ" μέσα στη παροδο του χρόνου;

Πρέπει να λάβει υπ' όψιν-του κανείς, πως οι "ΚΤ" προήλθαν μέσα από την άνοδο των μαζικών κινήματων, που είχε προκαλέσει η καπιταλιστική ανάπτυξη του 68-69. Κινήματα που "παγώσαν" με την κρίση της παγκόσμιας καπιταλιστικής οικονομίας, απ' τα μέσα της δεκαετίας του 70.

Οι αρχικές περιφερειακές δομές, είχαν σαν στόχο την σταθεροποίηση μέσα στα μεγάλα βιομηχανικά κέντρα του ενόπλου αγώνα, κι αυτό μέσα από τους αγώνες του εργατή-μάζα. Το πρότυπο όμως του εργατή-μάζα, ξεπεράστηκε μέσα από την κρίση και τα αποτελέσματα που επέφερε με τη μέθοδο της Πληροφορικής Επιστήμης.

(...)

ΙΑΠΩΝΙΑ: ΤΟ ΚΙΝΗΜΑ ΡΙΖΩΝΕΙ...

Παρα την συνεχιζόμενη καταστολή από τις παραστρατιωτικές ομάδες της Ασφαλείας, το αναρχοσυνδικαλιστικό κίνημα στην Ιαπωνία βρίσκεται σε πλήρη ανοδο. Οι ομάδες αυτές της Ασφαλείας επετέθησαν πριν λίγο καιρό σε μια απεργία που οργανώσε ένα τμήμα των υγειονομικών υπηρεσιών με την υποστήριξη μερικών συντροφών της περιοχής Saitama (κοντά στο Τοκίο) και έκανε πολλές συλλήψεις. Η αστυνομία έρευνησε επίσης το διαμερίσμα ενός συντροφού, κατάσχεσε την κάρτα μέλους και κατέστρεψε το διαμερίσμα. Μετά από αυτό, φασίστες άρχισαν να απειλούν τηλεφωνικά τους υποστηρίχτες της απεργίας.

Παρα την συνεχιζόμενη όμως καταστολή, η αναρχοσυνδικαλιστική πάλη συνεχίζεται. Μαζί με την έκδοση διαφόρων μπροσούρων, η αναρχοσυνδικαλιστική οργάνωση της Ιαπωνίας εξέδωσε και ένα μηνιαίο όργανο, την RENTAI (=Αλληλεγγύη). Οι συντροφοί της RENTAI κάνουν συνεχώς προσπάθειες για την αναζωπύρωση του γιαπωνέζικου εργατικού κινήματος. Σε ένα μανιφέστο-τους κατηγορούν ανοιχτά την πολιτική της

ταξικής συνεργασίας που ακολουθούν τα συνδικάτα, και ακόμα πως με τα καλπικά επιχειρήματα-τους εμποδίζουν την Άμεση Δράση.

Οι γιαπωνέζοι συντροφοί συγκεντρώνουν τώρα τις προσπάθειες-τους στον αλληλεγγύο αγώνα με τους εργάτες της Ασίας και της λατινικής Αμερικής ενάντια στην εκμετάλλευση του γιαπωνέζικου καπιταλισμού. Έχουν αποκτήσει επαφές με όλες τις χώρες εκείνες της λατινικής Αμερικής που έχουν κυριευθεί από γιαπωνέζικες πολυεθνικές. Έτσι, για παράδειγμα, υποστήριξαν τις απεργίες των δεξιάκων εργατών ενάντια στην αυτοκινητοβιομηχανία NISSAN.

Το αναρχοσυνδικαλιστικό κίνημα της Ιαπωνίας έχει ζωτική σημασία για ολοκλήρη την περιοχή του Ειρηνικού, γιατί σε συναρτηση με τις επεκτατικές τάσεις του γιαπωνέζικου καπιταλισμού, μπορεί να συνεισφέρει με την αλληλεγγύη-του στην ισχυροποίηση του εργατικού κινήματος των διαφόρων ασιατικών και λατινοαμερικανικών χωρών, και πιθανοτάτα στην γεννέση νέων αναρχοσυνδικαλιστικών οργάνωσεων.

ΔΙΕΘΝΕΣ ΑΝΑΡΧΙΚΟ ΦΕΣΤΙΒΑΛ..

Γ τον επομένο χρόνο έχει προγραμματιστεί ένα παγκόσμιο αναρχικό φεστιβάλ στη Ν. Υόρκη. Οι διοργανωτές από το "Λιμπερταριαν Μπουκ Κλαμπ" προετοιμαζουν ήδη ένα τεραστιο κύκλο διοργανώσεων: εκθέσεις τέχνης, προβολές φιλμ, μουσικές εκδηλώσεις, ποιητικές βραδιές, κύκλοι σπουδών και εργασίων κι άλλα πολλά.

Το φεστιβάλ αυτό συνδέεται με την επιθυμία, να δοθεί η ευκαιρία στους αναρχικούς όλου του

κόσμου να ανταλλάξουν πληροφορίες για θέσεις και στρατηγικές πάνω στην πορεία του αναρχικού κινήματος.

Οι διοργανωτές κάνουν έκκληση σ όλους τους αναρχικούς του κόσμου να προβληματιστούν πάνω σε πιθανούς τρόπους συνεργασίας-τους και να ειδοποιηθούν στην διεύθυνση:

Libertarian Book Club
GPO BOX 842
New York
NY 10116 USA

Πρέπει, δηλαδή, να ξαναεπιστρέψουμε στο πρόβλημα της οργανωτικής μορφής της μιλιταντ δράσης, δίχως να προσπαθήσουμε να δώσουμε άμεσα μια λύση, προτού αναπτυχθεί ένα σύνολο από μεθόδους πάλης, τεχνικές που να μπορούν να αντεξούν στις δοκιμασίες.

Ένα τέτοιο γεγονός απαιτεί, φυσικά, την αποδοχή (της λογικής) της "διαφορετικής" μεθόδου, σαν συστατικό στοιχείων εκείνων των κολλεκτιβών που θα βαδίσουν προς αυτή τη κατεύθυνση.

Μια ανανεωμένη πρόταση του "φεντεραλισμού";

Όχι, τίποτα τόσο κραυγαλέο.. Το θέμα είναι, πως μετά την αποτυχία του μοντέλλου της OCC -μοντέλλο που μέχρι χθες θεωρούνταν από πολλούς συντροφους σαν "σιγούρο"- άρχισαν βαθμιαία να εμφανίζονται νέες τάσεις, που πρέπει να ιδωθούν τώρα θετικά. Αυτό βεβαίως δεν μας εμποδίζει να πούμε, πως τέτοιες τάσεις συχνά περιορίζουν την δημιουργικότητα-τους στον ένα ή στον άλλο τομέα των καπιταλιστικών σχέσεων.

Πρέπει να συμπερανοίμε, συνολικά μέσα απ' όλη αυτή την πλουραλιστική ταυτότητα, πως κάθε ένας -όπως και πριν με την συλλογική αποφασιστικότητα για την ανοικοδόμηση ενός κοινωνικού ανταρτικού, με στοχο το περασμά στον κομμουνισμό- πρέπει να αναλάβει τις ευθύνες-του μέσα σ' αυτό το πρόταξ και να αφήσει κατά μέρος τις ανυπομονήσιες, τις αναγκές, τις επιθυμίες και τις αντιφάσεις-του.

Τελικό συμπέρασμα: στρατηγικότητα στην πάλη ενάντια στο κράτος των μητροπόλεων, αλλά διαφοροποίηση στις μεθόδους πάλης και στις κολλεκτιβές;

Ναι, κατι τέτοιο. Είμαστε πεπεισμένοι, πως μπορούμε να πετύχουμε το υψηλότερο επίπεδο ενότητας και επικοινωνίας με όλες τις παρανομές και ανταγωνιστικές τάσεις που οργανώνονται στα γκέτο των μητροπόλεων, στα εργοστάσια -που παραμένουν το πιο αποφασιστικό εδαφός της αντιπαράθεσης-, μέσα στις φυλάκες και γενικά σε κάθε χώρο όπου παραγει και αναπαρχει ο κα-

πιταλισμός τις σχέσεις εξουσίας και εκμετάλλευσης.

Μεσα απ' την αναζήτηση αυτής της επικοινωνίας θα προκύψει σίγουρα ένας Κοινός Λόγος, που θα πραγματώσει την μεταβαση στον κομμουνισμό, την μεταβαση στο Λόγο της πραγματικής Ζωής.

Ποιο ρόλο παίζουν τα "θρανόματα" μέσα σ' όλο αυτό το σεναριο;

Αποτελούν μια συμβολή στη συλλογική συζήτηση, σχετικά με τις προοπτικές. Η εποχή των στρατηγικών αποφάσεων εσβησε μαζί με την OCC.

Τώρα βρίσκομαστε σε μια φάση, όπου κάθε ένας που πιστεύει πως έχει κατι να πει για το οποιοδήποτε θέμα της κοινωνικής επανάστασης, έχει τη δυνατότητα του λόγου, του ήχου και της εικόνας -επειώστε να γίνει αντιληπτός. Και μάλιστα χωρίς να φοβάται την πολυφωνία, γιατί η πολυφωνία του προλεταριάτου των μητροπόλεων έχει σε κάθε περίπτωση τον απαραίτητο χώρο για τις ποικιλομορφίες των παρανομών τάσεων, κι είναι γι αυτές ο κοινός τόπος συνάντησης των διαφορών-τους.

ΧΙΛΗ

ΑΜΕΣΗ ΔΡΑΣΗ ΚΑΙ ΑΥΤΟ ΟΡΓΑΝΩΣΗ

Μεχρι το πραξικοπημα της 11 Σεπτεμβρη 1973 η Χιλη ειχε ενα καλα οργανωμενο εργατικο κινημα και μια ισχυρη αριστερα. Το φασμα αρχιζε απο το κομμουνιστικο και το σοσιαλιστικο κομμα μεχρι το οργανωσεις οπως η "Movimiento Izquierda Revolucionario" (MIR) που προπαγανδιζε τον ενοπλο αγωνα. Τα χιλιανα συνδικατα ειχαν με την παροδο του χρονου αυξηθει και τα μελη τους εφθαναν το 1973 τα 940810 μελη. Ειχαν οργανωσει περιπου το εναντιο των εργαζομενων. Η στρατιωτικη δικτατορια εκμηδενισε ομως τη σχετικη αυτη δυναμη των εργατικων οργανωσεων, που μαζι με την αιματηρη τρομοκρατια και τη γνωστη καταδιωξη ολων των αριστερων δραστηριοτητων καταφερε να καταστρεψει την δομη των παραδοσιακων ενωσεων.

Παρα την μεγαλη αυξηση τοσο του εργατικου δυναμικου οσο και του αριθμου των ανεργων, ο συνολικος αριθμος των μελων των συνδικατων το 1977 ηταν μονο 916569. Ας ληφθει υπ οψη, πως το τοτε ενιαιο συνδικαλιστικο κινημα CUT διαλυθηκε και καταστραφηκε, ενω οργανωσεις διαφορων τασεων αντιμαχονταν η μια την αλλη. Αυτος ομως δεν ειναι ο μοναδικος λογος για την εξασθενιση των παραδοσιακων συνδικαλιστικων δομων: ο αριθμος των πραγματικα εργαζομενων μειωθηκε περιπου κατα 10%, και ο συνδεσμος των νεων εργατων με τις παλιες μορφες των ταξικων συγκρουσεων εχει χαλαρωσει αισθητα: η UNIDAD POPULAR η CUT κ.α ειναι γι αυτους μοναχα ιστορια. Δεν μπορουμε δηλαδη να αιτιολογησουμε την ελλατωση της δυναμης των συνδικατων μονο με βαση την καταπιεση που ασκει το καθεστος.

Ιδιαίτερα αισθητή γίνεται η εξελίξη αυτή στον χώρο των πρώην καλά οργανωμένων εργατών γης (δες πίνακα:)

Κατα το τελος του 1973 η CUT ειχε 130 μεμονωμενα συνδικατα, απ τα οποια τα 97 ειχαν αναπτυξει μια σημαντικη συνδικαλιστικη δραση - ο,τι και να σημαινει αυτο. 35000 ανθρωποι εμπιστοσυνης και συνδικαλιστες ηταν ενεργοι. Σημερα υπαρχουν μονο 51 μεμονωμενα συνδικατα, που εχουν βρει στεγη κατω απο διαφορες οργανωσεις: COORDINADORA NACIONAL SINDIKAL, UNION DEMOCRATICO DE TRABALADORES, UNTRACH κλπ. Οι σχεσεις των οργανωσεων αυτων με τις οργανωσεις της βασης ειναι πολυ ασταθεις, και οι δομες των συνδικαλιστικων αποφασεων δεν ειναι καθαρα προσδιορισμενες. Σε αυτα ερχονται να προστεθουν ο κατακερματισμος των εργατων, η απωλεση 35000 οργανωμενων συνδικαλιστων, που ειτε δεν μπορουσαν πια να συμμετεχουν στις λειτουργιες, ειτε εξαφανιστηκαν, ειτε δολοφονηθηκαν. Τις θεσεις των ατομων αυτων κατελαβαν προσωπα πιστα στο καθεστος.

Με το πραξικοπημα διακοπηκε και η ιστορικη συνεχεια της συνδικαλιστικης αυτοσυνειδησης. Ελειπε η δυναμη με την οποια η CUT ειχε δρασει πολιτικα και κοινωνικα μεσα στη ζωη της χωρας.

Μια πεζη κριτικη ηρθε κι αυτη επιπλεον να προστεθει εναντια στη παραδοσιακη αριστερα και

τα συνδικατα, οσον αφορά τα λαθη που εκαναν. Βαθμιαια ομως, ο συγκεντρωτισμος, η εμπιστοσυνη στην ηγεσια και ο ιδεολογικος συνδεσμος με τα κομματα και με τον κοινοβουλευτισμο εγιναν αντικειμενο μιας εντονης κριτικης. Το κομμουνιστικο κομμα φυσικα, καθώς και η ουρα-του το πρώην ριζοσπαστικο αριστερο MIR συνεχισαν την παραδοσιακη πολιτικη-τους σε συμμαχια με τις φραξιες του διαλυμενου σοσιαλιστικου κομματος του Σαλβατορ Αλλιεντε: επινοηση αποτελεσματικων μεσων για την συνδεση με τον κοσμο, πολιτιστικη τακτικη, νεα καλεσματα καθε μηνια, νεα συνθηματα κλπ. Η πολιτικη ομως αυτη συνανταει ολο και περισσοτερο την αρνηση του κοσμου. Το χιλιανο μοντελλο μπαινει οικονομικα και πολιτικα σε μια νεα φαση. Ειναι αναγκαιες λοιπον νεες μορφες οργάνωσης του λαου.

Το κρατος δεν προσφερεει πια αλλες κοινωνικες παροχες. Τα προβληματα των ανεργων, η ζωη στις διαφορες περιοχες της πολης, η υγειονομικη πολιτικη, η εκπαιδευση και η κοινωνικη ασφαλιση δεν απασχολουν πλεον τον Πινοσσετ και την καστα των στρατηγων και των γραφειοκρατων-του. Το κρατος εγναταλειπει ολοκληρους τομεις των πολεων στη τυχη-τους, γιατι συμφωνα με την

Συνδικαλιστικες οργανωσεις των εργατων γης		
Ονομασια συνδικατου	Αριθμος των μελων	
Libertad	43.798	16.150
Ranquil	132.294	20.000
Triunfo Campesino	62.073	24.162
Unidad Obrera Campesina	39.675	18.000
Federacion Sargento Candalaria	2.989	2.000
Συνολο:	280.289	80.132
Διαφορα:		200.157

καπιταλιστική σκεψη δεν είναι παραγωγικοί, δεν αποφέρουν υπεραξία, και έτσι ούτε και κερδη. Χωρίς κράτος, χωρίς κοινοβουλευτικό σώμα χωρίς κόμματα και ισχυρα συνδικατα, ολοκληρα κοινωνικά στρωματα είναι αναγκασμένα να οργανωθούν με τις δικές-τους προσωπικά δυνάμεις τον αγώνα της επιβίωσης και να ανοικοδομήσουν νέες μορφές συνυπαρξης. Ο χώρος κυριαρχίας του κράτους καταλαμβάνεται κομματι-κομματι από τοπικές και περιφερειακές οργανωτικές δομές, που λειτουργούν ανεξαρτήτα: ομάδες ανέργων, ομάδες αστέγων, ομάδες για το μπουκόταρισμα της πληρωμής του ηλεκτρικού και του νερού, πολιτιστικές οργανώσεις, κέντρα νεότητας, χριστιανικές κοινοτητες βάσης, οργανώσεις του ινδιανικού πληθυσμού Μαπούχες, κοοπερατιβες τροφίμων, κοινοτητες για τα ψώνια, κολλεκτιβες παιδικών σταθμών, κουζίνες για την τροφοδοσία των απεργών, συνδικαλιστική αυτοβοήθεια, γυναικείες ομάδες, ομάδες για τα ανθρωπίνια δικαιώματα, ομάδες για τα συνδικαλιστικά δικαιώματα, ένωση των συγγενών των φυλακισμένων κλπ.

Η συνδικαλιστική οργάνωση βασίζεται συνηθως στη βάση των συνδικατών. Η δικτατορία, θεσπίζοντας έναν νομο σχετικά με τις μισθολογικές διαπραγματεύσεις, απέβλεπε στο να αποδυναμώσει τα μεγάλα συνδικατα, εκείνα δηλαδή που ήταν οργανωμένα σε εθνικό επίπεδο. Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα να ενισχυθούν οι οργανωτικές δομές των (τοπικών) εργοστασιακών συνδικατών και οι μαχητικοί εργατικοί αγώνες να ελεγχονται δυσκολότερα αποτι τότε που αποφασίζονταν απο συγκεντρωτικές συνδικαλιστικές ενώσεις.

Τα εργοστασιακά αυτά συνδικατα διατηρούν την ανεξαρτησία-τους, παροτι πολλές φορές συνασπίζονται σε τοπικές οργανώσεις, όπως πχ στο Vicuña Mackenna, μια βιομηχανική περιοχή του Σαντιάγο, όπου ιδρύθηκε μια ένωση με το ονομα "Solidaridad" σε ένδειξη συμπαραστάσης με την πολωνική "Αλληλεγγυη". Οι εργατες αυτοι φαίνεται πως θέλησαν να δείξουν συμβολικά, δίνοντας αυτό το ονομα στην οργάνωση-τους, πως στην ουσία όλες οι δικτατορίες είναι ίδιες κι ας μασκαρανούνται κάτω απο διαφορετικές ιδεολογίες. Μονο η αλληλεγγυη είναι το μεσο για την ανατροπή της δικτατορίας.

Το συνδικατο "Solidaridad" λειτουργεί σύμφωνα με τα κλασσικά συνδικαλιστικά προτυπα: το πρώτο σημαντικό σημείο είναι η αυτονομία της συνδικαλιστικής δράσης, τελικός σκοπος, η ενότητα των εργατών. Κατά τη διάρκεια μιας απεργίας σε μια επιχείρηση με το ονομα PANAL, το εργοστασιακό συνδικατο όχι μονο υποστηρίχθηκε απο τις άλλες οργανώσεις του ίδιου κλάδου αλλά κι απο τους εργατες χαλκού της Chuquicamata που προσφεραν ένα μέρος του μισθού-τους, απο μια ένωση εργατών στα συνθητικά είδη, απο νεολαϊστικές ομάδες και θρησκευτικά ιδρύματα.

Οι εργατες απο το MAIPU, μια άλλη βιομηχανική πόλη της Χιλής ενώθηκαν στις 7 Αυγούστου 1980. Εργοστασιακά συνδικατα απο 11 μεγάλες βιομηχανίες συμμετείχαν στην ενωτική αυτή συνάντηση, όπου δηλώθηκε πως επιδίωξη των εργατών είναι η ενότητα και η συνεργασία όλων των συνδικαλιστικών οργανώσεων, με στοχο την ισχυροποίηση-

τους και την ενεργο συμμετοχή της βάσης μέσα σ αυτές.

Το Φεβρουάριο του 1982 σχηματίστηκε η Comission de Renouacion Sindical (Επιτροπή για την συνδικαλιστική ανανέωση -CRS), που σαν στοχο-της έχει την οικοδόμηση μιας κοινωνικής δύναμης και μιας εναλλακτικής λύσης μπροστα στην εξουσία των τυραννών, της οποίας (οργάνωσης) η αυτονομία θα πρέπει να γίνει σεβαστή απο τα πολιτικά κόμματα, έτσι ώστε να μπορέσει να ακολουθήσει μια ελεύθερη εξέλιξη χωρίς ανταγωνισμούς με τα άλλα συνδικαλιστικά σώματα.

Τα γεγονότα αυτά είναι μια καινούργια εμπειρία για το χιλιανό εργατικό κίνημα. Δεν πρέπει ακόμα να ξεχνάμε, πως η CUT παρόλες τις συνδικαλιστικές προσπάθειες μέσα στις δεκαετίες του 50 και του 60 που είχε, εξέλεγε μονίμα τα ηγετικά-της στελέχη σύμφωνα με την αναλογία εκείνη που αντιστοιχούσε στη δύναμη των κομμάτων. Οι παραδοσιακές σχέσεις, σήμερα, ανάμεσα στα κόμματα και στα συνδικατα, που για την κλασσική σοσιαλδημοκρατία θεωρούνταν πάντα το σκαλι για την μεταβαση στον "επιστημονικό σοσιαλισμό, αρχισαν να αμφισβητούνται. Η δημοκρατία της βάσης είναι η νέα θεμελιώδης αρχή για τις καινούργιες γενιές των χιλιανών αντιστασιακών.

Ο πρώην προεδρος της "Frente Unitario de Trabajadores" (FUT), που πολιτικά συγγενεύει με την χριστιανοδημοκρατία, Carlos Frez, παραδέχτηκε σε μια συνέντευξη-του στις 6 Γενάρη 1982, πως μονο η ανεξαρτητή δράση των εργατών μπορεί να βάλει φρενο στην δύναμη του στρατού. Όλοι οι τομείς της αντιστάσης, οι εργατες, οι γυναίκες, οι νεοί, οι κοοπερατιβες κλπ, πρέπει να ενωθούν για να αντισταθούν στην δικτατορία.

Τα πολιτικά κόμματα δεν διαθέτουν πραγματική δύναμη. Στην πραγματικότητα δεν προτείνουν κανένα διαφορετικό μοντέλο απο αυτο που εξουσιάζει σήμερα. Εχουν εγκλωβιστεί στο παρελθόν και δεν έχουν απαντήσεις για τα προβλήματα του σήμερα, και φυσικά ούτε και για κείνα του μελλοντος.

Τα συνδικατα πρέπει να ενισχυθούν σε τοπικό επίπεδο και να αποκινήσουν προσπάθειες μέσα στις κομμουνες, μέσα απο τις ενώσεις που έχουν οργανωθεί απο τους ίδιους τους νεους και τους κατοίκους.

Παροτι το κίνημα αυτο βρίσκεται ακόμα στο εμβρυακό-του στάδιο, φαίνεται πως προσφέρει σημαντικές εξελίξεις. Εκεί όπου ο στρατός, η γραφειοκρατία και το κεφαλαίο εγκαταλείπουν την μερίμνα για την οργάνωση της κοινωνικής ζωής, γιατί σύμφωνα με τον καπιταλιστικό ορθολογισμό δεν αποφέρει κερδος,

εκεί γεννιέται και η αλληλοβοήθεια. Μια νέα συνείδηση ξεπηδάει μέσα απο τη γνώση, πως τα κόμματα και οι οργανώσεις της παλιάς μορφής δεν είναι αναγκαία για να οργανωθεί η εκπαίδευση, η παροχή γαλατος στα παιδια, η παροχή φαρμάκων κλπ. Η στρόφη κατά της πατριαρχικής νοοτροπίας των ανιστερών στελεχών -που υπάρχει εντονα στη χιλή- δημιούργησε έναν αντιαυταρχικό πυρήνα, που θα μπορούσε να συμβαλλει στην ανατροπή της στρατιωτικής δικτατορίας.

Ακόμα κι αν οι χιλιανοί αντιστασιακοί αγωνιστες δεν διαθέτουν έναν πλούτο εμπειριών πάνω στην ελευθεριακή θεωρία και πράξη, μπορεί κανείς, παρολα αυτά, να πει πως εδώ -στον τρίτο κοσμο- δημιουργείται επιτελους ένα απελευθερωτικό δυναμικό, που ξεπερνάει τις παλιές αντιλήψεις της σοσιαλδημοκρατίας και του λενινισμού.

COMISION DE RENOVACION SINDICAL -CRS-

Επιτροπή για την συνδικαλιστική ανανέωση στη Χιλή

Φύση και προοπτικές:

- Η CRS είναι μια οργάνωση που επιδιώκει την ανανέωση του εργατικού κινήματος. Πιστεύει πως ο εργατης πρέπει να μετατραπεί σε μια συνειδητή προσωπικότητα και να συμμετεχει ενεργά στην ανοικοδόμηση ενός αυτονομου κινήματος.

- Η CRS θέλει να προσφέρει βοήθεια στις διαφορες συνδικαλιστικές οργανώσεις βάσης, δίχως να βλάψει τις κοινοτικές, επαρχιακές εθνικές ή τοπικές οργανώσεις στις οποίες θα μπορούσαν να ανηκουν. Κι αυτο, γιατί ακριβως εκεί μέσα θα δημιουργηθούν οι συνθηκες για την οικοδόμηση ενός τεραστιου κινήματος για την συνδικαλιστική ανανέωση, κινήματος οργανικού, που θα ανοίξει τον δρομο για την αυτονομα οργανωμένη κοινωνική δύναμη των εργατών.

- Η αυτονομία πρέπει να επιτρέπει στην CRS να δημιουργεί τις δικές-της ιδεολογικές σκεψεις, τις στρατηγικές και την τακτική-της δίχως κανένα εμπόδιο, εκτος απο αυτά, φυσικά, που καθορίζονται απο τις εσωτερικές δομές της βάσης και βρισκονται στην υπηρεσία της εργατικής τάξης.

- Ανανέωση σημαίνει ικανότητα για μια καλύτερη ανάλυση της σημερινής καταστάσης της εργατικής τάξης, και προσπάθειες που θα την οδηγήσουν μακριά απο την βαθεία-της κρίση.

- Απορριπτουμε τα πολιτικά και συνδικαλιστικά δογματα μέσα στον χώρο της εργατικής τάξης, και προπαγανδίζουμε την αναγκη της προσαρμογής των εργατικών στοχών με την σύγχρονη πραγματικότητα.

- Σαν τελευταίο σημείο, προβλεπεται η συνεργασία με άλλες πολιτικές και συνδικαλιστικές οργανώσεις καθώς και με μαζικές οργανώσεις, που βασζουν σαν προοπτική την δημιουργία μιας αυτονομης εργατικής δύναμης. Κι όλα αυτά πάντα με στοχο την ανοικοδόμηση μιας καινούργιας κοινωνίας, σαν προϊόν της δημιουργικότητας, του αγώνα και της αποφασιστικότητας των εργατών

CNT
ΑΝΑΦΟΡΑ
ΣΤΟ 6^ο
ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Η CNT αναδιοργανώθηκε τον Δεκέμβριο του 1977. Κατά την μεταφρανική περίοδο, στο πρώτο συνέδριο στη Μαδρίτη, υιοθετήθηκαν κατά ένα μεγάλο μέρος τα παλιά προτυπα οργάνωσης της CNT. Οι διαφωνίες για τη υιοθέτηση αυτή οδήγησαν σε σχίσμα και στην αποχώρηση μερικών ομάδων που το 1979 σχημάτισαν μεταξύ των άλλων και τα Αυτόνομα Εργατικά Συνδικάτα (SAT), με πρόγραμμα καθαρά συνδικαλιστικό. Η CNT παρέμεινε πιστή στον αναρχικό τρόπο σκέψης.

Το 1980 η CNT διασπάστηκε για δεύτερη φορά. Το πρόβλημα εκείνο που προκάλεσε τις περισσότερες διαφωνίες ήταν το αν θα συμμετάσχουν στις εκλογές για τα εργοστασιακά συμβούλια, παρόλο που τα συνδικάτα, σύμφωνα με έναν νόμο, αποκλείονταν από σημαντικά ζητήματα και έμεναν τα χέρια-τους δεμένα για παραδειγμα, τα εργοστασιακά συμβούλια δεν μπορούσαν να κοινοποιήσουν στους εργαζομένους κατι, αν αυτό θεωρούνταν βλαβερό για την επιχείρηση.

Η διασπαση έγινε από την CNT-Imprugnadora ή CCT (τάση Βαλεντία), που παροτι δεν αρνείται τις αντιεξουσιαστικές-της αρχές, επιμένει να συμμετεχει, για λόγους τακτικής, στις εκλογές για τα συμβούλια αυτά. Η τάση αυτή δεν θελήσε, σε διεθνές επίπεδο, να ερπη σε επαφή με "οργανώσεις ιδεολογικής μορφής που υπάρχουν μόνο στα χαρτιά", αλλά επεδίωξε να αποκτήσει διασυνδέσεις μόνο με άτομα οργανωμένα σε συνδικάτα, αναρχοσυνδικαλιστές ή επαναστάτες συνδικαλιστές. Η CNT-CCT δεν θελήσε να δεσμευτεί από τις αποφάσεις του 5ου Συνεδρίου.

Κατω από το παλίο όνομα της CNT μείναν μόνο όσοι αισθάνονταν συνδεδεμένοι με τις παλιές αρχές του αναρχοσυνδικαλισμού. Μπούκοταρ ανε τις εκλογές για την αναδείξη εργοστασιακών συμβουλίων και ταχθη-

καν υπέρ των, θεωρητικά απαγορευμένων, εργοστασιακών συνελεύσεων. Η πρακτική αυτή, όμως, έγινε πράξη μόνο εκεί όπου η CNT διέθετε την πλειοψηφία των εργατών.

Η υποταγή των CCOO (κομμουνιστικό συνδικάτο), της UGT (σοσιαλδημοκράτες) και της USO (ανεξάρτητο χριστιανικό συνδικάτο) στον νόμο αυτό χωρίς την παραμικρή ένδειξη αμφισβήτησης-του, οδήγησε στην αποτυχία της πολιτικής της CNT. Η CNT συνέχισε την παραδοχή της ΙΙΑ (Διεθνής Ένωση Εργαζομένων -όνομασία της Α.Διεθνούς) και ενδιαφέρθηκε για σχέσεις με αναρχικές και αναρχοσυνδικαλιστικές ομάδες του εξωτερικού, παρόλο που αυτές σε πολλές χώρες ήταν και είναι αριθμητικά αδύναμες και δεν διέθεταν πρόσβασεις μέσα στις κοινωνίες-τους.

ΤΟ ΕΚΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΣΤΗ ΒΑΡΚΕΛΩΝΗ

(12.1 - 16.1.1983)

Το μπούκοταρισμα των εκλογών συνεβαλε κατά τη διάρκεια των τριών τελευταίων χρόνων στην περεταιρω εξασθένιση της CNT (Ο σημερινός αριθμός των μελών-της δεν ξεπερνά τις 80.000). Πολλά μέλη για τον λόγο αυτό εξέφρασαν την επιθυμία να παίρνουν στο μέλλον μέρος στις εκλογές. Μερικοί υποψήφιοι της CNT εθεσαν μαλιστα υποψήφιοτητα πριν να παρθεί η απόφαση του συνεδρίου και εκλεχτηκαν. Η επιχειρηματολογία-τους στηριχθηκε κυρίως στις νέες συνθήκες που δημιουργηθηκαν κατω από τη νέα σοσιαλιστική κυβέρνηση. Τα δυο μεγαλύτερα συνδικάτα οι CCOO και η UGT δεχτηκαν τους νόμους της κυβέρνησης, και δημιουρησαν έτσι μια κατάσταση στην οποία τα συνδικάτα επίσημα εμφανίζονται σαν παρωδία της κυβέρνησης. Η UGT εξαλλου συγκεντρωσε κυρίως το ενδιαφερον-της στην εκλογική

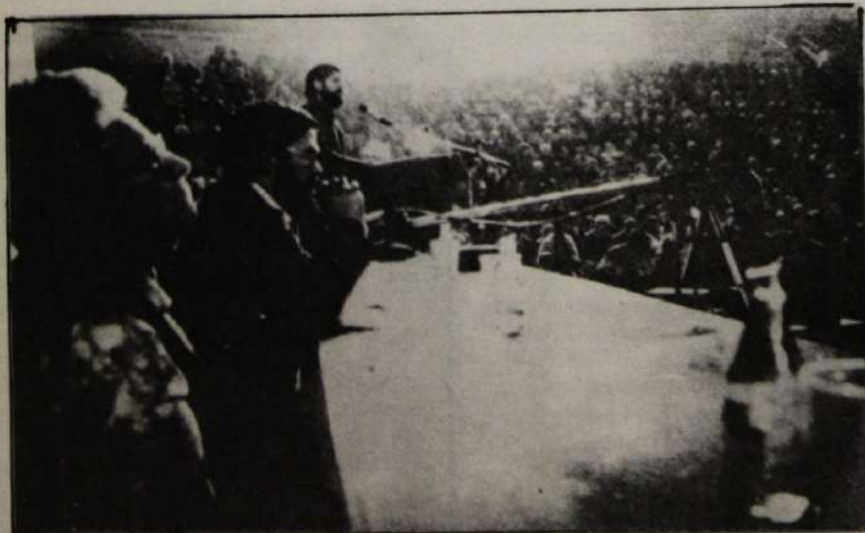
νική του ΡΣΥΕ (σοσιαλιστικό κομμα) με αποτέλεσμα οι εκλογές για τα εργοστασιακά συμβούλια να κερδίσουν κυρία από τους κομμουνιστές. Η εξέλιξη αυτή συνεπесе με την αποσυνθεση του Κ.Κ.Ι., και έτσι ο ηγετης των CCOO Marcelino Camacho προτεινε στην UGT να συνενωθεί με την οργάνωση-του. Η UGT, βλέποντας πως η αποσυνθεση του κομματος αρχισε να πληττει και την οργάνωση-του στον συνδικαλιστικό χώρο, αρνηθηκε την συνεργασία κι αρχισε να κερδοσκοπει από την πορεία διάλυσης των CCOO κι απ την εισοδο πολλων συνδικαλιστων στην UGT.

Η προεκλογική ομάδα της CNT ελπίζει τώρα, πως η συμμετοχή της CNT στις εκλογές για τα εργοστασιακά συμβούλια θα σημαίνει και την εισοδο πολλων μελων των δυο κυριων συνδικατων στις γραμμες-της, αφου αυτή έτσι ουτε στο περιθωριο θα μεινει ουτε και τους νομους της κυβέρνησης διχως αγώνα θα δεχτει. Ακομα κι αν οι CCOO συνεχισουν, παρα την αποσυνθεση του ΚΚΙ, να υπάρχουν σαν συνδικάτο το κομματι αυτο της CNT ελπίζει πως το κομμουνιστικό συνδικάτο θα αποδεσμευτεί από το κομμα, και έτσι θα δημιουργηθει για αυτή μεγαλύτερος χώρος δράσης για την συνδικαλιστική-της πολιτική. Εξαλλου η νέα κυβέρνηση σχεδιάζει νέους εργατικούς νόμους, που μαλλον θα καταργήσουν τα εποπτικά όργανα αναμεσα στους επιχειρηματιες και τους εργατες, κατι που θα δώσει στις επιτροπες εκπροσωπευσης των συνδικατων μεγαλύτερη επιρροη.

Αντιθετη αποψη εχει όμως ένα εξισου μεγάλο μέρος των αντιπροσωπων που σταλθηκαν στο συνέδριο, και που εξέφρασαν την αποψη πως καθε αποφαση σχετικά με την τακτική θα πρεπε να ναι στραμμενη, όπως και καθε αλλαγή του καταστατικού της οργάνωσης, στις βασικές αρχές της CNT, και μαλιστα στην αρχή της Αμεσης Δράσης. Αφου εκλογές μεσα στην CNT δεν γινονται, δεν θα πρεπει λοιπον να θεωρουνται και σαν μεσο για την ασκήση της εξωτερικής πολιτικής της οργάνωσης. Στην περίπτωση που γινονταν κατι τετοιο, θα αλλαζε ριζικά και το αναρχοσυνδικαλιστικό περιεχομενο της οργάνωσης.

Η προσπάθεια που πρεπει να γινει για την αύξηση των μελων, κατι που εκφραστηκε κι απ τις δυο πλευρες, δεν πρεπει να οδηγήσει στο όραμα πως ολη η κοινωνία θα γινει μελος της CNT. Πρεπει όμως να κανει σαφες στις κοινωνικές δυνάμεις, πως κυριο εργο της CNT είναι η προετοιμασία για την απελευθέρωση της κοινωνίας.

Η εγκατάληψη των μεγάλων συνδι-

κατών από πολλούς εργατές και το κέρδος της CNT από αυτό, θεωρήθηκε από τους Juan Gomez Casas (1. γενικός γραμματέας) και Jose-Luis Garcia Ruez (Γρανάδα) σαν αποδειξη, πως η στρατηγική του 5ου Συνεδρίου να απορριφεί τη συμμετοχή στις εκλογές, είχε επιτυχία.

Παρόλες τις πλούσιες σε περιεχόμενο συζητήσεις, δεν επιτεύχθηκε

καμία συμφωνία. Για την αποφυγή μιας καινούργιας διασπάσης αποφασίστηκε να συγκληθεί σε τρεις περιπου μήνες ένα έκτατο συνέδριο για αυτό ακριβώς το θέμα. Η απόφαση που θα πάρει σ' αυτό, θα καθορίσει κατά πάσα πιθανότητα και τη γραμμή που θα ακολουθηθεί: η συμμετοχή στις εκλογές των εργοστασιακών συμβουλίων θα εξαρτηθεί απ

τό αν η καινούργια σοσιαλιστική κυβέρνηση θεσπίσει πραγματικά έναν νόμο, που θα επιτρέπει στα συνδικατάκια απολυτή ελευθερία δράσης.

(Συρραφή κειμένων από τις εφημερίδες: Le Monde Libertaire, Rivista A'Ap τους Franz Josef Marx, Wolfgang Haug) Μετάφραση: Κατερίνα Παπαθανασίου.

Με αφορμή το έκτο συνέδριο της CNT, ο γραμματέας πληροφόρησης της περιφερειακής επιτροπής της Καταλωνίας RAMON CALOPA, έδωσε στο περιοδικό "FREEDOM" τον Γενάρη του 1983 την ακόλουθη συνεντεύξη.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΟΜΗ

Η πλειοψηφία των ανθρώπων στην Ισπανία περιμένει παρα πολλά από την αλλαγή προς τη δημοκρατία. Το αποτέλεσμα σήμερα είναι μια γενική απογοήτευση. Έχουμε χάσει πολλά περισσότερα μέλη απ' ό,τι άλλα συνδικατάκια, παρόλο που ο αριθμός των ενεργών μελών στο συνδικατάκι-μας έμεινε σταθερός. Στα τέλη της δεκαετίας του 70 είχαμε έναν τρομερό συνωστισμό (στις γραμμές-μας από διάφορα άτομα - στην Ισπανία τους αποκαλούμε οι "εκτοπιστές" - όπως οι χιπηδες. Τώρα οι περισσότεροι από αυτούς, εξαιτίας της ατομικιστικής τοποθέτησής τους, μας έχουν αφήσει. Δεν ήθελαν να αφιερώσουν ούτε ένα κομμάτι από την ανεξαρτησία-τους κάπου άλλου, και ήταν πάντα της άποψης πως η αναρχία έπρεπε να πραγματοποιηθεί μέσα στην προσωπική ζωή του καθενός. Αντί να οργανωθούν σε μορφή συνδικατάκι, προτίμησαν, σαν να ταν αυτό το κορυφαίο συναίσθημα, να λειτουργούν μέσα σε μικρές ομάδες που φυσικά γρήγορα διαλύονταν.

Το κίνημα έξω από την CNT αποτελείται από άτομα που τους αποκαλώ ρεφορμιστές. Ήδη από την περίοδο της δικτατορίας, όταν δούλευα στην παρανομία, είχαν αρχίσει να υπάρχουν διάφορες διαφωνίες. Αργότερα, μετά την πτώση του φασισμού και τη νομιμοποίησή μας, ο εσωτερικός αυτός αγώνας οξυνήθηκε, ανάμεσα σ' αυτούς δηλαδή που ήθελαν να δουλέψουν μαζί με τα

ρεφορμιστικά συνδικατάκια και τις βιομηχανικές ενώσεις και σε μας, που είμασταν αποφασισμένοι να παραμεινουμε πιστοί στις αρχές της CNT. Ο αγώνας εξελίχτηκε σε επίμονο και πάνω από όλα βίαιο, γιατί χρησιμοποιούσαν το όνομα και τα εμβλήματα-μας. Στο τελευταίο συνέδριο η υποθεση πήρε ένα τέλος αφού πρώτα πιεστήκαν να φύγουν. Δεν θέλουμε να ασχοληθούμε με άλλα προβλήματα τέτοιας μορφής, παρόλο που έχουμε τις περισσότερες διαφωνίες και παρεκκλίσεις απότι κάθε άλλο συνδικατάκι. Οποσδήποτε, δεν υπάρχουν πάντα ανάμεσα-μας διαφορές απόψεων, αλλά κι όταν υπάρχουν δεν προσπαθούμε να τις αποκρυφούμε. Αντίθετα, αν θέλουμε να παραμεινουμε πιστοί στις αρχές μας, πρέπει να φερνουμε τις διαφορές αυτές πάντα σε συζήτηση. Στα συνέδρια προσπαθούμε να παίρνουμε αποφασίες χωρίς ψήφοφορίες, σποραδικά όμως συμβαίνει κι αυτό. Αν θελαμε να επιβάλλαμε την ομοφωνία θα καταλήγαμε σε αυταρχικές μεθόδους.

Η CNT δεν είναι αναρχική οργάνωση, και δεν χρειάζεται κανείς να είναι αναρχικός για να μπει στις γραμμές-της. Ο καθένας μπορεί να γίνει μέλος της CNT, ακόμα και μέλη πολιτικών κομμάτων, αρκεί μόνο να μην έχουν κομματικό αξίωμα. Είμαστε μια Συνομοσπονδία από Ενώσεις, που δεχεται σε μεγάλο βαθμό τις αναρχοσυνδικαλιστικές αρχές, και που όπως είναι αυτονοήτο διαφέρει ως προς τις αρχές από τα άλλα συνδικατάκια. Για παράδειγμα, όλες οι αποφασίες παίρνονται από τη βάση. Η βάση αποτελείται από μεμονωμένες Ενώσεις ενός συγκεκριμένου κλάδου και μιας συγκεκριμένης περιοχής, όπου οι εργατές παίρνουν από μόνοι-τους τις αποφασίες. Κάθε Ένωση είναι αυτονομή. Είναι για παράδειγμα ελεύθερη να εκλέξει τους γραμματείς-της ή να αναλάβει την ευθύνη για το ταμείο και το βιβλιοπωλείο-της, με βάση το αξίωμα της "περιτροφής" (συνεχής αλλαγή

του υπεύθυνου προσώπου μέχρις ότου έρθει ξανά η σειρά του πρώτου που εκλεχτήκε). Στη δικαί-μου Ένωση, στους δασκάλους της Βαρκελώνης δεν έχουμε εκλεγμένους γραμματείς. Υπάρχουν επίσης και οι τοπικές και οι περιφερειακές επιτροπές, που ελεγχονται άμεσα και είναι υπολογές στις γενικές συνελεύσεις. Δεν μπορούν να παίρνουν από μόνες-τους αποφασίες, αφού η λειτουργία-τους τελικά είναι να μεταφέρουν τις αποφασίες των Ενώσεων που αντιπροσωπεύουν. Παλιότερα υπήρχαν οι εργοστασιακές ομοσπονδίες, που αντιπροσωπεύαν έναν συγκεκριμένο κλάδο βιομηχανικών εργατών. Μερικοί είναι της γνώμης, πως πρέπει να συσταθούν ξανά οι ομοσπονδίες αυτές, ενώ άλλοι πιστεύουν πως θα δημιουργούσε έναν νέο γραφειοκρατικό μηχανισμό. Προσωπικά πιστεύω, πως προκειται για μια ουτοπική ιδέα, γιατί απλά δεν έχουμε τα απαραίτητα μέλη.

Μια άλλη διαφορά ανάμεσα σε μας και στα ρεφορμιστικά συνδικατάκια, είναι πως τα δικαί-μας στελεχάκια δεν πληρώνονται. Κάθε ένας που εκλέγεται από μια τοπική ή περιφερειακή επιτροπή, είναι ένας, ανά πάσα στιγμή, ανακλήτος αντιπρόσωπος, που διαθετεί εκουσία το χρόνο και την δυναμική-του. Οι συνδικαλιστικοί μισθοί οδηγούν στην γραφειοκρατία που συνοδεύεται από τη διαφθορά. (...)

ΘΕΩΡΗΤΙΚΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Αυτό που πραγματικά χρειαζόμαστε άμεσα είναι ένα ελευθεριακό κίνημα, που να δρά τόσο μέσα όσο και έξω από τη CNT. Τον στόχο αυτό τον είχε αναλάβει πρωτίτερα η FAI, κάτι που θα έπρεπε και σήμερα να έκανε, αλλά παραμένει αδρανής. Η FAI, οι Ελεύθερες Γυναίκες και η ελευθεριακή νεολαία, ήταν παλιότερα ξεχωριστές οργανώσεις, 100% αναρχικές, και αγωνίζονταν στο πλευρό των μελών-μας εμβαθύνοντας την συνείδησή-τους. Σαν αναρχικοί, δεν περιοριζόμαστε στο να συμπα-

Απο παλιότερες διαδηλώσεις της CNT

ραστικομαστέ μονο στις υλικές υποθέσεις της εργατίας.Εχουμε μια δική-μας αντίληψη για τον αγώνα, που κοιτάει μακριά οσον αφορά το μαξιμουμ της ευημερίας. Προσπα-

θουμε λοιπον έτσι με τις πολιτιστικές-μας εκδηλώσεις να εξαπλώσουμε αυτές τις ιδέες σε όλα τα ελευθεριακά κέντρα σπουδών, και να διδάξουμε τα μέλη-μας.Θεωρούμε τη CNT σαν ένα οργαño μέσα στο πρόταξ της κοινωνικής αλλαγής, που σιγουρα θα συμβεί.Χρειαζομαστέ τους εργατέξ για τη δυναμή τους, και γιατί είναι αυτοι που θα φερουν την κοινωνική αλλαγή.Εχουμε αναγή τα συνδικατα, γιατί μονο η αυτοοργάνωση της εργατίας μπορεί να εξασφαλίσει την συνεχή της παραγωγή στη διάρκεια του κοινωνικού μετασχηματισμού, όπως συνέβη και το 36.Οι κολλεκτιβές εκεινων των ημερων έχουν ιδιαίτερη σημασία για μας.Τίξ θεωρούμε σαν το μεγαλύτερο επίτευγμα-μας, αφού μπορέσαν και αποδείξαν πως η υλική παραγωγή δεν προκειται να σταματήσει ακόμα κι αν το σκασουν τα αφεντικά.

Εγω μπήκα στη CNT σε ηλικία 17 χρονών. Η προσχώρησή-μου αυτή στο συνδικατο ήταν αποτέλεσμα των σπουδών-μου και της βαθιάς-μου πεποιθήσης ότι η κοινωνική αλλαγή είναι αναγκαία.Στην αρχή είχα μια αοριστή εντύπωση, ότι κατι τέτοιο θα μπορούσε να γίνει με την CNT. Τώρα είμαι σιγουρός.Η πνευματική σαφήνεια εμφανίζεται τώρα για πρώτη φορά σαν αυτοτέλης σκέψη. Πολλοι άνθρωποι προσχωρουν σήμερα στην CNT λογω οικογενειακών ή φιλικών σχέσεων.Η πλειοψηφία, όμως, είναι νέα παιδιά, και ερχεται σε μας γιατί έχει διαβάσει για την ιστορία-μας. Ποτε δεν καναμε μια υστερική προπαγάνδα για την οργάνωση-μας.Ο κόσμος διαβαζει κατι για την επανάσταση και ερχεται κοντά-μας.Κατω απο αυτο το πρίσμα μπορούμε να πουμε ότι η δυναμή της CNT πηγάζει απο την ιστορία-της, απο αυτο που συμβολίζει.

Ο ΑΓΩΝΑΣ ΣΗΜΕΡΑ

Παρα τη δύναμη-μας δεν προχωρούμε σε βίαιες ενέργειες.Κατι που είμασταν σε θέση να κανουμε, όταν

μαλιστα το 1976-77 θα μπορούσαμε να είχαμε κανει στη Βαρκελώνη δυο γενικές απεργίες, κι όταν γεμίσαμε την Πλατσα ντε Εσπανία με μισο εκατομμυριο κόσμο.Βίαιες ενέργειες δεν μπορούμε σήμερα να κανουμε, και παροτι σε πολλά εργοστασία είμαστέ το μεγαλύτερο συνδικατο.Στοχος-μας δεν είναι να παρουμε μέρος στις εκλογές για τα εργοστασιακά συμβουλία, αλλά να ερθουμε σε ρήξη με τα αφεντικά. Έτσι, οργάνωσαμε τον τελευταίο χρόνο πολλές απεργίες στην Βαρκελώνη, όπως για παραδείγμα στην Ζιμένς και στην Ροκα.Ο αγώνας στη Ροκα ήταν παρα πολυ σκληρός.Κράτησε 5 μήνες.Είχαμε πολλές συγκρούσεις με την αστυνομία και άλλα παρομοία, αλλά τελικά τον κερδίσαμε.Στο πλευρό-μας ήταν η πλειοψηφία των 1500 εργατών που δουλευαν εκεί.Τα αιτήματα-μας αφορούσαν την ασφαλή και την υγεινή.Για μας οι αυξήσεις των μισθών έχουν μικρή αξία.Είναι μια κοροΐδία, όταν οι τιμές ανεβαινουν συνεχώς.Γιαυτο, σ αυτο που δινουμε μεγαλύτερη σημασία είναι οι συνθήκες εργατίας.

Κατω απο τις σημερινές συνθήκες είναι αστοχο το να σκεφτομαστέ τον εργατικό ελεγχό -και για ποιο πράγμα; Όλες οι προσπάθειες που έγιναν για την συμμετοχή των εργατών (στις διοικήσεις των επιχειρήσεων) δεν ήταν παρα εκλογοπανηγυρία που σαν στοχο-τους είχαν να υποταξουν τους εργατέξ στην αστική τάξη.

Αυτή τη στιγμή αντιμετωπιζουμε ένα πρόβλημα με τους χειριστέξ του Μετρο στη Βαρκελώνη.Μερικά μέλη της CNT θέλουν να λαβουν μέρος στις εκλογές για την ανάδειξη της αντιπροσωπείας των εργαζομένων στον τομέα αυτο, κατι που ερχεται σε αμεση αντίθεση με τις αρχές-μας και με τις αποφάσεις του τελευταίου συνεδριου. Αυτή είναι μια πολυ δύσκολη κατάσταση, γιατί εμεις έχουμε ταχθεί ήδη εναντια στις εκλογές. Η συμμετοχή σ αυτές, αντιστοιχεί για μας με ενίσχυση του καπιταλιστικού καθεστώτος, ενός καθεστώτος που καταστρεφει τον άνθρωπο.Οι αποφάσεις του συνεδριου ισχυουν για όλες τις Ενώσεις, κι είναι ο μονος περιορισμός στην αυτονομία-

τους. Κι έτσι πρέπει να ναι, γιατί αλλιώς δεν θα μαστέ ικανοι σαν συνδικατο να προσφέρουμε τίποτα. Τα άτομα αυτά θα μπορούσαν τελικά να αποκλειστούν απο την CNT, αλλά ίσως το πράγμα να μην φτάσει ως εκεί: ή θα πρέπει τώρα να διαχωρίσουν την θέση-τους απο το συμβουλιο προσωπικού οπου έχουν εκλεγεί ή θα μπορούν να μείνουν σ αυτο αλλά μονο σαν ανεξάρτητοι.

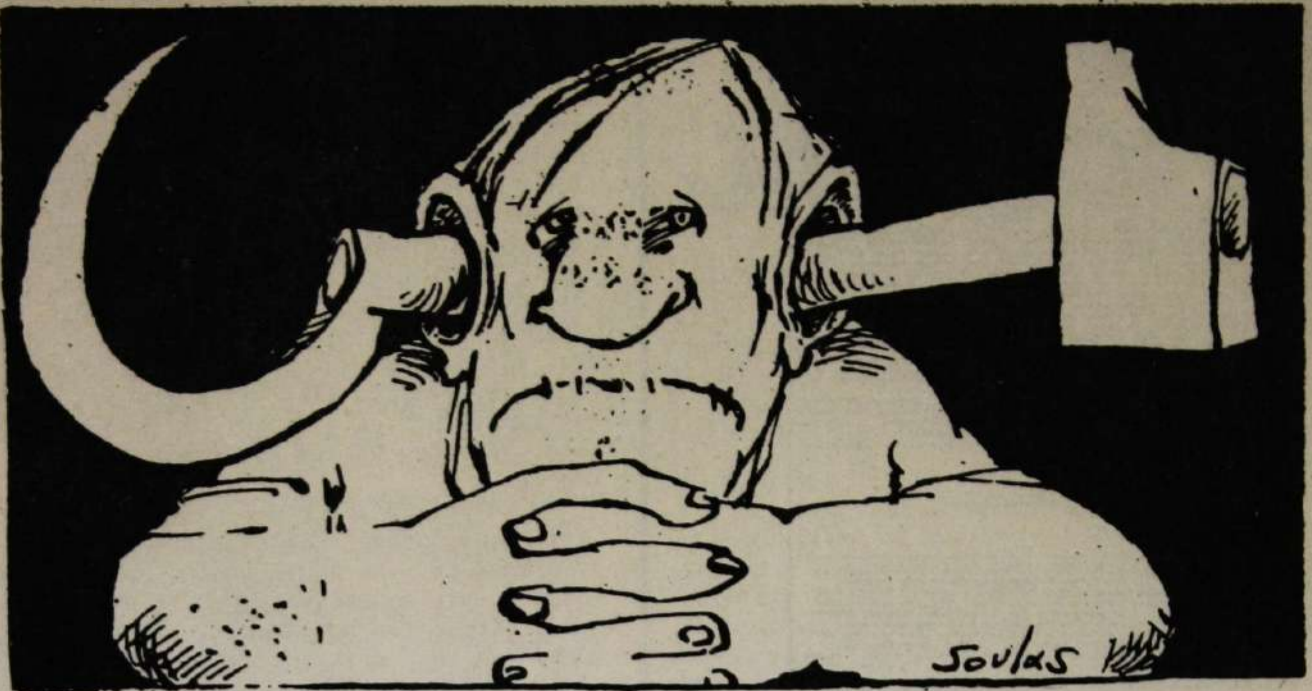
ΔΙΕΘΝΙΣΜΟΣ

Πρέπει να παραδεχουμε, πως η θέση που βρισκομαστέ σήμερα δεν είναι καθολου καλή.Μεσα στον ενθουσιασμό για τον θάνατο του Φρανκ, δεν είχε ερθει ακόμα ο καιρός για ένα επαναστατικό πρόγραμμα. Δεν είμασταν ετοιμοι, ουτε και είχαμε προετοιμαστεί για κατι τέτοιο.Κοιτώντας τώρα όμως ξανά, βλέπουμε πως έχουμε απλώθει και δυναμώσει σ όλα τα άκρα της Ισπανίας:Στην Καταλονία, στην Ανδαλουσία, στην Αστουρία.Και θα συνεχίσουμε να ισχυροποιουμε τίξ θέσεις-μας, μετα μαλιστα και απο την κοροΐδία των σοσιαλιστών, που πολλά υποσχέθηκαν, αλλά το μονο που μπορέσαν να κανουν ήταν να στηρίξουν το καθεστώς. Μπροστα στην κοροΐδία η CNT φαίνεται σαν η μοναδική εναλλακτική λύση.Δεν μπορούν να νικήσουν με κανεναν άλλο τρόπο.Η αναλυση-μας μπορεί να ιδωθεί σαν ένα σεναριο ενός νέου εμφυλίου.Είμαστέ προετοιμασμένοι γι αυτο, ή μήπως βλέπει εσυ καμία άλλη εναλλακτική λύση; Φυσικά ξερούμε, πως ποτε δεν προκειται να νικήσουμε όσο περιοριζομαστέ μονο στο χώρο της Ισπανίας.Δεν μπορεί η χώρα-μας μονη-της να κερδίσει μια επανάσταση.Γι αυτο και προσπαθουμε τώρα να αποκτήσουμε επαφές με το εξωτερικό.Μετα απο το συνεδριο θα στείλουμε αντιπροσωπείες στο εξωτερικό, στα άλλα συνδικατα και σ οποιον θα θέλε να μας ακουσει. Πρέπει, βεβαία, να βελτιώσουμε και την εσωτερική προπαγάνδα.Η εφημερίδα-μας "CNT", που κυκλοφορεί σε εθνικό επίπεδο, εκδίδεται μονο δυο φορές το μήνα και δεν έχει μεγάλη απήχηση.Ο τρόπος της δουλειας-μας δεν μας επιτρέπει να έχουμε καλα οικονομικά.Στο τελευταίο συνεδριο καλεσαμε για πρώτη φορά τον αστικό τυπο για να δουμε τι θα γράφει.Το ρισκαρούμε, όπως βλέπετε.

Ίσως ακουγεται παραξένα αυτο που θα πω, αλλά η CNT είναι κατι που πρέπει κανεις περισσότερο να το αισθανεται παρα να το καταλαβαίνει.Αυτή ήταν και είναι η δύναμη-μας.Μαχητές που δεν έχουν ακουσει ποτε για τον Μπακουιν, αλλά που είναι ετοιμοι να πεθανουν για την CNT.Ως ένα βαθμο, το πράγμα αυτο κρυβει κατι θρησκευτικό μέσα-του.Είναι ένα συναισθημα.Η Ισπανία ήταν παντα μια καθολική χώρα, μια χώρα με φανατισμο.Μερικά τέτοια στοιχεία ίσως να υπάρχουν και μέσα-μας.Είναι κατι σαν μια ιστορικό-ψυχολογική κακια μοίρα, έτσι που τη μια να εκλεγεί η πλειοψηφία του λαου τους σοσιαλιστέξ και την άλλη να δεχεται τον παπα με έναν φετιχιστικό ενθουσιασμό.Εξυμνουμε μυθους και έχουμε παντα αυτή την ορμή της αγέλης...

(Πηγή:Περιοδικό "TRAFIK", καλοκαίρι 83.Αποδοση στα ελληνικά:Βαγγέλης Καραγιάννης)

αναρχοσυνδικαλισμος και πολωνια

Το άρθρο της γαλλικής CNT που δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα-της "LE COMBAT SYNDICALISTE", No.2-38 (Τουλούζη), και που παραθετούμε εμείς μεταφρασμένο και συντομευμένο κατά ένα ελαχιστο μέρος, δεν πρέπει να θεωρηθεί σαν μια ερευνητική δουλειά πάνω στις ιδέες και τις τάσεις της "ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ", ούτε και σαν μια πλήρης παρουσίαση του βαθμού επίδρασης του Αναρχοσυνδικαλισμού στην Πολωνία. Πρόθεση του άρθρου αυτού είναι να σκιαγραφήσει το πολωνικό εργατικό κίνημα απ το 1945 και δώσει, όπως επίσης και να φέρει στη δημοσιότητα πληροφορίες σχετικά με το συνδικατο "Α" και το σημερινό ελευθεριακό κίνημα. Η συνεντεύξη που ακολουθεί δόθηκε από έναν πολωνό αναρχικό, που αμφισβητεί τον "αναρχικό" χαρακτήρα της ΟΜΑΔΑΣ SIGMA στην Βαρσοβία (δες περιοδικό "ΚΕΙΜΕΝΑ", No 8, σελ.85). Το άρθρο της CNT καθώς και η συνεντεύξη αναδημοσιεύτηκαν σε πολλά αναρχικά περιοδικά, όπως και στο DIREKTE AKTION, απ όπου έγινε και η μετάφραση. Αποδοχή κειμένου στα ελληνικά: Γιώργος Χαμπάς.

studia i materialy

Spis treści.....	.....	.....
Spis treści w języku polskim.....	.....	.....
Spis treści w języku angielskim.....	.....	.....
Spis treści w języku niemieckim.....	.....	.....
Spis treści w języku francuskim.....	.....	.....
Spis treści w języku hiszpańskim.....	.....	.....
Spis treści w języku włoskim.....	.....	.....
Spis treści w języku greckim.....	.....	.....
Spis treści w języku portugalskim.....	.....	.....
Spis treści w języku rumuńskim.....	.....	.....
Spis treści w języku japońskim.....	.....	.....
Spis treści w języku chińskim.....	.....	.....
Spis treści w języku koreańskim.....	.....	.....
Spis treści w języku wietnamskim.....	.....	.....
Spis treści w języku indonezyjskim.....	.....	.....
Spis treści w języku tajlandzkim.....	.....	.....
Spis treści w języku filipińskim.....	.....	.....
Spis treści w języku indyjskim.....	.....	.....
Spis treści w języku białoruskim.....	.....	.....
Spis treści w języku ukraińskim.....	.....	.....
Spis treści w języku ormiańskim.....	.....	.....
Spis treści w języku arabskim.....	.....	.....
Spis treści w języku perskim.....	.....	.....
Spis treści w języku turkmeńskim.....	.....	.....
Spis treści w języku uzbeckim.....	.....	.....
Spis treści w języku kazachskim.....	.....	.....
Spis treści w języku kirgizskim.....	.....	.....
Spis treści w języku tadżyckim.....	.....	.....
Spis treści w języku tatarskim.....	.....	.....
Spis treści w języku czeskim.....	.....	.....
Spis treści w języku słowackim.....	.....	.....
Spis treści w języku węgryjskim.....	.....	.....
Spis treści w języku rumuńskim.....	.....	.....
Spis treści w języku serbskim.....	.....	.....
Spis treści w języku chorwackim.....	.....	.....
Spis treści w języku słoweńskim.....	.....	.....
Spis treści w języku polskim.....	.....	.....

Nowa Gazeta
Pracownicza

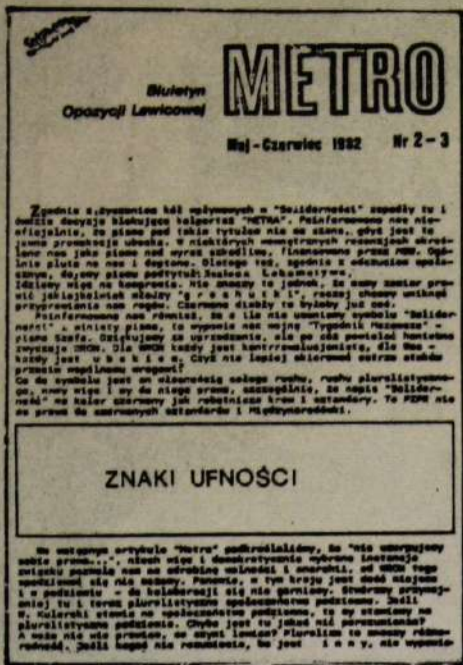
3

Για γεγονότα του Αυγούστου του 1980 επεδράσαν θετικά στο να ανακαλυφθεί ξανά από τον πολιτικό λόγο της Πολωνίας ο όρος "αναρχοσυνδικαλισμός". Οι εξουσιαστές τον χρησιμοποίησαν, κάθε φορά που οι κοινωνικές εντάσεις αυξανόνταν στη χώρα, σαν μια υβρη απέναντι στους λεγομένους "εξτρεμιστές". Η "Αλληλεγγύη" δεν αποκαλεστική, όμως, σε καμία περίπτωση "αναρχοσυνδικαλιστική". Αν καμία φορά πλησίασε τον χαρακτηρισμό αυτό, αυτό συνεβη μάλλον εξαιτίας της πρακτικής-της δουλειάς, και όχι των ανακοινώσεων-της.

I. ΑΜΕΣΗ ΔΡΑΣΗ ΚΑΙ ΑΥΤΟΔΙΕΥΘΥΝΣΗ

Απο το μπλοκ των ανατολικών χωρών, η Πολωνία αποτελεί τη χώρα με την πιο μαχητική εργατική τάξη. Ηδη από το 1956 οι πολωνοί εργάτες είχαν αρχίσει να εξεγείρονται, και μέσα από ένα κίνημα αγκιτασίας ίδρυσαν τότε τα (δικα-τους) Εργατικά Συμβούλια.

Απο την περίοδο εκείνη κι έπειτα, οι απεργίες βρισκόνταν στην ημερησία διαταξη. Τρεις από αυτές εξελίχτηκαν σε Γενική Απεργία: το 1970-71 στο Stettin, Danzig και Lodz, το '76 σ' ολοκληρη τη χώρα, όπως ακριβώς και τον Ιούλη-Αύγουστο του '80 (Danzig, Stettin, Lublin, Schlesien...).

Κατα τη διάρκεια αυτών των συγκρούσεων, οι απεργιοί ανακαλύψαν αυθόρμητα τις μεθόδους παλης του αναρχοσυνδικαλισμού (καταληφείς εργοστασίων, σαμποτάζ κλπ). Οι απεργιακές επιτροπές αντικαταστάθηκαν από τις γενικές συνελεύσεις, και συντονίζονταν σε περιφερειακό επίπεδο από μια (συντονιστική) απεργιακή επιτροπή. Σε πολλές περιπτώσεις συστάθηκαν και εργατικές πολιτοφυλακές, που προστατεύαν την λειτουργία του κινηματογράφου. Η δύναμη του απεργιακού κινήματος αναγκάζε συχνά τις περιφερειακές επιτροπές να παρουν στα χερια τους την ευθύνη για την οικονομική και κοινωνική ζωή του τοπικού (οργάνωση του συστήματος ειδών διατροφής κλπ), γεγονός που υπονομεύει την εξουσία του κράτους και του κομματός.

Οι πολωνοί εργάτες προσπαθούσαν, σαν άτομα με αυτοσυνείδηση, να ανοικοδομήσουν κατά τη διάρκεια των αγώνων-τους μια ισχυρή αυτοδιεύθυνση μέσα στα εργοστάσια: το 1956, την εϋνοϊκή εκείνη περίοδο της αποσταλινοποίησης, πλημμυρισαν τη χώρα με Εργατικά Συμβουλία... Ο,τι και να συνεβη τα επομένα χρόνια, τα Συμβουλία παρέμειναν για τους πολωνούς εργάτες μια σημαντική και αξιολογη εμπειρία πάνω στο θέμα της αυτοδιεύθυνσης.

Μονο, όμως, τα γεγονότα του Ιουλίου (1980) και η ίδρυση του συνδικατού "Αλληλεγγύη" έδωσαν στους εργάτες τη δυνατότητα να διατυπώσουν επακριβώς τις αντιληφείς-τους πάνω στον συνδικαλισμό και στην αυτοδιεύθυνση και να τις μεταφέρουν στη πράξη.

II. "ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ" & ΑΝΑΡΧΟΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΜΟΣ

Πολλοί είναι εκείνοι οι επαναστάτες που εννοίωσαν ντροπή για τα αιτήματα της "Α", σχετικά με την εκκλησία και τον εθνικισμό.

Το αληθινό πρόβλημα, βεβαίως, δεν βρίσκεται σ' αυτό το επίπεδο. Αν και οι πολωνοί εργάτες είναι θρησικοί, αρνήθηκαν την αναμείξη της εκκλησίας στη δουλειά του συνδικατού. Παρα τον εθνικισμό-τους, δεν υπεκυψαν ποτε στις επιταγές του εθνικοφασιστικού Κ.Ρ.Ν (Ενώση της ανεξάρτητης Πολωνίας). Τα γεγονότα αυτά μπορούν να μας δώσουν αρκετές πληροφορίες, σχετικά με τα ακολουθα ζητήματα:

- Την εργοστασιακή δημοκρατία,
- Την αυτοδιεύθυνση,
- Τις σχέσεις με την εξουσία.

Με βάση τα τρία αυτά σημεία, μπορούν να προσδιοριστούν τα κοίνα και τα διαφοροποιά στοιχεία ανάμεσα στην "Α" και τον Αναρχοσυνδικαλισμό.

α) εργοστασιακή δημοκρατία.

Η "Α" χάρισε στην Πολωνία ένα πείραμα της δημοκρατίας, ξεθαβοντας μέσα σε μερικούς μήνες τις παλιές μεθόδους των γενικών συνελεύσεων, των (εργοστασιακών) εκλογών κλπ. Ο νεωτερισμός αυτός της δημοκρατίας, καθώς και η γρήγορη εγκαθίδρυση-της δεν επιτευχθηκαν χωρίς να συναντηθούν προβλήματα. Αυτά, όμως, προεκυπταν σε μερικές περιφέρειες όχι για κανέναν άλλο λόγο, αλλά εξαιτίας των δυσκολών καταστάσεων και της ελλείψης κινητικότητας. Φυσικά, μια άλλη αιτία που δεν μπορεί να παραγνωριστεί, ήταν και τα λάθη που γίνονταν σε σχέση με την εσωεργοστασιακή δημοκρατία.

Η "Α" εγκαθίδρυσε μια απλή οργανωτική δομή: εργοστασιακές ομάδες-περιφερειακός συντονισμός-εθνικός συντονισμός. (Πολλές φορές υπηρξαν και παρεκκλήσεις απ το μοντέλλο αυτό εξαιτίας των προβλημάτων που ενεσχυπταν μέσα από τους συγκεκριμένους αγώνες.)

Απ' τις πρώτες αρχές της εργοστασιακής δημοκρατίας ήταν ο φεντεραλισμός (ομοσπονδικοποίηση). Οι εκλεγμένες επιτροπές δεν είχαν καμία εκτελεστική εξουσία πάνω στη βάση, οι αντιπροσωποί και οι συντονιστικές δομές ελεγχονταν αυστηρά από τη βάση. (Δεν εκλεγονταν προσωπικότητες, αλλά άτομα της δουλειάς)

Αυτά, βεβαίως, όσον αφορά τη θεωρία. Πρέπει, όμως, να δούμε και η πρακτική δουλειά της "Α" ως ποιο βαθμό βρισκονταν κοντά στην ιδέα του αναρχοσυνδικαλισμού.

Η πρακτική δουλειά εβγαλε στην επιφάνεια σοβαρές ελλείψεις και λάθη απ τη πλευρά του συνδικατού: η εθνική καθοδήγηση της "Α" δεν παρέμεινε ένα απλό συντονιστικό όργανο, αλλά πήρε διαφορές εξουσίες στα χερια-της (ακυρωσή εξαγγελίας απεργιών, καθυσχάση μελών κλπ). Οι "ειδικοί" και οι συμβουλοί της "Α" κατέλαβαν, με βάση τις νεοαποκτημένες γνώσεις-τους, θέσεις εξουσίας μέσα στο συνδικατό, και πολλές "εκρηκτικές" συζητήσεις δεν επετραπη να γίνουν από φοβο εσωοργανωτικών διενεξεων.

Τι συμπέρασμα μπορεί να βγαλει λοιπον κανείς;

Μονο όταν η βάση των συνδικατών μαχεται για τη δημοκρατία μέσα στην οργάνωση, καταφέρνει να αναγκάσει την ηγεσία να προσανατολιστεί με τη θέληση της βάσης.

β) Αυτοδιεύθυνση.

Η αυτοδιεύθυνση δεν αποτελούσε μονο μια παροτρυνση για την "Α", αλλά πολυ περισσότερο μια αναγκαιότητα: το πείραμα του 1956 απογοητεύσε πολυ τους πολωνούς εργάτες, και μονο η βαθμιαία συψη των κρατικών δομών και η οξυνση της οικονομικής κρίσης οδήγησαν ξανά στο ξαναζωντανεμα της ιδέας της Αυτοδιεύθυνσης.

Η αυτοδιεύθυνση θεωρηθηκε από την "Α", τόσο σαν μέσο για την οικονομική ανοικοδομηση, όσο και σαν μέσο για την κοινωνική χειραφετηση.

Εδώ, όμως, πρέπει να τονιστεί και να γίνει σ' ολους σαφές, πως ακόμα και η οικονομική ανοικοδομηση που στηρίζεται πάνω στα εργατικά συμβουλία -σε εργοστασιακό επίπεδο-, δεν έχει τιποτα κοίνο με την αυτοδιεύθυνση, όπως την σκεφτομαστε εμείς οι αναρχοσυνδικαλιστές, αν δεν πραγματωθεί εξη από τις κρατικά προσδιορισμένες οικονομικές και πολιτικές δομές.

γ) Το πρόβλημα της εξουσίας.

Οι συμφωνίες του Γκτανσκ προσδιορισαν αρκετά καθαρά τα όρια του συνδικατού: αναγνώρισε τον ηγετικό ρολό του κομματός, αν όχι θεωρητικά, τουλάχιστον στην πράξη. Από τον

Αυγουστο του 1980 μεχρι τον Δεκεμβρη του 81 η "Α" και η ηγεσια-της δεν αντιταχθηκαν ουτε μια φορα πραγματικα στις συμφωνιες αυτες παροτι τα λεγομενα-τους εμφανιζονταν παντα με ενα υφος ριζοσπαστικο.

Η ηγεσια της "Α" ηταν παντα αντιθετη στη ιδεα για καταργηση του κρατους,ειτε για στρατηγικους,ειτε για γεωπολιτικους λογους,ειτε εξαιτιας της απορριψης της επαναστατικης δρασης.Η "Α" δεν εδρασε ποτε με τον τροπο εκεινο που κρινεται αναγκαιος για την ανατροφη του κρατους.Αντιθετα,οι διαφορες συμφωνιες και διαπραγματευσεις υψηλου επιπεδου με την κομματικη και κρατικη ηγεσια,οι οικονομικες μεταρρυθμισεις και οι συμβιβασμοι της τελευταιας ωρας,διατηρουσαν παντα το μικροβιο του ετατιστικου αυταρχισμου....

Οι αυτο-περιορισμοι της πολωνικης επαναστασης,οδηγησαν την "Α" σε λανθασμενες τακτικες και σε στασιμοτητα.

Η "Α" δεν μπορεσε να αναγνωρισει την αντιφαση αναμεσα στο κρατος και την κοινωνια, η το λιγωτερο,δεν εδωσε καμμια σημασια στο θεμα αυτο.Ακομα και οι "ριζοσπαστες" του συνδικατου δεν εδειξαν καμμια διαθεση,ουτε και την παραμικρη θεληση να καταστρεφουν το κρατος.Αυτη,διχως αμφιβολια,ειναι και η πιο ουσιωδης διαφορα αναμεσα στην "Α" και στις θεσεις του αναρχοσυνδικαλισμου.

III.ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΚΟΙ & ΑΝΑΡΧΟΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΤΕΣ

Στην Πολωνια υπηρχαν και υπαρχουν παρα πολλοι αναρχικοι και ελευθεριακοι μαχητες. Ακομα,ομως,ειναι δυσκολο να προσδιορισουμε ποιοι ειναι αυτοι.Υπαρχουν πολλοι που επικαλουνται τον αναρχισμο και τον αναρχοσυνδικαλισμο χωρις να χουν μια σαφη επιγνωση του τι πιστευουν.Αντιθετα μ αυτους,υπαρχουν παρα πολλα αλλα ατομα,που χωρις να αυτοαποκαλεσθουνε ποτε ετσι η να χουν διαβασει κατι σχετικο με τη θεωρια αυτη,ανεπτυξαν μια πολυ αξιολογη δουλεια.

Υπαρχουν φημες,πως υπαρχουν μεμονωμενες αναρχικες ομαδες στην Βαρσοβια,στην Κρακωβια,στην Λουμπλιανα και στη Βροσκιλαβα,διχως ομως οι φημες αυτες να μπορουν να αποδειχτουν.Η μονη αναρχοσυνδικαλιστικη ομαδα, που η υπαρξη-της θεωρειται σιγουρη,ειναι αυτη που εκδιδει την εφημεριδα "PRZELOM" (το "ρηγμα").Οι υπολοιπες γνωστες σε μας ομαδες δεν εχουν στις γραμμες-τους μονο αναρχικα η ελευθεριακα ατομα.

Ο ελευθεριακος τυπος της Δυσης δημοσιευσε προσφατα μια εκκληση της ομαδας "SIGMA" απο τη Βαρσοβια,που αποτελει μια συσπειρωση

Solidarność

απο "αναρχικους και αντιαυταρχικους αριστερους". (Δες "ΚΕΙΜΕΝΑ", No 8,σελ85.)

Εδω πρεπει να κανουμε μερικες συμπληρωσεις,σε σχεση με την ομαδα αυτη:

Πριν απο τις 13 Δεκεμβρη 1981 και το στρατιωτικο πραξικοπημα,η ομαδα SIGMA αποτελουταν απο προοδευτικους φοιτητες των τοπικων μικρο-ομαδων του κομματος.Αν και η εκδοτικη δραστηριοτητα-της ειχε εναν επαναστατικο-μαρξιστικο προσανατολισμο,δημοσιευτηκαν και διαφορα αναρχικα αρθρα.Η ομαδα,ομως,αυτη κοιταχθηκε με κακο ματι απο τον αντιπολιτευομενο χωρο,γιατι μερικα μελη-τη ειχαν παρει μερος σε ξυλοδαρμους μεσα στο πανεπιστημιο,και ακομα γιατι η ομαδα αυτη ειχε χαρακτηρισει τις απεργιες του καλοκαιριου το 1980 σαν "κίνημα των συντηρητικων και των σταλινικων".

Μετα απο τις 13 Δεκεμβρη η ομαδα SIGMA παρεμεινε στη νομιμοτητα,και περασε στα χειρια της πανεπιστημιακης επιτροπης του κομματος.Ολοι οι συνεπεις αγωνιστες εγκατελειψαν μετα απο αυτο την ομαδα...

Το πειραμα της παρανομιας χαρισε στην "Α" μια πολυ ενδιαφερουσα εξελιξη: Οι δεσμοι με την εκκλησια εσπασαν κυριολεχτικα,οπως και ο μυθος για εναν νεο συμβιβασμο αναμεσα στο κρατος και την αντισταση.Οι αυτοπεριορισμοι της "Α" επαφαν να φαινονται πλεον λογικοι μεσα στις νεες συνθηκες.

Ακομα και μετα την απαγορευση της "Α" τον Οκτωβρη και την αποτυχια της "ημερας διαμαρτυριας" στις 10 Νοεμβρη,τα γεγονοτα αυτα δε μπορουν να αποδειξουν την παρακη της Αντιστασης.Η αυξανομενη αντισταση απεναντι στις επιδιωξεις της εξουσιας αφηνει να δημιουργηθουν διαφορες τασεις με διαφορετικα προγραμματα και τακτικες.

Η μαχη που δινουν οι πολωνοι και οι γαλλοι αναρχοσυνδικαλιστες για να φερουν σε επαφη τις διασπαρτες και απομονωμενες μικρο-ομαδες,ειναι οσο ποτε αλλοτε στο πλευρο της εργατικης ταξης.

ADAM BORSUK

Σμικρυνσεις
ελευθεριακων εφημεριδων

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Μπορεις να μας δωσεις,σαν πρωην μελος της ομαδας SIGMA που ησουν,μια συντομη εικονα της εξελικτικης πορειας της ομαδας;

Η ομαδα SIGMA βρισκοταν σε μια ιδιαιτερη κατασταση,πραγμα που συμπεραινει κανεις,αν μαθει πως η ομαδα αυτη δουλευε μεσα στους κολπους της SZSP (Ενωση Σοσιαλιστων Φοιτητων).

Μεχρι τον Δεκεμβρη του 1981,παροτι η ομαδα βρισκοταν μεσα στα

archiwum
lewicy

Warszawa
1981

ALEKSANDRA KOLLONTAJ

POZYCJA

ANCIENNO-ZOBOWIĄZANIA

Redakcja Główna Prasy Politycznej "SIGMA" 8227 07
JACKA 2, Warszawa, tel. 82200-00-0000
KRYTYCZNY WYKONAWCZY, JAKUBA KURCZYŃSKI

archiwum
lewicy

warszawa 1981

GRIGORIJ PIETROWICZ
MAKSIMOW

ΑΝΑΡΧΙΑ

MOJE POGLĄDY SPOŁECZNE

Redakcja Główna Prasy Politycznej "SIGMA" 8227 07
Warszawa, tel. 82200-00-0000
KRYTYCZNY WYKONAWCZY, JAKUBA KURCZYŃSKI, JERZY KURCZYŃSKI,
Alby 7 /młodzi/

πλαίσια αυτής της οργάνωσης, οι δραστηριότητες της παρεμείναν σιγούρα αυτονομες.

Μετα τον Αυγουστο του 1980, η γραφειοκρατία της SZSP είχε αδρανήσει σε τέτοιο βαθμό, που η ομάδα πέρασε στα χέρια των ακροαριστέρων. Εξελίχθηκε σε ένα πολιτικό εργατικό κέντρο με στενούς δεσμούς με τις ομάδες βάσης του κομματος.

Το SIGMA έγινε κέντρο εργατικής πληροφόρησης και εξέδωσε την εφημερίδα "WSPOLNE ROZMOWY-INFORMUJEMY" (Γενικές συζητήσεις-πληροφоруομε"). Μεσα σ αυτή δημοσιευτηκαν αναμεσα στ άλλα και η συζητηση με τον Bratkowski κι άλλους οικονομολογους, κριτικούς του συστήματος. Η εφημερίδα αυτή κυκλοφορησε μεχρι τώρα ισα με 20 φορές, ενώ η εφημερίδα "WSPOLNE ROZMOWY" ("Γενικές συζητήσεις") 300 φορές.

Την ίδια χρονική περίοδο κυκλοφορησε και η "NOWA GAZETA MAZOWIECKA" ("Νέα εφημερίδα της MAZOWIE") αποσκοπώντας να παίξει το ρολό του οργανου της αντιγραφειοκρατικής αντιπολιτευσης.

Σαν ομάδα, δημοσιευσαμε και μια συλλογή κειμενων της Αριστερας ("ARCHIWUM LEWICY"), μεσα απ τα οποία ασκισταν μια πολεμική στην παραδοχή του σταλινισμού και παρουσιαζονταν ταυτοχρονα οι διαφορες τάσεις της Αριστερας. (Τροτσκισμος, Αναρχοσυνδικαλισμος κλπ).

Απώτερος σκοπος της δουλειας-μας ήταν να ανοικοδομησουμε ένα γνήσιο αριστερο κίνημα και να πολεμησουμε την εξουσία.

Η ομάδα SIGMA υπηρχε και πριν τον Αυγουστο του 1980;

Ναι. Είχε αναπτύξει μια ενδιαφερόσα δραστηριότητα (πχ. ένα θεατρικό για την Κροστανδή), αλλά δεν υπηρχαν πολλές δυνατότητες.

Και τώρα;

Παροτι κυκλοφορούν φήμες πως η ομάδα θα διαλυθεί, συνεχίζει μεχρι σημερα να υπάρχει νομιμα. Όλα τα παλιά, όμως, μέλη της ομάδας έχουν σχεδόν αποχωρήσει, έπειτα απο το περασμά της ομάδας κάτω απ τον έλεγχο της πανεπιστημιακής επιτροπής του κομματος... Μονο ελαχιστα άτομα παρεμείναν, με την ελπίδα, πως θα μπορούσαν να αλλάξουν τις συνθήκες -μεχρι τώρα χωρίς κανένα αποτέλεσμα.

Τι επιρροές είχε η ομάδα πάνω στους διανοούμενους και στους εργατες;

Οι επιρροές, μπορώ να πω, πως ήταν περιορισμένες, παροτι εκείνο τον καιρο υπηρχαν δυνατότητες να αυξηθούν. Το μεγαλύτερο σφάλμα που κάναμε πριν απ τον Δεκεμβρη του 81; ήταν πως δεν εγκαταλήψαμε την SZSP. Η στάση-μας αυτή δημιουρησε πολλές υποψίες. Ετσι, για παραδειγμα, τα δημοσιεύματα-μας που σταλθηκαν στη τοπική ηγεσία της "Α" στην Βαρσοβία, κοιταχτηκαν με πολυ περιφρονηση.

Μονο μερικές μικροτερες ομάδες μπορούμε να πουμε πως είχαν ενδιαφέρον, όπως αυτή στο Ουρσους που μοιρασε 500 αντιτυπα απ το 5ο φύλλο της "NOWA GAZETA MAZOWIECKA". Παρα τις τόσες εφημερίδες που πουλησαν, μονο 5 άτομα έδειξαν πραγματικό ενδιαφέρον. Η κατάσταση αυτή δίνει αμύδρα τον βαθμό επιδρασης των ιδεων-μας πάνω στους εργατες..

Σε ποιες άλλες περιοχές υπάρχουν αριστερές ομάδες και κινήματα;

Υπάρχουν διαφορες πληροφορίες, αλλά δεν μπορούν να αποδειχτούν και παρεμείνουν ανακριβείς.

Υπάρχει μια αναρχική ομάδα στο Wrocław, που εκδίδει μια εφημερίδα. Στη Βαρσοβία επίσης υπάρχουν μερικές τροτσκιστικές ομάδες γύρω απο τις εφημερίδες "WALKA KLAS" ("Ταξικός αγώνας") και "JEDNOSC ROBOTNICZA" ("Ενωμένοι Εργατες"). Όλες αυτές οι ομάδες δεν υπερβαίνουν τον αριθμό των 10 μελών.

Ποια είναι η γνώμη-σου για την "Α" και για τις αντιλήψεις-της περι αυτοδιευθυνσης;

Με την ιδέα της αυτοδιευθυνσης είμαι συμφωνός. Η ιδέα όμως αυτή δεν αντιπροσωπεύεται ομοφωνα μέσα στην "Α". Οι οπαδοί της ιδέας αυτής βλέπονται με ασχημο μάτι και θεωρούνται οι αριστεροι εξτρεμιστες του συνδικατου.

Ένα άλλο πρόβλημα είναι, πως η ηγεσία της "Α" παρεμείνει μονο στο σταδιο της αντι-θέσης και δεν πήρε καμμία πρωτοβουλία για την (εγκαθίδρυση της) αυτοδιευθυνση. Πολλοί είναι αυτοι που πιστευουν σημερα, πως

η "Α" εκλείσε σε μερικές περιοχές συμβιβαστικές συμφωνίες με τους εξουσιαστές και την εκκλησία πάνω στο θέμα της "Αυτοδιευθυνσης".

Η "Α" εκανε λάθη πριν απ τις 13 Δεκεμβρη 1981;

Ναι, έγιναν πολλά λάθη. (...) Το μεγαλύτερο όμως απ αυτά ήταν, που πιστεύω η "Α" πως πίσω απ αυτή ακολουθούσε ολοκληρω το έθνος. Το λάθεμένο αυτο γεγονός εκανε την ηγεσία-της να νοιωθεί ασφαλεία.

Παροτι υπηρχαν περιοχές, όπου το κίνημα διαλυθήκε πολυ ευκόλα, η "Α" συνέχιζε να πιστευει πως το 95% του πληθυσμου ήταν με το μέρος-της. Στην πραγματικότητα, όμως, υπηρχε ένας αριθμός γύρω στα 4 με 5 εκατομμύρια πολωνων που δουλευαν στον κρατικό ή στον κομματικό μηχανισμό και που είχαν τα ίδια συμφέροντα μ'αυτά της εξουσίας. Αυτοι ολοι δεν υπερασπιστηκαν την "Α", αλλά την εξουσία...

Το βασικότερο λοιπόν λάθος ήταν, πως η "Α" δεν χτυπήσε την κυβερνηση, αλλά την-τάξη των γραφειοκρατων που την υποστηριζε.

Δηλαδή;

Μεσα στην Πολωνική κοινωνία υπάρχουν δυο ομάδες: η μια είναι η

νομενκλατούρα, που φοβάται μη χάσει τα προνομία-της, κι η άλλη είναι αυτή που αντιπροσωπεύεται απ την εργατική τάξη, και που το μονο που μπορεί να παθει είναι να κερδίσει ο,τι δεν έχει. Στην "νομενκλατούρα" ανήκουν όλα τα άτομα που ασχολούνται στο κομμα, στο στρατο και στην διοικηση -ατομα που είναι πάντα ενωμένα όταν προκειται για την υπερασπιση των κοινω-ντων συμφεροντων. Ο μοναδικός τρόπος για να τα στερηθούν είναι η κοινωνικοποίηση των μεσων παραγωγής...

Η "Α" παρελείψε να κάνει έναν διαχωρισμό αναμεσα στη φύση της κοινωνικοποίησης και σ αυτή της κρατικοποίησης. Γύρω απ το σημείο αυτό πρέπει να γίνει μια μεγάλη θεωρητική δουλειά, γιατί ακόμα και εγω δεν μπορώ να πω με σιγουρία πως έχω ξεκαθαρίσει τις δυο αυτές εννοιές στο μυαλό-μου.

Η ιδέα της ενεργητικής απεργίας μπορεί να προσαρμοστεί μέσα στις νέες συνθήκες;

Και βεβαία. Η Αμεση Δραση είναι αυτή που θα δώσει στους εργατες τα μέσα παραγωγής. Προκειται για μια επαναστατική μεθοδο.

Οι αντιλήψεις της "Α" μπορούν να συμβαλλουν θετικά στην ανθση ενός αναρχοσυνδικαλιστικού κινήματος;

Οι ιδέες του Προντουν θα μπορούσαν, για παραδειγμα, να οικειοποιηθούν απο τις μεθοδες πάλης της "Α" αλλά δεν υπηρξε ποτε χρόνος για να γίνουν οι ιδέες αυτές λαοφιλείς.

Οι πρώτες προσπάθειες προπαγανδίας προς αυτή την κατεύθυνση, έγιναν με βάση το κείμενο του Μαξιμου ("Το κοινωνικό-μου δογμα"). Το κείμενο αυτό το μοιρασαμε στην πολυτεχνική σχολή. Μετα απο αυτό, η κυβερνηση αρχισε να πιστευει, πως στη σχολή αυτή υπάρχουν αναρχοσυνδικαλιστες.

Ο σχηματισμός μιας αναρχοσυνδικαλιστικής φραξίας μέσα στην "Α" θα ήταν δυνατή -και μαλιστα στις μεγάλες βιομηχανίες- αν οι δομές της οργάνωσης και η ηγεσία-της δεν εμπαιναν πάντα εμποδίο.

Ποιος είναι ο ρολός της πολωνικής εκκλησίας;

Η εκκλησία επεδίωκε πάντα να εξομαλύνει τις καταστάσεις και να οδηγεί (πιεζει) την "Α" σε συμβιβασμούς. Κάτι τέτοιο γίνεται κατανοητό, αν σκεφτεί κανείς, πως η διατήρηση του πολωνικού κρατους αποτελεί για την εκκλησία το πρώτιστο συμφέρον. Μονο μέσα απ αυτό μπορεί να ασκεί με πλήρεις εξουσίες την πολιτική-της. Στο βωμο του κρατους θυσιαζει τα πάντα...

Είναι πλέον φανερό, πως η εκκλησία δεν προκειται να υποστηριξει μελλοντικά την Αντίσταση. Οι τελευταίες πράξεις-της, όπως το καλεσμα να παύσει το μπουκοταρισμα του ραδιοφώνου και της τηλεόρασης, έχουν προκαλέσει ασχημες εντυπώσεις στον πληθυσμο...

Ποιο είναι, γενικά, το μέλλον της αντίστασης;

Όσον αφορά την εσωπολιτική κατάσταση της "Α", αυτή προχωράει προς τη διάσπαση. Τη θέση-της θα την παρουν μικροτερες οργανώσεις ή κομματα. Κάτι τέτοιο, όπως καταλαβαίνετε, θα σημαίνει ανάπτυξη των διαφορων αριστερων τάσεων μέσα στις μεγάλες πόλεις -τάσεων σαν αυτων της σοσιαλδημοκρατίας, του αναρχισμού ή του τροτσκισμού.

Ειρήνη για όλους

Πριν λίγο καιρο λαβαμε μια μπροσουρα της "Εβραϊκης Αναρχικης Επιτροπης", που εδρευει στη Νεα Υορκη. Η μπροσουρα εχει τον γενικο τιτλο "ΕΙΡΗΝΗ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ", και αναφερεται στο μεσανατολικο προβλημα. Παραθετουμε στο τευχος αυτο μερικα αποσπασματα της δεκασελιδης αυτης μπροσουρας που θα κυκλοφορησει συντομα ειτε σαν ενθετο στην ΑΡΕΝΑ, ειτε σαν μπροσουρα απο τις "αυτονομες εκδοσεις".

ο δικος-σας κι ο δικος-μας αντισιωνισμος.....

Η αντιθεση-μας με τον σιωνισμο δεν εχει τιποτα κοινο με την συνθησιμενη αντιισραηλινη σταυροφορια των αραβικων-ισλαμικων κρατων και των συμμαχων-τους. Ο αντισιωνισμος-τους πηγασει απο τα ομορτικα και πολιτικα ατομικα συμφεροντα. Η δικη-μας εναντιωση ξεπηδαει μεσα απο μια θεμελιωδη αρχη, που βασιζεται στην ιστορικη σκοπια των πραγματων. Ο δικος-τους στοχος ειναι η εγκαθιδρυση μιας νεας πολιτικης εξουσιας. Ο δικος-μας ειναι η επανασταση...

Δεν ειμαστε διατεθειμενοι, οπως το μεγαλυτερο μερος της αριστερας, να υποστηριξουμε τη μια μορφη του εθνικισμου στον αγωνα-της εναντια σε καποια αλλη. Το PLO δεν ειναι για μας τιποτα αλλο παρα ενα εθνικο κρατος διχως δικη-του γη. Το PLO εχει τον δικο-του στρατο τα δικα-του κυβερνητικα κτηρια και τα δικα-του μεσα για να επιβαλλει την κυριαρχια-του (πχ με τη μορφη δολοφονιων παλαιστινιων που παρεκκλινουν απ τη γραμμη του PLO). Η συναψη μιας ειρηνης αναμεσα στο PLO και το Ισραηλ δεν θα ηταν κατι το απιθανο, αν θα μπορούσε να παραβλεφθει το μεταξυ-τους μισος. Κι αυτο γιατι τα κρατη δεν καθοδηγονται απο ιδανικα και ιδεολογιες, αλλα απο τελειως πρακτικα, προσωπικα συμφεροντα.

Ενα κρατος του PLO στην δυτικη οχθη, δεν θα ηταν τιποτα χειροτερο ή καλυτερο απο οποιαδηποτε αλλη κυβερνηση στη Μεση Ανατολη. Θα καταπιεζε την εσωτερικη-του αντιπολιτευση και θα επεβαλλε το δικο-του πολιτικο προγραμμα, ετσι ωστε να διατηρησει την εξουσια-του. Ενα τετοιο κρατος του PLO στην δυτικη οχθη θα ηταν απολυτα εξαρτημενο απο τα πλουσια αραβικα-ισλαμικα κρατη και απο τις υπερδυναμεις, αφου η δυτικη οχθη δεν ειναι καταλληλη για βιομηχανικη αναπτυξη, ουτε και προσφερε φυσικους πορους εκμεταλλευσης. Μπορει λοιπον κανεις εκ των πραγματων να συμπερανει, πως το κρατος αυτο σε μια τετοια περιπτωση θα ανεπτυσσε πιθανα οικονομικες σχεσεις με τον πιο μισητο-του εχθρο: με το σιωνιστικο κρατος του Ισραηλ.

Στον ιδιο βαθμο που απορριπτουμε το PLO, αλλο τόσο καταδικαζουμε την στρατιωτικη καταληψη των "διοικουμενων (απο το Ισραηλ) περιοχων". Υποστηριζουμε διχως ορους το δικαιομα του παλαιστινιακου λαου να καθοριζει μονος-του το μελλον-του, μακρια απο τις χειραγωγησεις καποιων δυναμειων, ειτε του Ισραηλ ειναι αυτες, ειτε του PLO, ειτε οποιοδηποτε αλλου. Στον ιδιο βαθμο που απορριπτουμε το υπαρχον πολιτικο συστημα στο Ισραηλ, αλλο τόσο υποστηριζουμε το δικαιομα της ισραηλινης-εβραϊκης κοινοτητας για αυτοδιαθεση.

Jewish Anarchist Comittee,
Libertarian Workers Group, New York.

"...Γεγονος παραμενει, πως δεν μπορει να υπαρξει ειρηνη στη Μεση Ανατολη οσο δεν θα εγγυωνται τα ισα δικαιοματα ολων των λαων της περιοχης με βαση την αυτοδιαθεση και την ισοτητα. Ο πολεμος, βεβαια, και οι στρατιωτικες δυναμεις πρεπει να απορριφθουν σαν μεσα για την επιλυση των διαφωνιων.

Φυσικα, μεσα στην σημερινη διεθνη κοινωνικη, πολιτικη και οικονομικη ταξη η πραγματικη ειρηνη δεν ειναι εφικτη, και η αυτοδιαθεση και η ισοτητα για ολους τους λαους δεν αποτελουν παρα σκετους μυθους. Η ισραηλινη επεμβαση στον Λιβανο καθώς και η κυνικη διπλωματια που ακολουθησε, το αποδεικνουν αυτο αρκετα.

Που βρισκεται λοιπον η λυση για την ισραηλο-παλαιστινιακη συγκρουση, οι αιτιες της συνεχους συρραξης αναμεσα στο Ισραηλ και τους αραβες γειτονες-του;

Πρωτα απ ολα, ειναι αναγκαια η αμοιβαια αναγνωριση των δικαιωμων των παλαιστινιων και των ισραηλινων. Δεν εννοουμε, βεβαια, καποια διπλωματικη συμφωνια αναμεσα στο PLO και την ισραηλινη κυβερνηση. Αυτο που προχει, ειναι να καταβουν τοσο οι ισραηλινοι οσο και οι παλαιστινιοι εργατες, πως εχουν κοινα συμφεροντα, συμφεροντα τετοια που ξεπερνανε τις εθνικες και θρησκευτικες διαφορες.

Μονο αν σταματησουν οι ισραηλινοι και οι παλαιστινιοι, οπως κι ολοι οι αλλοι καταπιεσμενοι να χρηματοδοτουν με την εργασια-τους και με τα χρηματα-τους τους πολεμους, και αγωνιστουν απο κοινο εναντια στην καταπιεση, την εκμεταλλευση και τον ιμπεριαλισμο, θα μπορεσει να γινει πραγματικη η απελευθερωση του ανθρωπου, η αυτοδιαθεση και η ειρηνη...

Πολλοι υποστηριζουν την ιδρυση ενος παλαιστινιακου κρατους στην δυτικη οχθη ή στη λωριδα της Γαζας, και πιστευουν μαλιστα πως κατι τετοιο θα σημαινε και τον τερματισμο της συρραξης. Μια τετοια λυση θα ταν εφικτη μονο στο μετρο που το Ισραηλ θα αποχωρουσε απο τις κατεχομενες περιοχες. Εμεις πιστευουμε, ομως, αντιθετα πως μια τετοια πολιτικη δεν θα οδηγουσε στην απελευθερωση και στην πραγματικη αυτοδιαθεση του παλαιστινιακου λαου.

Πως μπορει κανεις να πιστεφει, πως ενας λαος ειναι πραγματικα ελευθερος και πως καθοριζει μονος την τυχη-του, απλα και μονο επειδη ιδρυσε δικο-του κρατος;

Η απαντηση βρισκεται στην ιστορια και στην σημερινη παγκοσμια πολιτικη κατασταση:

Ολα τα κρατη, ανεξαρτητα απο ιδεολογικα, θρησκευτικα ή οικονομικα συστήματα στηριζουν την κυριαρχια-τους πανω στη βια των οπλων και στην καταπιεση.

Τα κρατη υπαρχουν για να προστατευουν τα συμφεροντα της εκαστοτε εξουσιας.

... Ακριβως γι αυτο, σαν αναρχικοι δεν υποστηριζουμε τα "εθνικο-απελευθερωτικα κινήματα", επειδη σαν στοχο-τους βαζουν την οικοδομηση και την διαιωνιση της κυριαρχιας του εθνικου κρατους -και παραλληλα την δημιουργια μιας νεας κυριαρχης καστας, καθώς και νεων μορφων καταπιεσης.

Φυσικα, αυτο δεν σημαινει πως παραγνωριζουμε ή πως αμφισβητουμε τη σημασια των λαϊκων αγωνων για

μια "ιδιαιτερη" κουλτουρα και για ενα αυτοκαθοριζομενο μελλον. Η γνωμη-μας ειναι, πως ο πυρηνας καθε λαϊκου αγωνα πρεπει να ναι η ανατροπη των κοινωνικων, οικονομικων και πολιτικων σχεσεων & συστηματων, που δινουν τη δυνατοτητα στους εξουσιαστες ολων των χωρων να καταπιεζουν και να εκμεταλλεουνται τα υπολοιπα μελη της κοινωνιας.

Σαν αναρχικοι, οραματιζομαστε μια κοινωνια οπου οι ανθρωποι θα μπορουν να αυτοκαθορισουν τη ζωη τους, αλλα οχι και τις ζωες των αλλων. Πιστευουμε, πως τα φυσικα και κοινωνικα πλουτη ολου του κοσμου δεν ειναι ιδιοκτησια ενος ανθρωπου, μιας επιχειρησης η ενος κρατους. Τα μεσα παραγωγης, διανομης και επικοινωνιας, καθως και κεινα της διατροφης, του ρουχισμου της κατοικησης και της ιατρικης περιθαλψης πρεπει να αυτοδιευθουνται κατα τροπο αμεσο και γενικευμενο, τοσο σε τοπικο οσο και σε υπερεθνικο επιπεδο, και να ναι προσιτα στον καθενα και στον ιδιο βαθμο.

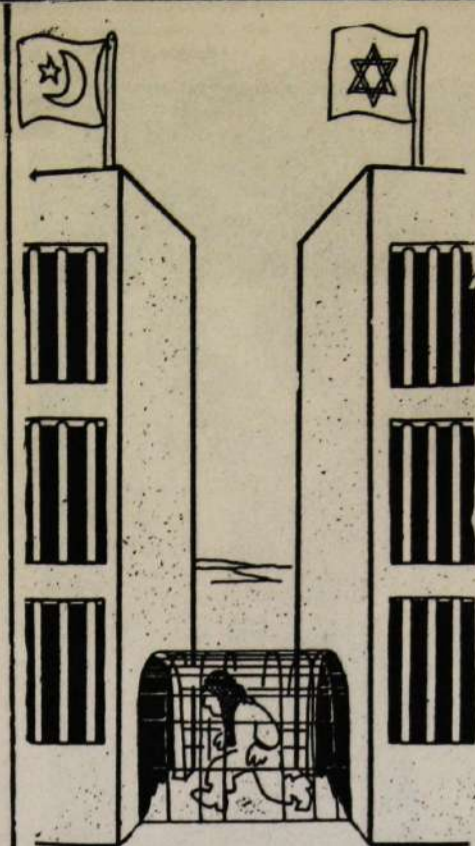
Οι μακροπροθεσμοι στοχοι-μας για μια νεα κοινωνικη ταξη στην Μεση Ανατολη και στον κοσμο ολοκληρο, ειναι η ανοικοδομηση μιας αποκεντρωτικης, παγκοσμιας και ελευθερης ομοσπονδιας των λαων -κι οχι η ιδρυση εθνικων κρατων- στη βαση του ελευθερου συνεταιρισμου και της συνεργασιας, της αμεσης δημοκρατιας και της γενικευμενης αυτοδιευθυνσης.

ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΙΕΣ:

ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΤΟΝ ΕΝΟΠΛΟ ΑΓΩΝΑ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΔΟΣΗ

Την εποχη του Μαυρου Σεπτεμβρη (1970) πολλες γυναικες βρισκονταν σαν μεσα στα στρατοπεδα εκπαιδευσης. Στην οργανωση της PFLP συμμετειχαν σε επιχειρησεις κομμαντο και σε αεροπειρατιες. Μετα την επιχειρηση κομμαντο το 1978 κατα του Ισραηλ, στην οποια πηρε μερος και σκοτωθηκε η Dalah Mughrabi, πολλες νεες κοπελες παρουσιαστηκαν μαζικα στην Αλ Φαταχ για στρατιωτικη εκπαιδευση, διχως ομως να γινουν δεκτες. Παρολο που γυναικες σαν τη Dalah Mughrabi και την Leila Khaled εχουν ηρωσοποιηθει και προβαλλονται στην προπαγανδα διαρκως σε προτυπα, ο δρομος για την ισοτιμη συμμετοχη των γυναικων στον ενοπλο αγωνα και στην πολιτικη παραμενει ακομα κλειστος.

Η PLO προπαγανδιζει την ιδεα ενος λαϊκου, δημοκρατικου κρατους στην Παλαιστινη. Ζητσει μια πλουραλιστικη και δημοκρατικη κοινωνια, τον τερματισμο των θρησκευτικων και των ρασιστικων διακρισεων. Ομως ποσο συνδεεται ενας εθνικοαπελευθερωτικος αγωνας και με αλλες πλευρες της ανθρωπινης απελευθερωσης; Ποιο θα ειναι το ειδος της απελευθερωσης; Αφορα μονο

τα εδαφη η περιχει και κοινωνικες αποψεις; Ποιες θα ειναι οι μορφες της ανθρωπινης συνυπαρξης μεσα σ αυτη τη νεα αραβικη πολιτικη και κοινωνικη κουλτουρα;

Μεχρι τωρα εχουν γινει πολυ λιγες συζητησεις πανω σ αυτο το ζητημα. Πρωταρχικο προβλημα για τους Παλαιστινιους παραμενει η ανακτηση των εδαφων-τους. Για ολα τα αλλα προβληματα κοινωνικου περιεχομενου κυριαρχει η αποψη, πως μπορουν να συζητηθουν μετα την εθνικη απελευθερωση. Μεσα σ αυτα τα προβληματα συμπεριλαμβανεται και το γυναικειο.

Οι γυναικες μεσα στον παλαιστινικο κοσμο ειναι κοινωνικα πολυ περιορισμενες. Βεβαια, τα πρωτα βηματα γινονται. Η μορφωση για τα κοριτσια ειναι ηδη το ιδιο σημαντικη οπως και για τα αγορια. Πολλες -και κυριως νεες- γυναικες απαιτουν περισσοτερες ελευθεριες. Οχι επαναστατικες, ειναι ομως τα πρωτα σημαντικα βηματα, οπως ελευθερη εκλογη συζυγου η ελεγχος των γεννησεων. Εξαλου οι γυναικες οπως και οι αντρες βρισκονται καθημερινα μεσα στον αγωνα. Η υπαρξη τους στα στρατοπεδα και τα χωρια των κατειλημμενων περιοχων απειλειται διαρκως απο τις Ισραηλινες επιθεσεις. Πολλες γυναικες εχασαν τους αντρες-τους και πρεπει να εργαζονται εξω απ το σπιτι για να συντηρηθουν. Η ακαμψια της παραδοσης υποχωρει σιγα-σιγα.

Οι αντρες ηγετες οχι μονο δεν υποστηριζουν τις προσπαθειες των γυναικων, αλλα απαντανε παντα με το στερεοτυπο: "μετα την επανασταση". Η οπως ειπε και η Leila Khaled στο παγκοσμιο συνεδριο γυναικων στην Κοπεγχαγη: "...πως μπορουν να απελευθερωθουν οι γυναικες οταν δεν εχουμε πατριδα;". Σαν απαντηση βεβαια μπορει να τεθει το ερωτημα: δεν υπαρχει ο κινδυνος, να γυρισουν οι γυναικες παλι πισω στα σπιτια-τους μετα την απελευθερωση των εδαφων;

τα αιτια της καταπιεσης

Φαινεται, τελικα, πως ενας απελευθερωτικος αγωνας δεν φερνει μαζι του νεες αξιες κι αποψεις για την ανθρωπινη υπαρξη. Η ζωη των ανθρω-

πων εξακολουθει να στηριζεται στη καθιερωμενη παραδοση και κουλτουρα, που ελαχιστα επηρεαζεται απο τις νεες καταστασεις. Κι αυτο, γιατι πολυ λιγο απασχολησε και προβληματισε τους ανθρωπους η πραγματικη-τους ψυση. Οι διαφοροι θεσμοι της παραδοσης θεωρουνται φυσικα και αιωνια φαινομενα και δεν αμφισβητουνται. Στην πραγματικοτητα, προκειται για παραγωγα του καθε πολιτισμου και ιδεολογιας που θελουν να προβαλλουν αυτους τους κοινωνικους τυπους σαν συνεπειες της ψυσης.

Εξαιτιας της μουσουλμανικης κουλτουρας, οι Παλαιστινιες μενουν περιορισμενες στα πλαισια της οικογενειας. Η δραση-τους στον ενοπλο αγωνα θα μπορουσε να ναι πιο ουσιαστικη. Ομως, στο ζητημα αυτο αποθαρρυνονται συνεχως. Και επιπλεον η προβληματικη πανω στο γυναικειο ζητημα ειναι, αν οχι ανυπαρκτη, παντως ελλειπης απο καθε αποψη. Τις αιτιες μπορουμε να τις συνοψισουμε σε τρια σημεια:

1. μουσουλμανικη παραδοση και ο ρολος της γυναικας,
2. τροπος σκεψης του αραβικου κοσμου,
3. ελλειψη σοβαρης ενασχολησης με το γυναικειο μεσα στο παλαιστινικο κινημα.

Για καθε σημειο ξεχωριστα μπορουμε να πουμε τα εξης:

1.) Η μουσουλμανικη θρησκεια και παραδοση θεωρουν την γυναικα ανικανη να αναλαβει την ευθυνη για την ζωη-της. Μεσα στις πατριαρχικες δομες της μουσουλμανικης παραδοσης υπαρχει ενας πολυ συγκεκριμενος καθορισμος των ρωλων των δυο φιλων. Ο ρολος της γυναικας ειναι αυτος της μητροτητας. Αυτος καθοριζει την ζωη-της. Κατα τα αλλα ειναι αποκλεισμενη απο την κοινωνικη ζωη -που ανηκει στη σφαιρα των αντρων- και μενει περιορισμενη στο σπιτι.

Ξεκινωντας απο το θεσμο της οικογενειας και την λειτουργια της μητροτητας σαν φυσικα και αιωνια φαινομενα, η γυναικα πρεπει να ριξει το κυριο βαρος της ζωης-της στο ρολο που της προσριζεται μεσα σ αυτα τα πλαισια. Η γεννηση και η ανατροφη των παιδιων θεωρουνται σαν η κυρια κοινωνικη-της λειτουργια. Ο καθορισμος του γυναικειου ρολου στηριζεται κατα κυριο λογο σ αυτες τις λειτουργιες, πραγμα που συνεπαγεται την υποτελεια-της κατω απο την εξης αιτιακη αλυσίδα: μητροτητα-οικογενεια-απουσια απο την κοινωνικη ζωη-σεξουαλικη ανισοτητα.

2.) Ο τροπος σκεψης του αραβικου κοσμου επηρεαζεται βεβαια αμεσα απο την παραδοση. Χωρια απο την εμμονη στο διαχωρισμο των ρωλων και στην αποψη για την φυσικη αδυναμια της γυναικας για βαρειες δουλειες και σκληροτραχηλη ζωη, βρισκομαστε παντα μπροστα στο ιδιο προβλημα, μπροστα στην εικονα της γυναικας-φενταγιν: η γυναικα δεν μπορει να παρατηρει την οικογενεια-της ποιος θα προσεχει τα παιδια; Και επιπλεον, πως μπορουν αντρες και γυναικες να περνουν τις μερες και τις νυχτες-τους μαζι; Τι θα πει ο κοσμος;

Μια αλλη σοβαρη δικαιολογια για την αρνηση της στρατιωτικης δρασης των γυναικων, ειναι και ο βιασμος-τους απο τον εχθρο. Κατι που θα σημαινε την ισοβια ατιμωση της γυναικας. Ο βιασμος ειναι πολυ πιθανος στην περιπτωση που θα συλληφθει. Η σεξουαλικη βια εφαρμοζε-

ται σκοπιμα απο τον εχθρο, αφου αυτος γνωριζει καλα πως, συμφωνα με την κουλτουρα του ισλαμ, η γυναικα θα κουβαλαει το στιγμα του βιασμου κι οχι ο βιαστης-της.

Θα πρεπει να γινει διαφωτιστικη δουλεια μεσα στο λαο. Ομως για να γινει αυτο θα πρεπει να αλλαξει και η νοοτροπια των αγωνιστων που θα αναλαβουν την διαφωτιση του κοσμου.

3.) Η PLO δισταζει να ασχοληθει με την θεση των γυναικων δημοσια. Στη διαφωτιστικη δουλεια που γινεται, δεν δινεται ιδιαιτερη σημασια στο γυναικειο προβλημα, κι ουτε αποτελει αντικειμενο συζητησεων μεσα στις στρατιωτικες βασεις. Η πολιτικη μορφωση των αγωνιστων της PLO αφηνεται μαλλον στην τυχη. Εξ-αλλου, και οι ιδιοι οι μαχητες ανηκουν σε διαφορετικα πνευματικα επιπεδα: αλλοι ειναι διανοουμενοι φοιτητες, αλλοι εχουν μορφωθεί σε σοσιαλιστικες χωρες, κι αλλοι εχουν μεσα-τους την χαρακτηριστικη ισλαμικη μοιρολατρεια, βαζοντας σαν μοναδικο-τους στοχο την απελευθερωση της αγιας πολης Ιερουσαλημ απο τους Εβραιους.

η στρατιωτικη δραση των γυναικων

Βεβαια η συμμετοχη της γυναικας σε περιόδους κρισεων και πολεμου αυξανεται και δεν αμφισβητειται απο κανεναν. Σε τετοιους καιρους κανεις δεν μενει κλεισμενος στο σπιτι. Οι γυναικες αναλαμβάνουν ενα μεγαλο μερος της υποστηριξης των αγωνιστων, οπως το μαγειρεμα, την φροντιδα των τραυματιων, την μεταφορα οπλισμου, την σκοπια στα στρατοπεδα. Ακομα και σε περιπτωσεις μετωπικων συγκρουσεων παιρνουν μερος στη μαχη. Μερικες προσπαθουν με καποιο μεσο (απο συγγενεις ή κομματα) να γινουν δεκτες σε στρατιωτικες μοναδες.

Τα κομματα και η Γυναικεια Ενωση προσφερουν στις γυναικες μια στοιχειωδη στρατιωτικη εκπαιδευση. Καθε χρονια το καλοκαιρι γινονται πολιτικα και στρατιωτικα μαθηματα για παιδια 10-15 χρονων, αγορια και κοριτσια. Μερικα αγορια συμμετεχουν στον ενοπλο αγωνα, οταν μεγαλωσουν λιγο περισσοτερο. Αυτο ομως δεν ισχυει και για τα κοριτσια. Υπαρχουν ακομα στρατοπεδα στα οποια βρισκονται μονο αγορια, και η εκπαιδευση-τους εκει ειναι σκληροτερη.

Η οργανωση EPLF εχει ενα ποσοστο 15-20% αγωνιστριων στις γραμμες-της κι αυτο παρολες τις ακαμπτές παραδοσεις που ισχυουν για τις γυναικες. Η EPLF καθιερωσε ορισμενους ηθικους διακανονισμους, οι οποιοι θα συμβαλλουν στο να ξεπεραστουν οι προκαταληψεις για την γυναικεια παρουσια μεσα στον απελευθερωτικο στρατο. Αυτοι οι διακανονισμοι χαλαρωνουν σιγα σιγα και με την αλλαγη νοοτροπιας.

Παρολο τον σημαντικο-τους ρολο στον αγωνα, η θεση των γυναικων δεν φαίνεται να βελτιωνεται τουλαχιστον προς το παρων. Κι οχι μονο μεσα στην παλαιστινιακη κοινωνια. Στο Ιραν για παραδειγμα, παρολη την μεγαλη συμμετοχη των γυναικων στον αγωνα για την ανατροπη του Σαχη, η θεση-τους μετα την επανασταση χειροτερεφε. Στην Αλγερια, σπου αγωνιστηκαν οργανωμενα μαλιστα σαν γυναικες, ο σημερινος ρολος-τους μεσα στην κοινωνια δεν ειναι αναλογός εκεινου που ειχαν

Η παραδοση θελει τη γυναικα βοηθο και συντροφο του ανταρτη...

μεσα στον απελευθερωτικο αγωνα. Και στην PLO ο ρολος των γυναικων δεν αλλαζει παρολη τη δραση-τους. Καθε φορα που ο ενοπλος αγωνας σταματαει, τερματιζεται και η δραση των γυναικων. Γυρνανε στο σπιτι και την οικογενεια-τους, με αποτελεσμα να μην αυξανεται ετσι ο αριθμος των πολιτικα ενεργοποιημενων γυναικων.

η συνειδητοποιηση των γυναικων κι η συμβολη στην ανθρωπινη απελευθερωση

Τιποτα απ ολα αυτα δεν θα πρεπει να εμποδισει τις παλαιστινιες να αναπτυξουν την φεμενιστικη συνειδηση και να αγωνιστουν για την απελευθερωση-τους σαν γυναικες. Ο αγωνας για την απελευθερωση των εδαφων δεν πρεπει να σταθει εμποδιο στην αναπτυξη μιας προβληματικης που θα προωθουσε το γυναικειο προβλημα. Ουτε και να εμποδισει την απελευθερωση απο τα δεσμα της παραδοσης και του κοινωνικου εξαναγκασμου, που κρατανε την γυναικα (κι οχι μονο αυτη) δεσμια μιας οπισθοδρομικης νοοτροπιας και σε περιορισμενα πλαισια δρασης. Ας θυμηθουμε μοναχα οι Παλαιστινιες τις αδελφες-τους στις αλλες αραβικες χωρες και μαλιστα σε χωρες που θελουν να λεγονται προοδευτικες. Μηπως η θεση των γυναικων εκει ειναι καλυτερη; Τα παρακατω λογια του Κανταφι ειναι αντιπροσωπευτικα της νοοτροπιας του ισλαμικου κοσμου:

"Επειδη απο την ψυση υπαρχει μια ταση του παιδιου προς την μητερα, ειναι αυτη, το καταλληλο προσωπο που θα το προστατεφει και θα το φροντισει..."

"Η γυναικα που δεν αποδεχεται την μητροτητα, αρνιεται ετσι και τον φυσικο-της ρολο μεσα στη ζωη...". "Η μονη δικαιολογια για κατι που θα εμποδιζε το γεγονος αυτο (της μητροτητας) θα μπορουσε να ναι μια κατασταση που δεν ταιριαζει στην ψυση της γυναικας, δηλαδη να ναι επιφορτισμενη με καθηκοντα που στρεφονται κατα της μητροτητας..."

"Αντρες και γυναικες θα πρεπει να λειτουργουν συμφωνα με τους καθορισμενους για τον καθενα ρολους και να μην τους αρνιουνται...". "Η εγκυμοσυνη ειναι μια φυσικη λειτουργια που δεν υποκειται ουτε στην ελευθερη θεληση, ουτε στον εξαναγκασμο..."

"Οι διαφορες στον αντρικο και γυναικειο οργανισμο επιφερουν διαφορες και στον ψυχισμο, στην διαθεση και στην εξωτερικη εμφανιση. Οι γυναικες ειναι συνηθως τρυφερες, ομορφες και τεινουν προς το φοβο και το κλαμα. Εχουν συνηθως πρσο χαρακτηρα, ενω οι αντρες ειναι πιο τραχεις..." (1)

Τετοιου ειδους επιχειρηματα μπορουν να ανατραπουν, και που εχει ήδη γινει απο τις γυναικες του δυτικου κοσμου: Οι καπως "μικροτερες" δυνατοτητες της γυναικειας φυσιολογιας ποτε δεν την εμποδισαν να εργαζεται σκληρα στα χωραφια, στο σπιτι και σε αλλες σκληρες εργασίες προσφέροντας σημαντικη ποσοτητα δουλειας. Η μητροτητα δεν ειναι αναποφευκτο μοιραιο, αλλα πηγαιζει απο την ικανοτητα του θηλασμου και την προσκαιρη αδυναμια-της για βαριες δουλειες. Με τον ελεγχο των γεννησεων, η εγκυμοσυνη γινεται δυνατοτητα επιλογης και ετσι παυει να

...οι νέες οργάνωσεις ανατιμωμένα Σημίτα Σημίτα...

ναί ο υψίστος γυναικειός προορισμός.

Οι Παλαιστίνιες μπορούν να αναπτύξουν μια δική-τους θεωρία και φεμινιστική συνείδηση, που θα αναλύσει και θα καθορίσει την φύση της καταπίεσης-τους. Και ο αγώνας για την ανατροπή της καταπίεσης θα αποτελέσει μέρος του αγώνα του καταπιεσμένου λαού-τους. Μπορούν και οι δυο να αναπτυχθούν παράλληλα, προσφέροντας ο πρώτος στον δεύτερο νέες προοπτικές και διευρύνοντας τα πεδία της απελευθέρωσης.

Το γυναικειό πρόβλημα γίνεται η αφορμή για να προβληματισθούμε πάνω στη φύση ενός εθνικοαπελευθερωτικού κινήματος. Οι στόχοι-του δεν θα πρέπει να περιοριστούν στην εθνική ανεξαρτησία και την εδαφική κυριαρχία. Σημασία έχουν οι δομές πάνω στις οποίες θα στηριχτεί η καινούργια αυτή κοινωνία. Γιατί η δημιουργία ενός νέου εθνικού κράτους δεν μπορεί να είναι το σκαλοπάτι για την κοινωνική

απελευθέρωση. Περισσότερο θα ευνοήσει την οικονομική εξάρτηση που θα ακολουθήσει (στην περίπτωση ίδρυσης παλαιστινιακού κράτους), μιας και ο νόμος της αγοράς αναγκάζει τις πιο καθυστερημένες περιοχές να ενσωματωθούν μέσα στο καπιταλιστικό σύστημα.

Η δημιουργία ενός εθνικού κράτους δεν έχει καμία σχέση με τους ψυχικούς δεσμούς που ενώνουν τους ανθρώπους. Ούτε έχει σχέση με τον χαρακτήρα ενός λαού, που είναι το αποτέλεσμα "...του συνόλου της ιστορικής ζωής και όλων των συνθηκών του ζωτικού περιβάλλοντος αυτού του λαού, ένα καθαρά φυσικό και αυθόρμητο φαινόμενο". (2)

Θα πρέπει να προωθηθούν νέες μορφές ανθρωπίνης συνυπαρξης, που να αποφεύγουν τον οικονομικό και πολιτικό συγκεντρωτισμό με όλες τις συνεπειές-του. Η οικειοθελής συνδεση των ανθρώπων μέσα από ομοσπονδίες και ελευθεριακές μορφές οργάνωσης πρέπει να ναι ο κύριος στόχος του αγώνα. Πάνω σ αυ-

τες τις οργάνωσεις θα στηριχθούν οι νέες οικονομικές και κοινωνικές δομές.

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

- (1) Μ. Κανταφι: "Das grüne Buch: die dritte Univesaltheorie, 1980, Τριπολη, Γερμανική εκδόση.
(2) Μπακουνίν: "Η παρισινή κομμουνά και η ιδέα του κράτους", εκδό Ελ. Τυπος.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΕΙΑ

- Μ Κανταφι: "Das grüne Buch"
- Περ. "RADIKAL", No 113-14.
- Περ. "SCHWARTZER FADEN", No 9.
- "Τα εθνικοαπελευθερωτικά κινήματα, ο πόλεμος και το κράτος", Εκδό. Ελ. Τυπος, Αθήνα 1975.
- Μπακουνίν: "Η παρισινή κομμουνά και η ιδέα του κράτους", Εκδό. Ελ. Τυπος.
- Τζ. Μιτσέλ: "Η εποχή της γυναίκας", Εκδό. Πυλη, 1981.
- "Freedom for all": Μπροσουρά της Jewish Anarchist Comittee.

Η ΑΡΕΝΑ

ΚΑΙ ΟΙ ΜΟΝΟΜΑΧΟΙ ΤΗΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ,
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ,
ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΕΙΑ:

Περιοδικό "ΑΡΕΝΑ",
Γιώργος Χαμπάς
Ποστ Ρεσταντ 15501,
Χολαργός, ΑΘΗΝΑ

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

ΟΝΟΜΑ.....

.....

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ.....

.....

Εσωτερικό, 5 τευχά: 350δρχ

Κυπρος, Ευρώπη: 450δρχ

Αμερική, Καναδάς: \$6

"ARENA"-Zweimonatliche
anarchistische Zeitschrift
Adresse:

"ARENA"
c/o Georg Chambas
Post Restant 15501
Cholargos, ATHEN
Griechenland